

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 13. OKTOBRA 1977

ŠTEVILKA: 40. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SZ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

ODNOSI MED TOZD IN DELOVNIMI SKUPNOSTMI IN URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Pred nekaj meseci smo v temeljnih organizacijah združenega dela naše železarne anketirali 61 vodilnih delavcev TOZD. Postavljena vprašanja so obsegala vrednotenje dela delovnih skupnosti v primerjavi z delom v TOZD, kakšen pomen pripisujejo vprašanci vlogi šolstva, znanosti, kulture, zdravstva in telesne kulture, tudi v primerjavi z delom v TOZD. Nadalje smo jih spraševali, kako so seznanjeni z zakonom o združenem delu, do kdaj, menijo, da bodo v njihovi TOZD uveljavljena določila zakona o združenem delu in katere ovire to preprečujejo; za koga bi bilo smotrno organizirati izobraževanje o posameznih poglavjih zakona o združenem delu in v kakšni obliki naj bi to izobraževanje potekalo. Primerjali so svoj osebni dohodek z OD delavcev v službah, vprašali smo jih, ali bi se ob ugodni priložnosti zaposlili v delovnih skupnostih, in na koncu koliko so stari.

Obenem smo zabeležili, kakšna dela in naloge vprašanci v TOZD opravljajo. Odgovori so dali naslednje rezultate: 21 jih je vodij TOZD, 28 asistentov, tehnologov, vodij proizvodnje ipd. in 12 delovodij.

I.

Kar 38 vprašanih ali 62,29 % pripisuje delu v delovnih skupnostih enak pomen kot delu v TOZD, manjši pomen 16 ali 16,23 %, mnogo manjši pomen pa eden (1,64 %). Pač pa štirje vprašani menijo, da je delo v delovnih skupnostih pomembnejše (6,55 %), in dva ali 3,28 % pripisujeta temu delu mnogo večji pomen kot delu v TOZD.

Zanimivejši rezultate so dali odgovori na drugo vprašanje. Medtem ko šolstvu pripisuje enak pomen kot delu v TOZD 32 vprašanih ali

(Nadaljevanje na 9. strani)

V SEPTEMBRU BLIŽE PLANIRANIM KOLIČINAM

V mesecu septembru je celotna Železarna dosegla 95,4 % z družbenim planom predvidene skupne in 99,6 % gotove proizvodnje (v razpredelnici so podatki v odnosu na operativni plan). To je precej boljši proizvodni rezultat, kot je bil dosežen v avgustu. Problematika v posameznih TOZD je bila naslednja:

TOZD PLAVŽ

11. septembra smo pričeli na plavžu II izvajati glavni remont, ki bo zaključen v drugi polovici oktobra. Zato je bil tudi družbeni plan skupne proizvodnje za september postavljen ustrežno nižje. Zaradi znane situacije s slabšo kvaliteto rudnega vsipa je bil postavljen operativni program nižje kot družbeni plan. Operativni program za september je bil tudi dosežen, medtem

(Nadaljevanje na 3. strani)

KAJ IN KAKO PLANIRAMO V ŽELEZARNI ZA PRIHODNJE LETO

V 11. členu samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo železarna Jesenice je zapisano: »S planiranjem delavci v temeljnih organizacijah in železarni uresničujejo pravico in dolžnost urejanja in usklajevanja odnosov v družbeni reprodukciji, posebej v razvoju proizvodnih sil in sredstev, produktivnosti dela, materialne in socialne varnosti delovnega in življenjskega okolja, pripravljenosti na splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in v smotrni uporabi prostora ter varstvu in izboljšanju življenjskega okolja.«

Da bi se tem načelom, ki so zapisana v samoupravnem sporazumu in so podrobneje opredeljena v statutih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti kar najbolj približali, smo morali v letošnjem letu narediti v našem samoupravnem planiranju korak naprej v smeri kvalitetnejšega planiranja.

V ta namen so po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v pripravah osnove plana za leto 1978, ki bodo služile strokovni službi pri izdelavi predloga samo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z OSEBNIM DOHODKOM SE PRIBLIŽUJEMO PLANIRANEMU NIVOJU

Še trije obračunski meseci nas ločijo od zaključka poslovanja v letu 1977 in čedalje bolj se »čistijo« podatki, ki kažejo, vsaj v grobem, kakšno bo naše poslovanje, naš uspeh ali neuspeh na ekonomskem področju. Takrat bo tudi konec ugibanj in srečali se bomo s številkami, v katerih bo zajeto prizadevanje celotnega železarskega kolektiva, uspeh ali neuspeh pa se ne bo odražal samo v železarni, pač pa se bodo posledice raztegnile na celotno gospodarsko in negospodarsko področje jeseniške občine.

Pri analizi osebnega dohodka za september ponovno ugotavljamo, da se giblje v skladu s predvidevanji. Že vnaprej smo računali, da bodo

(Nadaljevanje na 2. strani)

KLJUB MANJŠIM TEŽAVAM REMONTA PLAVŽA II V REDU POTEKA

Pred zaključkom redakcije smo povprašali Janeza Veharja, vodja remonta na plavžu II, kako dela poteka. Povedal je, da so sicer dva dni v zaostanku, ker so se pojavile manjše nepredvidene težave, ko so plavž odprli. V okvari pa je bilo tudi dvigalo mariborske Metalne.

Kljub temu še vedno računajo, da bodo zaostanek nadomestili. Nadaljujejo z nezmanjšanim tempom, vsak dan, tudi ob nedeljah, delajo po 12 ur, tako da so delavci utrujeni. Situacija se bo še zaostрила, ker tečeta istočasno remonta aglomeracije in kaverja.

Drugače dela tečejo v redu. Tako so v torek 11. oktobra, montirali prašno vrečo.

Posebej je poudaril, da so zadovoljni z delavci Metalne, ki res dobro delajo.

ZA ZMANJŠEVANJE NEUPRAVIČENE BOLEZENSKE ODSOTNOSTI IN POVEČANJE SKRBI RESNIČNO BOLNIM

Odbori za delovna razmerja pri DS vseh TOZD in delovnih skupnostih so razpravljali o organizaciji zdravstvenega varstva in o pomembno povečani bolezenski odsotnosti z dela. V razpravah se je ugotovilo:

1. Zdravstveno varstvo zaposlenih in naše skupno dobro počutje je skupna stvar tako zdravstvenih delavcev TOZD Obratna ambulanta, delavcev kadrovskega sektorja in ne nazadnje tudi sredine, kjer delamo, to je, v TOZD, oziroma DS. Menimo, da smo vsi soglasni, da je potrebno problematiki zdravstvenega varstva in varstva pri delu nameniti še večjo skrb, s ciljem, da naj bolni delavci ne delajo, zdravi pa

ne koristijo bolezenskega staleža. Cilj je lahko dosegati le s skupnimi naporji med zdravniki, kadroviki, socialnimi delavci, psihologi, varnostnimi inženirji na eni strani in TOZD, oziroma DS ter samoupravnimi delovnimi skupinami na drugi strani.

2. Resnično bolni delavci niso vzrok povečanja bolniškega staleža.

(Nadaljevanje na 2. strani)

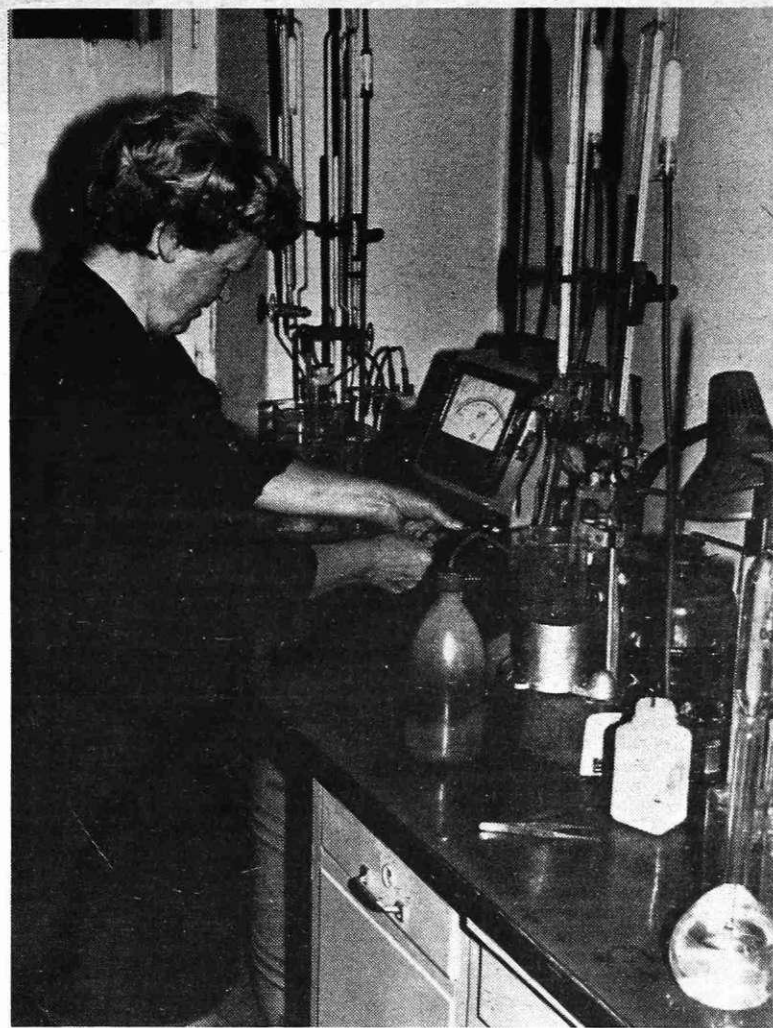
DELNA ZAMENJAVA KOKSA Z MAZUTOM PRI ENAKI STORILNOSTI PLAVŽA

Pred TOZD Plavž je v prihodnjem letu uvedba injektiranja mazuta na plavžu 1. Za injektiranje mazuta skozi pihalice so v železarni izdelani gorilci, ki naj omogočijo boljše razpršitev mazuta v oksidacijski coni, kakor je to bil primer v prejšnji izvedbi. Zato je potrebno, da na kratko pregledamo dobre in slabe strani take zamenjave kokska z mazutom, z namenom, da dosežemo čim večji faktor take zamenjave ob enaki storilnosti plavža.

Delna zamenjava metalurškega kokska v plavžu z ogljikovodiki, zlasti z mazutom, je zelo razširjena v zadnjem času in je postala v mnogih železarnah del tekoče tehnologije.

proizvodnje grodlja. Naraščajoči interes za to zamenjavo je motiviran predvsem z nenehnim manjšanjem zaloga koksovskih premogov za proizvodnjo grodlja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sodelavka pri potenciometrični titraciji mangana v glavnem kemičnem laboratoriju

RAZŠIRJENI SEJI TOVARNIŠKEGA IN OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS V OKVIRU KONGRESNIH PRIPRAV

Torek, 11. oktobra, je bil politično zelo razgiban dan, saj sta skoraj sledili druga razširjeni seji komiteja tovarniške konference Zveze komunistov Železarne in komiteja občinske konference Zveze komunistov Slovenije. Na obeh sejah, ki sta sodili v okviru predkongresnih priprav, so sodelovali člani centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Najprej se je dopoldan sestala razširjena seja komiteja tovarniške konference ZKS Železarne, kateri so prisostvovali član izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Miran Potrč s strokovnima sodelavcema, predsednik republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije Ljubo Jasnič, sekretar sindikata delavcev kovinske industrije republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Srečko Mlinarič in sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Ludvik Kežar, poleg nekaterih sekretarjev osnovnih organizacij ZKS Železarne, nekaterih vodij temeljnih organizacij združenega dela Železarne, dveh članov poslovnega odbora Železarne in predstavnikov tovarniških ter občinskih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Jesenice.

Na dopoldanski seji tovarniškega komiteja, ki je sodila, kakor je bilo že rečeno, v okvir predkongresnih razprav, je tekla beseda o aktivnosti zveze komunistov in ostalih subjektivnih socialističnih sil pri uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu ter ostalih sistemskih zakonov. Seveda pa je bil velik poudarek na tem, kako idejnopolično kar najboljše usposobiti vse komuniste in jih aktivirati za enotno in učinkovito politično akcijo. Govor je bil tudi o povezanosti vseh družbenopolitičnih organizacij v železarni in njihovi enotni in usklajeni politični dejavnosti.

Se posebej je bilo poudarjeno, da se komunisti morajo spoprijeti s konkretnimi problemi v svojem okolju, pri čemer sta potrebna zelo določena zadolžitev komunistov in stalno spremljanje njihove odgovornosti pri uresničevanju zadolžitvev in sploh politike zveze komunistov.

Na popoldanski razširjeni seji komiteja občinske konference Zveze komunistov Slovenije Jesenice je sodeloval tudi predsednik centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije France Popit. Osnovna tema razgovora je bila: vloga zveze komunistov v frontni organiziranosti SZDL v občini.

O obeh sejah bomo v prihodnji številki več poročali.

SEJA SKUPŠČINE KULTURNE SKUPNOSTI

Jutri, 14. oktobra, predsednik Miroslav Noč sklicuje deveto sejo obeh zborov skupščine kulturne skupnosti Jesenice. Poleg potrjevanja zapisnika in delegatskih vprašanj bodo na seji obravnavali sedem-mesečno poročilo izvajalcev programa kulturne skupnosti, devet-mesečno finančno poročilo in program ter finančni načrt kulturne skupnosti po sedemmesečnem poročilu.

Celotno gradivo za sejo so delegati prejeli že z vabilom, dodatno bo na seji podan predlog ocene izvršnega odbora skupščine o sedemmesečnem izvajanju programa, ki ga v nadaljevanju v celoti objavljamo. Iz poročil je razvidno, da izvajalci programa kulturne skupnosti le-tega v količinskem pogledu uresničujejo, oziroma v mnogih primerih, v primerjavi s planom, celo presegajo.

Finančni plan kulturne skupnosti za leto 1977 predvideva 5.738.028,70 din dohodka, ki je bil do 30. septembra realiziran 70 %.

OCENA SEDEMMesečNEGA IZVAJANJA PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI

Povzetek sedemmesečnega poročila izvajalcev programa kulturne skupnosti Jesenice so delegati pre-

jeli skupaj s celotnim gradivom za skupno sejo obeh zborov skupščine kulturne skupnosti. Ob tem pa je izvršni odbor skupščine na zadnji seji, 7. oktobra, sprejel naslednjo oceno, mnenja in stališča, ki jih daje delegatom v razpravo in sprejem.

Se pet mesecev nas loči in sklenili bomo triletno obdobje delegatsko konstituirane skupščine kulturne skupnosti. Čeprav ne bi mogli trditi, da smo z delegatskim sistemom že zagotovili neposreden vpliv delavcev in delovnih ljudi na kulturno politiko, oziroma dosegli stopnjo, da bi delegacije, oziroma delegati dosledno in odgovorno izražali izvršne interese in potrebe delovnih ljudi, lahko ugodno ocenimo pomembno razširjen krog ljudi, predvsem delavcev iz materialne proizvodnje in druž-

(Nadaljevanje na 11. strani)

DELNA ZAMENJAVA KOKSA Z MAZUTOM PRI ENAKI STORILNOSTI PLAVŽA

(Nadaljevanje s 1. strani)

vodnjo kvalitete metalurškega koksa in zaradi nižje cene mazuta v primerjavi s koksom. Med prednostmi uporabe mazuta v plavžu lahko omenimo, razen pozitivnega vpliva povečane vsebnosti vodika v redukcijskem plinu na redukcijski postopek, tudi večjo operativnost pri vodenju toplotnega stanja plavža, kakor tudi možnost njegove uveljavitve kot pomembnega člena pri avtomatiziranem vodenju plavžnega postopka. Injekiranje mazuta in vseh goriv z ogljikovodiki v talilnik plavža ima tudi nekatere pomanjkljivosti, ki omejujejo njihovo uporabnost.

Ne upoštevajoč momentalnega naraščanja cene nafte, delna nadomestitev koksa z mazutom povzroča v plavžu naslednje negativne spremembe:

a) Narašča specifična količina redukcijskega plina in znižuje se stopnja izkoriščenja tega plina.

b) Znižuje se temperatura oksidacijske cone plavža.

c) Nastaja nevarnost tvorbe saj, kot posledica nepopolnega uplinjanja mazuta v oksidacijskem območju.

d) Narašča količina privedenega žvepla v plavž.

Večanje specifične količine redukcijskega plina pri nadomeščanju koksa z injektiranim mazutom je povzročeno z vodikom, ki je v mazutu v obliki ogljikovodikov. Kisik vpihanega zraka se uporablja le za zgorevanje ogljika koksa in sproščene ogljika mazuta, medtem ko vodik, vsebovan v mazutu, prehaja le skozi prehodne spremembe in ne porablja kisika iz vetra. Ker tudi pri znatni porabi mazuta ostaja dušik vpihanega zraka kot pretežna sestavina redukcijskega plina v plavžu, je obogatitev vetra s kisikom odlični in pogosto tudi edino sredstvo za zvišanje stopnje nadomestitve koksa z injektiranimi ogljikovodikovimi gorivi brez negativnega vpliva na storilnost plavža. Razen tega z zvišanjem koncentracije kisika v vpihanem zraku narašča tudi redukcijski potencial plina in se izboljšujejo izsledki kazalcev redukcijskega plina in toplotnega dela plavža.

Znižanje temperature plina v oksidacijski coni plavža pri delni nadomestitvi koksa z mazutom je povzročeno tako z že omenjenim naraščanjem količine redukcijskega plina na enoto uplinjenega koksa z endotermnim razpadom ogljikovodikov ter enako z manjkajočo občutno toploto nadomeščenega koksa. Da bi obdržali tehnološko nepogrešljivo temperaturo v talilniku plavža, so praktično možni trije prijemi: obogatitev zraka s kisikom, zvišanje temperature zraka in znižanje vlage zraka.

Obogatitev vpihanega zraka z vlagom na višje vrednosti od maksimalne vrednosti naravne vlage atmosferskega zraka v poletnem obdobju je izgubila svoj pomen pri istočasnem injektiranju ogljikovodikovih goriv in lahko ostane le kot eden od členov vodenja hoda plavža. Zato so možnosti nadomestitve manjkajoče toplote z znižanjem vlažnosti zraka zelo omejene. Enako velja tudi za zvišanje temperature vpihanega zraka, ker visoka stopnja pripravljenosti vsipa omogoča že sedaj popolno izkoriščanje kapacitete kavperjev in nadaljnje izboljšanje tega stanja je mogoče pričakovati le pri kavperjih moderne konstrukcije z uporabo visokoogrevalnih gradbenih materialov. Zato lahko zaključimo, da ostane realna pot za zvišanje deleža injektiranega mazuta tedaj le obogatitev zraka s kisikom.

Ponavadi so količine injektiranega mazuta v mejah od 30 do 70 kg na tono grodlja, izjemoma 90 in več kg mazuta na tono grodlja. Med različnimi viri je optimalna meja količine mazuta 32 kg/t gr., ki prihrani 45 kg koksa/t grodlja (faktor zamenjave je $F = 1,43$), pri 69 kg mazuta/t grodlja se prihrani 74 kg koksa/t grodlja ($F = 1,07$) in pri 91 kg mazuta/t grodlja se prihrani 91 kg koksa na tono grodlja ($F = 1,00$). Seveda, pri praktični uporabi mazuta je vsa ta dognanja treba tudi preveriti. Kot glavni vzrok težav pri nadaljnjem zvišanju porabe mazuta je razen znižanja faktorja zamenjave koksa z mazutom nepopolno uplinjanje mazuta v oksidacijskem območju, ki je izraženo s tvorbo saj v redukcijskem plinu z vsemi negativnimi posledicami, kot so: neenakomeren hod plavža, tvorba nasledin v spodnjem delu jaska, naraščanje dna talilnika in težave pri čiščenju plavžnega plina.

Popolno uplinjanje injektiranega mazuta je pogojeno z najpopolnejšo razpršitvijo toka mazuta po izstopu iz mazutne šobe, z zadostno dolžino poti delcev v oksidacijskem prostoru in z zadostno koncentracijo kisika v plinski fazi. Pri predpostavki, da bi moral biti vsak delček mazutnega toka uplinjen na poti enega metra,

je potem pri izstopni hitrosti vetra iz pihalice 200 do 250 m/sek ustrezen čas za uplinjanje 4 do 5 ms (milisekund) in po literarnih podatkih temu ustreza maksimalna velikost delčka 40 do 46 μ m (beri: mikrometrov). Dejanska pot delčka v oksidacijskem prostoru plavža je lahko tudi krajša kot en meter, v odvisnosti od položaja mazutne šobe, konstrukcije pihalice ipd., tako da je potrebna razpršitev injektiranega mazuta na približno 30 μ m.

Pri proizvodnji grodlja v plavžu se ponavadi uporablja mazut z visoko vsebnostjo žvepla (2,5 do 3 %), ki se v oksidacijskem območju uplinja v obliki plinskih spojin SO₂, COS ipd. in prehaja v redukcijski plin in iz tega v reducirane surovine. Povečana specifična poraba injektiranega mazuta zvišuje zato zahteve po boljši desulfurizacijski sposobnosti žlin-

dre. Navadne količine injektiranega mazuta nimajo negativnega vpliva na vsebnost žvepla v grodlju, kar se lahko pojasni tako z nenehno padajočo specifično porabo koksa kot glavnega nosilca žvepla v plavžnem vsipu, ki je posledica boljše priprave vsipa, kakor z zvišanim deležem plinskih spojin žvepla, ki odhajajo iz plavža s plavžnim plinom.

S tem prispevkom je na kratko nakazana problematika delne zamenjave koksa z mazutom. V nalogi, ki je pred nami, je potrebno na računski način določiti maksimalno količino injektiranega mazuta, ki ga je možno popolnoma upliniti v oksidacijskem prostoru plavža brez tvorbe saj, v poskusnem obdobju pa ugotoviti praktične meje količine injektiranega mazuta za naše razmere.

Aleksander Pavliček

Sodelavca na srednji progi v valjarni profilov

KAJ IN KAKO PLANIRAMO V ŽELEZARNI...

(Nadaljevanje s 1. strani)

upravnega sporazuma o osnovah plana Železarne za leto 1978, kakor tudi podrobnega vrednostnega in količinskega plana temeljnih organizacij in delovne organizacije kot celote.

V fazi dogovarjanja in izdelav osnutkov osnov plana TOZD je bila izkazana velika pripravljenost vodij temeljnih organizacij, da se te osnove plana postavijo kar najbolj realno, pri čemer se je skušalo v osnutke osnov plana vključiti vse tiste elemente, ki zagotavljajo kar najbolj optimalno in gospodarno koriščenje proizvodnih kapacitet.

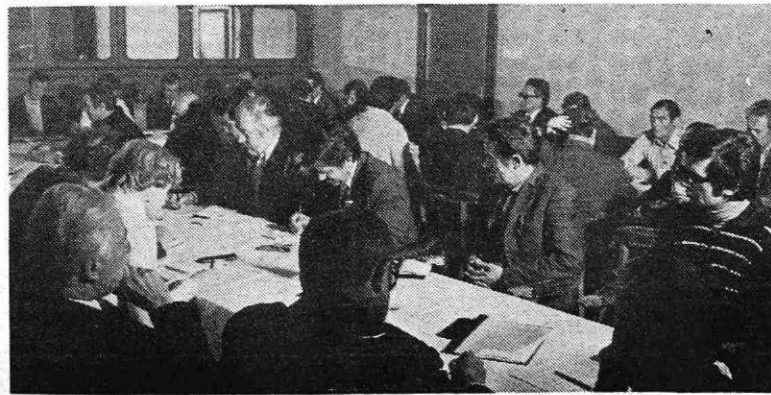
Te osnove plana bodo dane v razpravo na zboru po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v drugi polovici oktobra, z namenom, da bo sleherni zaposleni imel možnost vplivati na določeno vsebino predloga osnov plana, ki bodo potem tudi osnova za izdelavo predloga samoupravnega sporazuma o osnovah plana Železarne.

Pričakovati je, da se bo sleherni član naše delovne organizacije aktivno vključil v razpravo o osnovah plana svoje temeljne organizacije in delovne skupnosti.

Skupna proizvodnja
Gotova proizvodnja
Prodaja
Grodelj
Jeklo

Preliminarni plan 1978
1.630.000—1.640.000 ton
450.000—460.000 ton
445.000—450.000 ton
160.000 ton
505.000—510.000 ton

Za polno izkoriščenost proizvodnih kapacitet bo potrebno v prihodnjem letu zaradi ozkih grl in pomanjkanja lastne jeklene substance nabaviti večjo količino različnih polproizvodov, tako doma kot v tujini, kar je glede na tržno situacijo, kakršna se pričakuje v prihodnjem letu, tudi ekonomsko opravičljivo. Pravočasna dobava planiranih polproizvodov tako po asortimentu kot tudi po dinamiki bo tudi eden od pogojev za izpolnjevanje postavljenih planskih obvez v prihodnjem letu.

V torek je bila v okviru priprav na kongrese ZK razširjena seja tovarniškega komiteja ZKS Železarne

Za posamezne temeljne organizacije je še preuranjeno objavljati predvidevanja za planirano proizvodnjo, ker je to še predmet dogovarjanja in usklajevanja, lahko pa rečemo, da je pri določanju planskih obvez za prihodnje leto prisotna večja mera odgovornosti vodilne strukture po TOZD, kar nam je jamstvo, da bodo planske obveze postavljene realno v okviru danih možnosti in da bodo tudi dosegljive.

MARTIN ŠKETA

ZA ZMANJŠEVANJE NEUPRAVIČENE BOLEZENSKE ODSOTNOSTI IN POVEČANJE SKRBI RESNIČNO BOLNIM

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. K povečanju bolezenskega staleža predvsem prispevajo maloštevilni delavci, ki se zavedajo le pravic iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ne pa obveznosti in odgovornosti do združbenih del. Pri teh so pogosti pojavi izsiljevanje bolezenske odsotnosti z dela, zahteva po priznavanju staleža za nazaj, odklanjanje dela v TOZD, zahteva po raznih specialitah, prinašanje bolniških izvidov, da so zboleli na dopustih (Cazin, Ključ), s čimer žele podaljšati dopust.

4. Močno splošni pojav je pri slednjih iskanje zdravniške pomoči med delovnim časom. Tudi vsa potrdila in napotnice hodijo zavarovanci iskat med delovnim časom in za take primere zahtevajo bolniški stalež in podobno.

V cilju, da bi organizacijo zdravstvenega varstva izboljšali in se v večji meri posvetili resnično bolnim delavcem ter preprečevali izkoriščanje bolezenskega staleža po neupravičenih zavarovanjih, so odbori za delovna razmerja sprejeli sledeče sklepe:

I. Delavci zavarovanci se po TOZD in DS za odobravanje bolniškega staleža registrirajo po ambulantah, oziroma zdravniških obratne ambulante, in sicer:

I. Obratna ambulanta: dr. BRANIMIR ČEH
TOZD Plavž, Livarna, Transport, Vzdrževanje, Želbarna, ŽIC, TB in Vatrostalna.

II. Obratna ambulanta: dr. VESNA FURLAN-ZIDAR

TOZD Valjarna blumingštel Bela, Hladna valjarna Bela, Hladna valjarna Jesenice, Remontne delavnice, DS za komercialne in finančne zadeve, Profilarna.

III. Obratna ambulanta: dr. ŽELIMIR ČESAREC

TOZD Jeklarna, Elektrode, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, Žičarna, Energetika, Vratni podboji.

IV. Obratna ambulanta: dr. LIĐIJA NAKOVSKA

TOZD Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, Jeklovlek, Strojne delavnice, Družbena prehrana, DS za ekonomiko TKR in novogradnje, Kovinoservis.

Z OSEBNIM DOHODKOM SE PRIBLIŽUJEMO PLANIRANEMU NIVOJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

zaradi krajšega koledarskega meseca za približno dva odstotka nižji,

UTEMELJITEV:

Vsak zavarovanec ima pravico do proste izbire zdravnika. Bolezenski stalež pa lahko odobrava le za to pooblaščen zdravnik. Izjemno bo v določenem primeru bolniški stalež lahko odprl tudi drugi zdravnik obratne ambulante, kadar gre za nujne akutne primere.

Prednost takšne podelitve TOZD in DS po zdravnikih so med drugimi: — večja skrb in pozornost posamezniku, spoznavanje vseh težav in problemov,

— večje poznavanje delovnega okolja in skrbi za izboljšanje,

— večje medsebojno neposredno sodelovanje zdravnik — TOZD — delavci kadrovskega sektorja itd.

2. Iskanje zdravniške pomoči, oziroma pregledi v obratni ambulanti so praviloma v prostem času. Izjeme pri tem so nujni primeri, ali kadar odgovorni neposredni vodja napoti posameznika na zdravniški pregled. Iskanje zdravniških potrdil, napotnic in podobno se opravlja izključno v prostem času.

UTEMELJITEV:

TOZD Obratna ambulanta je pridobila v zadnjem času tri nove zdravnike, tako da je kadrovske v celoti izpolnjena. To omogoča stalno delo dveh obratnih ambulant v dveh izmenah (dopolnan in popoldan). Po drugi strani pa je že do sedaj dokazano, da se je velika večina vestnih delavcev takih obiskov (v prostem času) tudi posluževala.

3. Poostri je treba kontrolo na domu, s tem da se do posameznikov, ki se ne ravno po zdravniškem navodilu, ukrepa z nepriznavanjem bolniškega staleža.

UTEMELJITEV:

Ugotovitve kažejo, da sicer maloštevilni delavci bolezenski stalež izkoriščajo za razna dela na domu (košnja, gradnja hiš ipd. in tudi za postopanje).

Ti sklepi stopijo v veljavo s 15. 10. 1977. Pričakujemo, da bomo v korist resnično bolnih sodelavcev sprejete sklepe dosledno spoštovali.

KADROVSKI SEKTOR

obdobje	ur/os.	din/uro	din/os.	povpr. % učinka	indeks OD 1,76 = 100	indeks življ. stroš.
leto 1976	189,0	22,37	4.227	31,87	100,0	100,0
jan. 1977	190,9	23,66	4.518	32,64	106,9	109,6
febr.	178,7	25,30	4.522	33,61	107,0	111,1
marec	191,2	24,53	4.690	32,94	110,9	112,4
april	189,9	24,66	4.684	33,04	110,8	112,8
maj	189,9	24,83	4.716	33,29	111,6	114,1
junij	187,4	24,20	4.536	32,07	107,3	115,0
I—VI	188,0	24,52	4.611	32,86	109,1	112,5
julij	186,1	25,68	4.778	31,72	113,0	114,6
avgust	193,0	24,70	4.767	32,02	112,8	115,1
september	190,7	24,54	4.680	32,48	110,7	115,5
I—IX	188,7	24,67	4.655	32,60	110,1	113,4

Podatki v globalu ne kažejo ničesar »izstopajočega«. Na nivoju Železarne je osebni dohodek manjši za 1,83 % ali za 87 din. Glavni delež pri tem ima manjše število plačanih ur. Razumljivo pa podrobnejša primerjava kaže bolj razgibano sliko. Med 23 TOZD in DS je 16 enot doseglo nižji, sedem enot pa višji osebni dohodek, s tem da so razlike dosti bolj umirjene, kot smo jih običajno vajeni. Največji minus ima TOZD Energetika in to 372 din na osebo, kar je posledica ene dneve manj pri približno za odstotek nižjem učinku. Najmanjši minus znaša 24 din na osebo. (TOZD Strojne delavnice) ob istem številu ur, vendar ob 0,46 % nižjem učinku. Plusi se gibljejo od skromnih šest dinarjev na osebo do 206 din pri TOZD Jeklovlek, skratka nikakršnih večjih odstopanj. Učinek se je pomaknil za 0,46 % navzgor, s tem da znaša povprečje 32,48 %, med TOZD pa se giblje od 27,88 % do 35,21, kar je na tem nivoju že precejšnja razlika, ki kaže tudi na razlike v uspešnosti posamezne temeljne organizacije. Stimulacija je »umirjena«, osem odstotkov, kar ustreza dosežkom v proizvodnji med 98 in 102 % in se tudi po količini le s težavo pomikamo navzgor.

V kumulativni se vztrajno približujemo planirani meji 4.700 din in smo s 4.655 din le še slab odstotek

izpod nje, medtem ko se je plačano število ur že pomaknilo preko planiranega števila. Zaradi tega, ker se naraščanje indeksa življenjskih stroškov še vedno ni ustavilo, pa slej ko prej lahko ugotavljamo padec realne vrednosti naših osebnih dohodkov, ki ga do konca leta ne bo mogoče nadoknaditi. Koliko bi k izboljšanju situacije lahko pripomogli z objavljanjem podrobnejših podatkov, kar v članku v predhodni številki Železarja omenja Stane Torkar, je vprašanje. Brez dvoma je podatkov dovolj na razpolago, mnogo se jih tudi v obliki posebne informacije mesečno dostavlja neposredno vodstvom TOZD, mnogo pa ostane tudi nezapaženih. Podatki sicer v mnogočem lahko razjasnijo situacijo, z njimi pa se dohodka ne da ustvarjati. Ključ do tega je edino uspešno gospodarjenje. To pa nikakor ne pomeni, da ne bi mogli dosežati oblike objavljanja prvih znanih podatkov o tekočem gibanju osebnih dohodkov še dopolniti. Le dogovoriti se je treba, kaj bi vsem skupaj bolj koristilo, ne v cilju dokazovanja, da ni tako, kot je napisano, pač pa v cilju, da si počasi le ustvarimo prepotrebno spoznanje, da osebni dohodek lahko izhaja le iz rezultatov našega dela, kam pa bomo ustvarjena sredstva kanalizirali, pa je odvisno od nas samih.

IZVRŠEVANJE SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE V SEPTEMBRU

TOZD	Skupna proizvodnja			Gotova proizv. - Tuja			Odprema tuja september
	Progr.	Izvrš.	%	Progr.	Izvrš.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Plavž	7.850	8.054.7	102.6				
Jeklarna	42.200	38.880.4	92.1				
- SM jeklo	28.000	24.504.6	87.5				
- El jeklo	14.200	14.375.8	101.2				
Livarna	165	166.4	100.8	50	50.7	101.4	50.7
Valj. bluming-štel	35.750	37.010.7	103.5	6.180	6.356.8	102.9	6.264.7
- bluming	18.600	20.322.7	109.3	200	302.6	151.3	336.4
- štel	14.450	13.658.0	94.5	3.280	3.063.3	93.4	2.850.1
- term. obd.	2.700	3.030.0	112.2	2.700	2.990.9	110.8	3.078.2
Valj. žice in prof.	10.700	10.689.0	99.9	1.870	2.973.7	159.0	3.032.7
- žice	8.500	8.439.1	99.3	1.870	2.924.1	156.4	2.983.0
- met. menj.	2.200	2.249.9	102.3				
- profilov					49.6		49.7
Valj. deb. ploč.	5.300	6.053.0	114.2	5.220	5.896.6	113.0	6.174.3
Hl. valj. Bela	7.000	5.467.5	78.1	7.000	5.313.4	75.9	5.046.7
Hl. valj. Jes.	2.640	2.841.5	107.6	2.520	2.643.7	104.9	2.517.1
Žičarna	5.850	5.856.7	100.1	4.550	4.316.7	94.9	4.414.6
Profilarna	2.190	2.347.9	107.2	1.885	2.136.6	113.3	2.185.5
Vratni podb.	80	85.0	106.3	80	85.0	106.3	66.8
Cestna ograja							197.1
Jeklovlek	1.620	1.719.6	106.1	1.620	1.719.5	106.1	1.619.1
Elektrodi	1.560	1.659.3	106.4	1.555	1.648.4	106.0	1.665.3
Šamot. masa	350	418.7	119.6	180	280.1	155.6	280.1
Masa za Emono	90	105.6	117.3	90	105.6	117.3	105.6
Emona iz Zagreba							356.4
Želblarna	940	941.6	100.2	940	940.8	100.1	969.0
Skupaj				33.740	34.467.6	102.2	34.949.5
Emona iz Zagr.				300	356.4	118.8	
Cestna ograja					197.1		
VSE SKUPAJ	124.285	122.297.6	98.4	34.040	35.021.1	102.9	34.949.5

V SEPTEMBRU BLIŽE ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ko družbeni plan ni bil. Skupna poraba vsipnega koksa je bila s 696 kg tono grodlja za 24 kg/tono nižja kot v avgustu in za 26 kg/tono višja, kot je za letošnje planirano.

TOZD JEKLARNA

Družbeni plan za september je predvideval obratovanje s petimi SM pečmi. Vendar tega ni bilo možno izvesti zaradi daljše obratovne kampanje potisne peči in remonta globinske peči št. 1 v TOZD Valjarna bluming-štel. Poleg tega so bile tudi zaloge blokov pred globinskimi pečmi še vedno precej velike. To je bil osnovni razlog za precej nižjo proizvodnjo SM jeklarne. Poleg tega je imel določen vpliv na zmanjšanje proizvodnje tudi glavni remont plavža II, ker je bilo zato manj raztaljenega grodlja v vložku SM peči.

V elektro jeklarni je predvideval družbeni plan za september samo 14.200 ton skupne proizvodnje. Upošteval je glavni remont Lectormelt električne peči, ki pa je bil opravljen že v avgustu. Proizvodnja je bila sicer višja, kot je predvideval družbeni plan, vendar za normalno situacijo, brez predvidenega remonta, prenizka. Eden izmed vzrokov za to je zahteven proizvodni program, ki pa je bil za letošnje leto, glede na obratovanje TOZD Hladna valjarna Bela, tudi z družbenim planom predviden.

Izpolnjevanje kvalitetnega asortimenta je bilo v TOZD Jeklarna v septembru za malenkost boljše kot v avgustu. Od skupno 616 sarž (pri tem niso upoštevane sarže za železarno Sisak) je bilo 434 sarž ali 70,5 % in 182 ali 29,5 % menjav, rezervnih in zgrešenih sarž.

Sarž kvalitete dinamoma je bilo v TOZD Jeklarna naročenih v septembru 120 (avgust 93) in izdelanih 86 (avgust 70) ali 71,6 % (avgust 75,2 %). Ker smo v septembru pričeli valjati v času obratovanja potisne peči vse bloke dinamoma kvalitet preko slabov, primerjava valjanja v namenske slabe, zaradi jeklarskih napak, z avgustom ni mogoča.

TOZD LIVARNA

Jeklolivarna in kovinolivarna sta z družbenim planom predvideno skupno in blagovno proizvodnjo dosegli, oziroma presegli. Zunanji naročniki so bili v septembru prodanih 50,74 tone jeklenih odlitkov

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Z družbenim planom predvidena skupna in gotova proizvodnja je bila v septembru tako v valjarni bluming kakor tudi v valjarni štel z odlokom toplotne obdelave na Javorniku znatno presežena.

Skupnih zastojev je bilo 33,28 % na obratovni čas in so bili v primerjavi z avgustom za 0,85 % nižji. Ker je potisna peč obratovala od 9. septembra do konca meseca, je bilo zastojev kljub težjemu programu preveč. V času svoje obratovne kampanje je potisna peč prevajala 9.058 ton domačih in tujih slabov. Nenamenskih slabov je bilo izvaljanih 2.240 ton, kar je za 560 ton manj kot v avgustu.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Valjarna žice je tudi v septembru proizvedla manj, kot je predvideval

družbeni plan skupne proizvodnje. Operativni program je bil zaradi znanih težav z zastoji, ki se niso bile popolnoma odstranjene, postavljen nižje in je bil praktično dosežen. Skupnih zastojev je bilo 39,51 % na obratovni čas. Poleg tega je bilo še 50 ur zastoj zaradi popravila dna peči za ogrevanje blumov. Če ne upoštevamo okvare na peči, so bili skupni zastoji v septembru za 7,54 % nižji kot v avgustu.

Valjarna profilov je družbeni plan skupne proizvodnje izpolnila. Predvideni kvalitetni asortiment je bil tako v žični, kakor tudi v profilni valjarni izpolnjen.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V tej valjarni smo izvedli v času od 1. do 11. septembra z družbenim planom predvideni glavni remont. Zato je bila tudi planirana skupna in gotova proizvodnja ustrezno nižja in je bila znatno presežena. Kvalitetni asortiment se je gibal v okviru sprejetih naročil. Nekaj težav je bilo pri proizvodnji mikrolegiranih jekel zaradi neustreznih mehanskih lastnosti.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V septembru dosežena skupna proizvodnja je bila doslej najvišja, odkar hladna valjarna Bela obratuje. Vendar še vedno nižja, kot sta predvidevala družbeni plan in operativni program. Glavna vzroka sta bila pomanjkanje vložka in obratovni zastoji. Predvidevali smo, da bomo dobili v septembru 4.000 ton TVT iz tujih virov, dobili pa smo jih le 1.781 ton. Vendar se je v septembru pričela situacija z vložkom izboljševati, in sicer predvsem od sredine meseca dalje. K temu je pripomogla tudi valjarna štel, ki je dobavila v kvaliteti globoki vlek celo nekoliko več TVT, kot jih je bilo s planom predvidenih. Tudi količina dinamoma TVT, ki je bila dobavljena, na zalogi ter v medfazni predelavi, je bila zadovoljiva.

Pri izpolnjevanju kvalitetnega asortimenta smo precej zaostali pri dinamoma kvaliteti. Vzrok je bil v tem, ker je linija za razogljčevanje pričela obratovati šele 20. septembra, ko smo dosegli zalogo 1.000 ton dinamoma TVT, ki so zagotovili normalno obratovanje linije. Pri kvaliteti globoki vlek je bila planirana količina dosežena. Proizvodnje nerjavnih jekel je bilo v septembru 15 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

V tej TOZD so enako kot prejšnje mesece dosegli tudi v septembru zelo dobro proizvodnjo. Pri kvalitetnem asortimentu je bilo proizvedenih 482 ton dinamoma HVT (avgusta 399 ton) in 170 ton jekel trdih kvalitet (avgusta 235 ton).

TOZD ŽIČARNA

Družbeni plan skupne proizvodnje ni bil dosežen, medtem ko je bil nekoliko nižje postavljeni operativni program za malenkost prekoračen. Tudi pri gotovi proizvodnji planirana količina ni bila dosežena.

Pri kvalitetnem asortimentu je bilo proizvedenih 1.207 ton patentirane žice (avgusta 1.132 ton), 234 ton VAC žice (avgusta 205 ton) in 60 ton EPP žice (avgusta 75 ton).

TOZD PROFILARNA

V TOZD Profilarna so v septembru znatno presegli z družbenim planom predvideno skupno in gotovo proizvodnjo. Ta uspeh je še toliko večji, ker so imeli zaradi občasnih težav z vložkom za posamezne stroje povečano število menjav oblikovalnih valjev.

TOZD VRATNI PODBOJI

Z družbenim planom predvidena proizvodnja za september je bila presežena. Nekoliko pa so zaostali z odpremo, ker so del proizvodnje, zaradi težav z naročili, predali na zalogo.

TOZD JEKLOVLEK

Družbeni plan je bil presežen za 100 ton pri povprečni dimenziji 12,78 mm (avgusta 23,4 mm). Vlačilnica je proizvedla 1.445 ton ali 104,02 % v odnosu na plan, luščilnica 49 ton ali 81,50 % na plan, brusilnica 101 ton ali 144,85 % in žarilnica 123 ton ali 123,20 % v odnosu na plan.

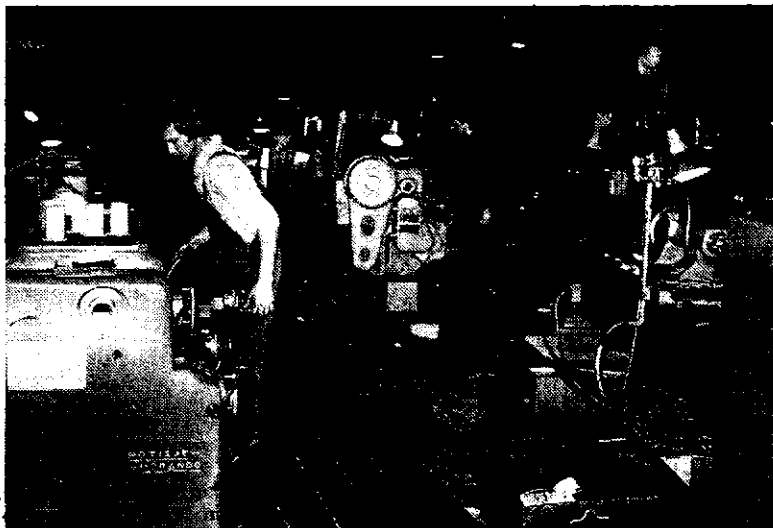
TOZD ELEKTRODE

Z družbenim planom predvidena skupna proizvodnja je bila znatno presežena in je to največji proizvodni dosežek v zadnjih dveh letih. Delno je k temu pripomoglo tudi dodatno obratovanje ob prostih sobotah.

TOZD ŽELBLARNA

Operativni program za september je bil postavljen nižje kot družbeni, ker ni naročil za bodočo žico, in je bil tudi dosežen.

Avugst Karba

POŠKODBE V SEPTEMBRU

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu, je razvidno, da je bilo v prejšnjem mesecu na delovnih mestih poškodovanih 48 sodelavcev in izgubljenih 820 delovnih dni. V prejšnjem mesecu je bilo na poti v službo sedem poškodb in 73 izgubljenih delovnih dni.

Pregled poškodb po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih je naslednji:

TOZD	poškodbe na del. mestu		izgubljeni dnevi		poškodbe na poti		izgubljeni dnevi	
	2	25	1	31	2	25	1	31
Plavž	2	25	1	31				
Jeklarna	4	46						
Livarna		13						
Valjarna bluming-štel	4	85						
Valjarna žice in profilov	4	35						
Valjarna debele pločevine		40						
Hladna valjarna Bela	2	106						
Hladna valjarna Jesenice	3	25						
Žičarna	2	10						
Profilarna	3	18						
Vratni podboji	1	3						
Jeklovlek	4	65	1	1				
Elektrode	2	24	1	21				
Želblarna	1	2						
Strojne delavnice	5	33						
Remontne delavnice	4	94	1	6				
Vzdrževanje	4	71						
Energetika								
Transport		36						
Družbena prehrana	2	45	3	14				
DS za komercialne in finančne zadeve		23						
DS za kadrovske in splošne zadeve ter ifnormiranje	1	17						
DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj ter novogradnje		4						

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 17. 10.	MLAKAR FLORIJA	ZUPAN MIRKO
TOREK - 18. 10.	GMAJNAR JANEZ	CEJ JOŽE
SREDA - 19. 10.	ENIKO VANDA	TRONTELJ MARJAN
ČETRTEK - 20. 10.	TORKAR STANE	KOVAČ JANEZ
PETEK - 21. 10.	BURJA ANTON, ml.	ULČAR MARJAN
SOBOTA - 22. 10.	ARH JANEZ	RAVNIHAR PETER
NEDELJA - 23. 10.	MOLAN IVAN	PINTAR MARJAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 17. do 22. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in II. obratna ambulanta,
popoldan: III. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 22. oktobra, samo dopoldan III. in IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta,
popoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 22. oktobra, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja v TOZD Transport z dne 21. 9. 1977 in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD dajemo

OBJAVO

prostih delovnih mest:

1. 9807 U-4 tehnolog priprave dela v vzdrževanju transportnih sredstev
2. 9781 D-5 delovodja v predelavi talilniških odpadkov

Pogoji za zasedbo delovnih mest:

Ad. 1 Kandidati morajo imeti zaključeno višjo šolo tehnične ali organizacijske smeri ter najmanj dve leti delovnih izkušenj na področju vzdrževanja ali transporta.
- zaključeno srednjo tehnično šolo (STS) strojne smeri ter pet let delovnih izkušenj na področju vzdrževanja transportnih sredstev.

Ad. 2 Kandidati morajo imeti zaključeno srednjo tehnično šolo (STS) strojne ali metalurške smeri ter pet let delovnih izkušenj.
- zaključeno delovodsko šolo strojne ali metalurške smeri ter pet let delovnih izkušenj
- in znati upravljati stroje težke mehanizacije v predelavi talilniških odpadkov.

Kandidati morajo imeti ustrezen odnos do družbene ureditve, samoupravljanja ter medsebojnih odnosov.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite v roku osmih dni po objavi na kadrovske sektor, z oznako »za TOZD Transport«.

VABILO INŽENIRJEM IN TEHNIKOM

Zveza inženirjev in tehnikov Jesenice vabi vse svoje člane jutri, v petek, 14. oktobra, na

SKUPŠČINO ZVEZE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV, OBČINE JESENICE,

ki bo ob 18. uri, v zgornjih prostorih restavracije Kazina.

Vabi odbor

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

3. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora Anton Dežman je 4. oktobra sklical 3. sejo odbora za splošne zadeve z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, odobritev službenih potovanj v tujino, poročilo o uspešnosti službenih potovanj v tujino ter razno.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so v celoti izvršeni. V zvezi s sklepom prejšnje seje o tuzemskih službenih potovanjih in ker je iz poročila o izvršenih službenih potovanjih razvidno, da se obseg le-teh, predvsem v tuzemstvu, razširja, so zahtevali, da se v mejah obstoječih določil zaostri postopek odobravanja potovanj in priznavanja povračila predvsem za potovanja na relaciji Jesenice-Ljubljana, s tem da se za ta potovanja praviloma priznava samo prevozni stroški, dnevnice (oziroma ustrezni del) pa samo izjemoma. Večina potovanj v Ljubljano je takšnega značaja, da izvršitev naloge skupno s potovanjem ne traja dalj kot osem ur, zaradi česar se v cilju pridobitve pravice do dnevnice čas odsotnosti neupravičeno podaljšuje. Povračilo za daljšo odsotnost osnovnih ur in s tem pravica do ustrezne dnevnice se bosta pri potovanjih v Ljubljano ali drugih relacijah do 60 km priznavala samo v primeru, ko bo obračunu priložen nesporen dokaz, da potovanja ni bilo možno izvršiti pred iztekom osmih ur. Za obravnavana službena potovanja, za katera se ne prizna povračilo stroškov v obliki dnevnice, se delavcu, ki je službeno potoval, upošteva pripadajoči bon za malico. Sklep se ne nanaša na službena potovanja, opravljena izven rednega delovnega časa, ko je delavec upravičen do pavšalnega nadomestila. V vsakem primeru mora biti za opravljeno službeno potovanje potni nalog z obračunom in poročilom predložen preko nalogodajalca za službeno potovanje v kontrolo pri blagajni železarne Jesenice v petih dneh po opravljenem službenem potovanju.

Odobrili so tudi službena potovanja v tujino naslednjim sodelavcem: Jerneju Hočevanju v Sovjetsko

TOZD Jeklovlek

5. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja pri TOZD Jeklovlek se je sestel 13. septembra na peti seji. Sejo je vodil predsednik odbora Stane Rev, prisotna pa sta bila še kadrovik Janez Kramar ter vodja TOZD Berti Brun.

Odbor je ugotovil, da so bili sklepi v glavnem izvršeni, ostajajo pa odprta nekatera sporna in kadrovska vprašanja.

Potrdili in razporedili so tri na novo sprejete delavce. Potrdili so tudi tri premetitve delavcev. Z dvema premetitvama se odbor ni strinjal.

Odbor je potrdil in podprl predlog, da se začne postopek za povišanje nekaterih kategorij na kritičnih delovnih mestih. Posebna pozornost naj velja ključnim delovnim mestom v proizvodnji, na katerih so zaposlene tudi ženske.

Odbor je sklenil, da se omogoči študij ob delu Maksu Sotlarju in Juretu Koširju, in sicer na delovodski šoli. SN

zvezo, Božidarju Brudarju v Zahodno Nemčijo, Francu Lahu v Avstrijo, Jakobu Medju v Zahodno Nemčijo, Petru Kuncu v Italijo, Ernestu Pušniku v Bukarešto, Alojzu Krauthakerju na Češkoslovaško, Francu Seljaku, Marjanu Demšarju, Juriju Dovžanu, Petru Klobutarju in Janezu Arihu v Avstrijo in Italijo, Feliks Beštru v Düsseldorf ter Jožetu Koširju v ZR Nemčijo in Španijo.

Seznani so bili z oceno predsednika in podpredsednika poslovnega odbora o uspešnosti službenih potovanj v tujino za naslednje so-

DS za komercialne in finančne zadeve

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve je na svoji 8. seji 4. oktobra pregledal sklepe prejšnje seje in ugotovil, da so sklepi izvršeni, po dodatnih pojasnilih, ki jih je priskrbel predsednik Janez Kežar, pa so potrdili predlog kadrovskega sektorja o organizaciji zdravstvenega varstva po obratnih ambulantah, oziroma zdravstvenih.

V nadaljevanju se je podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek, ki začasno opravlja funkcijo vodje delovne skupnosti, seznanil delavski svet s pismom javnega tožilstva iz Kranja in ga dopolnil še z nepravilnostmi, katere opazamo, pa v pismu niso zajete.

Nato so obravnavali kategorijo delovnega mesta »knjižgovodja gotovih izdelkov« in sklenili, da se delovno mesto ponovno oceni in primerja z delovnim mestom, ki je v sektorju za ekonomiko, in podob-

delavce: Ernesta Pušnika iz Bukarešte, Borisa Breganta in Franca Gasserja iz Zahodne Nemčije in Avstrije, Franca Vičarja iz Italije, Ernesta Pušnika in Jurija Lackerja iz Bolgarije, Aleksandra Jezerška in Valentina Erjavška s Poljske, Janeza Meseca, Janeza Zaveljcina, Milana Vovka in Marjana Kristana iz ZR Nemčije, Alojza Krauthakerja s Čehoslovaške ter Jožeta Osvalda iz Avstrije.

Ob koncu seje so bili seznanjeni še z informacijo sekretarja Železarne o obisku inozemskih poslovnih gostov, ekskurzijah, o obiskih delegacij v tehničnem muzeju ter v Železarni, o obisku na razstavi »Tito v Sloveniji« in izdanih knjigah s strani Železarne za priznanja in tekmovanja ter s poročilom o izvršenih službenih potovanjih za mesec september. M.R.

nim v finančno računovodskem sektorju. Strinjali so se s predlogom, da Železarna pristopi k samoupravnemu sporazumu o delnem kritju stroškov infrastrukture železnice. Pred zaključkom seje pa so se seznanili še s sklepi 3. seje delavskega sveta Železarne o ukrepih, ki jih moramo izvesti za izboljšanje stanja v Železarni. Postavili so tudi vprašanje, če je mogoče, da bi se za delavce delovne skupnosti organizirala malica znotraj tovarniške ograje, ker bi s tem odpadle vse kritike v zvezi z izhodi ob času malice. M.P.

TOZD Jeklovlek

9. SEJA DELAVSKEGA SVETA

30. septembra je predsednik delavskega sveta TOZD Jeklovlek Anton Dežman sklical deveto redno sejo delavskega sveta. Na seji so obravnavali realizacijo sklepov ter tekoče zadeve.

Vodja TOZD je najprej podal poročilo o kritičnih delovnih mestih. Poudaril je, da so problemi kategorizacije delovnih mest daljšega značaja ter se bodo obravnavali postopno. Glede nekaterih delovnih mest so se mnenja prisotnih razhajala, predvsem za delovna mesta ravnalcev v adjuštaži.

Vse SDS, razen dveh, so razpravljale o novem delovnem cilju, in sicer: izkoriščanje kapacitet in delovnega časa minimalno 75 %, in se s predlogom tudi strinjale. Za izvedbo tega cilja pa so zadovoljni vsi izmenski vodje in vodje proizvodnje.

Prisotni so se strinjali s predlogom podpisa sporazuma o pokrivanju dela stroškov infrastrukture železniškega transportnega podjetja Ljubljana v letih 1976-1980.

Na vprašanje, kako je z investicijami TOZD Jeklovlek, z brusilnico ter s stroji, ki so že dotrajani, je vodja TOZD Berti Brun odgovoril, da je druga faza na začetku, vezana pa je na tretjo prognozo valjarni žice, je pa v časovnem zaostanku.

Problematična so devizna sredstva, ki so odobrena za opremo iz uvoza. Podaljšek hale je predviden

za jesen in bo zgrajen do maja prihodnjega leta. V naslednji fazi razvoja, do leta 1985, je predviden prizidek na severni strani hale, kamor naj bi preselili brusilnico, ki je lokacijsko oddaljena. Zamenjali in dopolnili pa bomo tudi stroje, ki so dotrajani in je na njih težko delati.

Na koncu je bila obrazložena tudi informacija poslovnega odbora, ki je bila poslana vsem delavcem Železarne. S.N.

Železarski globus

ŠVEDSKA

Švedska rudarska družba LKAB ima v zadnjem času vedno večje težave s prodajo svoje železove rude. Letos predvidevajo, da jo bo prodala samo okoli 20 milijonov ton. Znižali bodo tudi letošnjo proizvodnjo peletov s predvidenih osem na šest milijonov ton. Poleg tega zaenkrat ne bodo zgradili še ene naprave za proizvodnjo peletov, ki je sicer bila v načrtu.

2. izboljšati kvaliteto dela in s tem tudi izplen, ki je eden od glavnih faktorjev uspešnosti dela, in
3. izboljšati delovno disciplino in samoupravno socialistično zavest, da z družbenimi sredstvi upravljajo tako, kot družba od njih zahteva.

Tudi SDS valjarna žice 1 je sprejela ukrepe za izboljšanje stanja, zlasti pa so obsodili izostankarje, med katerimi je največ mladih delavcev. Menili so tudi, da se pri vzdrževanju samo reorganizirajo, kar pa ne da nobenega boljšega uspeha. Vse več jih je v pisarnah, zmerom manj pa pri delu.

SDS adjuštaža v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela je obravnavala vzdrževanje na linijah, blokirani material, kadrovske probleme, odnos vodilnega kadra do delavcev, dežurstvo v temeljni organizaciji, program dela na linijah in notranje probleme skupine. Glavni problem vzdrževanja je, da je potisni valj že dva meseca zlomljen, da noži sekalnika niso pravilno centrirani in da hidravlika povsod pušča. Glede kadrovskih problemov so se zanimali, zakaj nimajo popolnega normativna in zakaj sklepajo delovno razmerje z delavci le za mesec in ti potem morajo ko vojakom. Za vodilni kader menijo, da se premalo zanimajo za probleme delavcev in da z njimi preslabo sodelujejo, pa tudi medsebojni odnosi vodilnega kadra so slabi. Tudi glede programov so mnenja, da niso dobro sestavljeni in tudi zaradi njih večkrat prihaja do zastojev.

V TOZD Jeklovlek so SDS hladna predelava 2 in 3 ter brusilnica 1 in 2 obravnavale ista vprašanja kot ostale skupine te temeljne organizacije, objavljena v prejšnji številki Železarja, in so tudi te potrdile predlog, da bodo delovni čas in delovne naprave izkoriščali najmanj 75 %.

SDS zavijalnica žebjarne je obravnavala medsebojne odnose, tehnološko in delovno disciplino ter problem dela žena na dve izmeni. Dogovorili so se, da bodo zlasti ženskam samohranilkam omogočili delo samo dopoldan, ko imajo zagotovljeno varstvo otrok, vendar le v primeru, če bo prosto delovno mesto. Pogovorili so se o večkratnih prepirih med

ženskami, kar jim kvari delovno disciplino, in se dogovorili za složno in prijateljsko delo, kar bo ustvarilo boljše vzdušje in tudi uspehi ne bodo izostali.

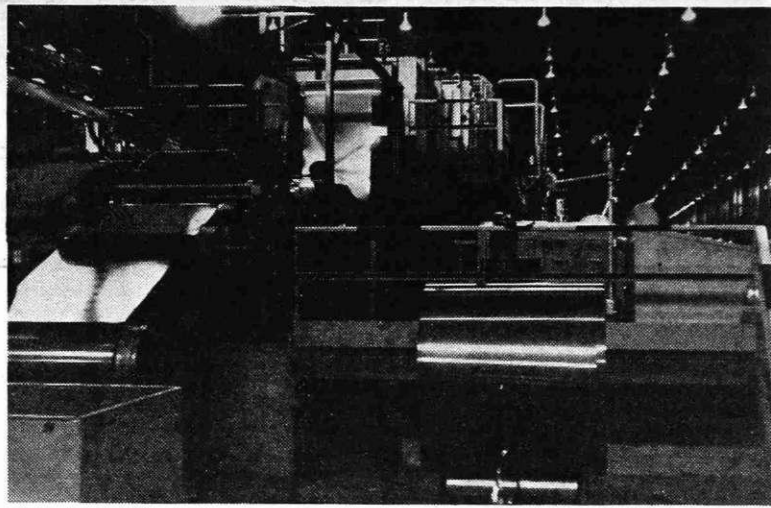
SDS vzdrževanje Javornik je obravnavala vprašanja, naštetja v uvodu, in delovno disciplino, zlasti o pravočasnem prihodu na delovno mesto in ne dovoliti predčasnega uhajanja, na malico pa bo treba iti v času, ki je zanje določen. Problem pri njih pa je pomanjkanje tople vode in se sprašujejo, kdaj bo vgrajen še en boiler.

V TOZD Energetika sta SDS dispečerji 1 in 4 obravnavali vprašanja, naštetja v uvodu. Obe skupini menita, da bi se dalo z energijo še varčevati in da bi za to morali odgovarjati dežurni elektrikiarji v temeljni organizaciji, s tem da bi pazili na razsvetljavo in da je čim manj elektro strojev v praznem teku.

SDS vodstvo TOZD Družbena prehrana, SDS kantine in SDS samopostrežna restavracija so obravnavale vprašanja, naštetja v uvodu, poleg tega pa je SDS kantine obravnavala še izvajanje ukrepov v zvezi s preprečevanjem kolere ter problematiko naročanja toplega obroka. Menili so, da bi morali naročiti vedno dovolj toplega obroka, vendar po mnenju nekaterih kantinerk včasih niti približno ni mogoče naročiti pravega števila toplih obrokov.

SDS spektrokemičnega oddelka OTK je soglasno potrdila zasedbo štirih delovnih mest analitik I. in se s kandidati za ta delovna mesta v celoti strinjala. Glede zahteve elektrojeklarne, da bi dobili rezultat analize ogljika v treh minutah, kar potrebujejo pri visokolegiranih jeklih in pri MD kvalitetah, so bili mnenja, da bi pri sedanji organizaciji z nekaterimi spremembami pri pripravi vzorcev tej zahtevi lahko zadovoljili. Če pa to ne bo mogoče, predlagajo, da LECO C-aparat postavijo neposredno v elektrojeklarno. Dogovorili so se tudi o boljši delovni disciplini.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Milan Polak

Vstopni del žarilne linije v hladni valjarni Bela

DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 7. seji delavskega sveta delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje dne 29. septembra 1977 je predsednik delavskega sveta najprej seznanil, da je začasno določen od poslovnega odbora za opravljanje funkcije vodje te delovne skupnosti predsednik poslovnega odbora Peter Kunc. Začasno velja do imenovanja poslovnega odbora.

Nato so obravnavali pismo javnega tožilstva iz Kranja o nepravilnostih, ki se dogajajo v Železarni, in po izčrpnih razpravi sklenili:

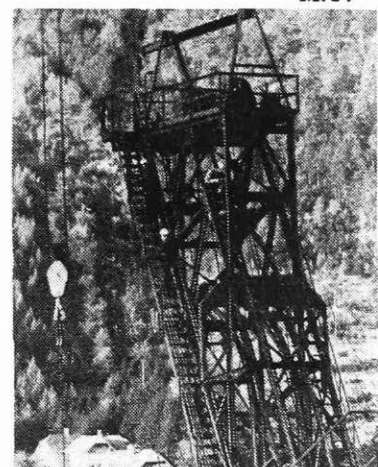
1. Delavski svet pismo sprejme na znanje.

2. Delavski svet daje to pismo v razpravo samoupravnim delovnim skupinam z zahtevo, da vsaka delovna skupina pismo kritično obravnava, pri tem skuša ugotoviti, katere nepravilnosti se dogajajo v njihovi skupini, te nepravilnosti obravnavati in čimprej odpraviti.

3. Delavski svet obsoja tendenciozno pisanje v raznih časopisih o nepravilnostih v Železarni, kar ima za edino posledico jemanje ugleda, ki si ga je Železarna z dobrim delom in dolgoletnimi izkušnjami ustvarila. To tudi ni v skladu z novinarsko etiko.

4. Zadolžili so strokovno službo kadrovskega sektorja, da tako delavskemu svetu delovne skupnosti kot tudi delavskemu svetu Železarne predloži dokument, s katerim bodo dokazali, da slab izbor kadra ni razlog za slabo delo hladne valjarne Bela.

Pred zaključkom seje so obravnavali še predlog o pristopu k samoupravnemu sporazumu za delno kritje stroškov infrastrukture železnice in so se s predlogom strinjali. M.P.

Remont plavža

DS za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Na 4. seji odbora za gospodarstvo 7. oktobra 1977 so pregledali sklepe in ugotovili, da sklep, ki se nanaša na analizo izvoza, še ni izveden. Odbor bo to analizo obravnaval na naslednji seji.

Pri obravnavi finančnega rezultata za avgust in kumulativno za osem mesecev so ugotovili, da doseženi dobiček nekoliko znižuje dosežanje izgubo in da je dosežen tudi uspeh na področju stroškov. Seznanili so se s kazalci uspešnosti, ki so predpisani z zakonom in so enotni in obvezni za vse temeljne organizacije, kažejo pa v primerjavi z lanskim prvim polletjem, da so letos znatno boljši; zlasti so višji kazalci, ki izkazujejo dohodek.

Strinjali so se s predlogom odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, da Železarna pristopi k samoupravnemu sporazumu o delnem kritju stroškov za infrastrukturo železnice, ker zakon dopušča olajšave pri plačilu prispevka za

tiste temeljne organizacije, ki pristopijo k sporazumu.

Obravnavali so osnutek začasnega navodila za urejanje normativov delovnih mest, števila delavcev in vrednotenje delovnih nalog in sklenili, da se osnutek navodila posreduje tudi samoupravnim delovnim skupinam, ker je prav, da so z njim seznanjeni vsi delavci.

Pred zaključkom seje so pregledali še vprašalnik centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje ter pooblastili predsednico, da vprašalnik izpolni, s tem da naj bodo seje odbora dopoldan, ker s tem ne bo nobenih dodatnih stroškov. Dogovorili so se tudi, da bodo gradivo za sejo v bodoče pred sejo boljše proučili. M.P.

PREGLAD SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine so v preteklem tednu pretežno obravnavale informacijo poslovnega odbora in stanje temeljne organizacije ter Železarne v prvih sedmih mesecih, oziroma v prvih osmih mesecih letošnjega leta. Obravnavale pa so tudi svojo notranjo problematiko.

V TOZD Jeklarna sta SDS livna jama 1 in SDS elektropeči 1 obravnavali vprašanja, naštetja v uvodu. SDS livna jama 1 je sklenila, da bodo morali disciplinsko ukrepati proti tistim posameznikom, ki kvarijo medsebojne odnose, obravnavali pa so tudi zadnji primer izliva 60 ton jekla v livno jama. SDS elektropeči 1 je z zamudo obravnavala še ocenjevanje delovne uspešnosti in se je izrekla proti vsem predlaganim variantam, ker njihovo delo zahteva prizadevanja vse skupine, oziroma vse izmene. Za dobro delo pa naj dobijo tudi dobro plačilo. Dogovorili so se za nekaj konkretnih ukrepov za zboljšanje discipline, opozorili so na nevarnost neizvede zaradi dotrajane vertikalne odsevalne cevi odpraševalne naprave in predlagajo, da se čimprej odstrani, pri ponovnih 5 in 6 naj se predela nosilni mehanizem in naj se vrnejo k ASEA peči, zaradi večje varnosti v livni jami, pripraviti je treba mehanizacijo priprave livne jame, za kar so določene možnosti, kajti sedaj livna jama predstavlja ozko grlo proizvodnje.

V TOZD Valjarna žice in profilov sta SDS valjarna žice 1 in 4 obravnavali vprašanja, naštetja v uvodu. SDS valjarna žice 4 je ugotovila, da so za to, da bi se stanje do konca leta popravilo, odgovorni vsi, da morajo k tej akciji pristopiti vsi. Dogovorili so se za naslednje ukrepe:

1. Vsak delavec na slehernem delovnem mestu mora dati vse od sebe, da se stanje proizvodnje v zadnjem trimesečju tega leta zboljša in postavi v okvire načrtanih akcijskih programov,

USPOSABLJANJE MLADINCEV — PROSTOVOLJCEV TERITORIALNE OBRAMBE

Uveljavljanje koncepta ljudske obrambe temelji na revolucionarnih izkušnjah in tradicijah narodno-osvobodilne borbe, v enote teritorialne obrambe pa se na prostovoljni osnovi vključujejo tudi mladinci in mladinci. Le-ti bodo z mladostnim elanom in poletom ter visoko moralno-politično zavestjo z oboroženim bojem sodelovali pri obrambi domovine. Od 16. do 18. septembra so se zbrali mladinci in mladinke jeseniške občine v učnem centru, kjer so se strokovno in idejno-politično usposabljali za aktivno udeležbo v oboroženem boju enot teritorialne obrambe.

Mladinci in mladinke so se v centru razdelili v tri vode, ki so jih vodili mladinci iz njihovih vrst, mentorji pa so usmerjali izvrševanje nalog, kar se je pokazalo kot zelo uspešna metoda dela z mladinci. Ustanovili so tudi aktiv ZSMS in ZK, mladi so sprejeli tudi program dela, ki je obsegal prizadevanja za čimboljši rezultat vzgoje ter delo na področju kulture in informiranja.

Mladi se še posebej radi spominjajo pogovora s polkovnikom Srečkom Tušarjem in Janezom Lušino, ki sta mladim predstavila pomembne akcije med NOB, v Postojnski jami, Idriji, v Dražgošah in še drugje, kjer so potekale pomembne bitke.

Aktiva ZSMS sta na koncu tridnevne dela ocenila delo v učnem centru kot uspešno, streljanje, ki ga zaradi slabega vremena niso mogli izvesti v centru, pa so izvedli v sobo-

boto, 8. oktobra, na strelišču v Podmežakliji.

Mladi so v teh dneh izoblikovali

EKIPA MLADIH ŽELEZARJEV BO SODELOVALA V ODDAJI »SPOZNAVAJMO SVET IN DOMOVINO«

Kot smo na kratko že poročali, da se je koordinacijski svet ZSMS železarne Jesenice letos prijavil za sodelovanje v radijskih oddajah Spoznavajmo svet in domovino. V sredo, 5. oktobra, je bil v novem centru radio-televizije Ljubljana informativni sestanek z vodji ekip, ki bodo letos sodelovale v tej oddaji. Odgovorni za pripravo te javne radijske oddaje so zbrane najprej seznanili z vsebino in konceptom oddaje. Glavni namen oddaje, ki je tekmovalnega značaja, je spoznavanje slovenske mladine med seboj in predstavljanje dela in aktivnosti mladih iz različnih sredin širokega kroga radijskih poslušalcev. V oddaji bo kot navadno sodelovalo šestnajst ekip iz vse Slovenije, ki bodo štele po pet članov. V tekmovalnem delu oddaje bodo člani ekip odgovarjali na najrazličnejša vprašanja s področja notranje in zunanje politike, kulture in športa. Posebnega materiala za navedena področja ni, upošteva se splošna

dober kolektiv, pripravljen zvesto izvrševati vse naloge, za uspešno delo pa imajo zasluge komandant učnega centra in mentorji, ki jih je vodil tovariš Caf.

Rk

razgledanost mladega človeka. Same oddaje bodo kot navadno popestene z glasbo in pevci, ki jih bo spremljal ansambel Mojmir Sepeta.

Letos pa se za popestritev obeta tudi nekaj novosti. Na vsaki oddaji bodo gostovali mladi iz zamejstva, Mirko Bogataj pa bo v svoji točki predstavil zanimivosti kraja, v kateri bo oddaja gostovala.

Prva oddaja Spoznavajmo svet in domovino bo na sporedu 29. oktobra v Lescah, kjer bodo mladi iz tega kraja gostili Ptujčane, ostale oddaje pa bodo zatem vsakih štirinajst dni. Ekipa koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice bo sodelovala na tretji oddaji, ki bo 26. novembra v Kopru. Težko je napovedati, kakšen uspeh bomo mladi železarji dosegli, važno je, da z znanjem ne bomo razočarali. Ekipa koordinacijskega sveta ZSMS bo sestavljena do konca tega tedna, potem pa bo začela z resnimi pripravami.

J. R.

OB ROB SOBOTNEMU SVEČANEMU ZBORU NABORNIKOV

Preteklo soboto, 7. oktobra, je občinska konferenca ZSMS Jesenice pripravila v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku svečan zbor letošnjih nabornikov. Za to akcijo, ki jo brez dvoma lahko imenujemo novo, se je OK ZSMS Jesenice odločila v letošnjem letu, ko praznujemo Titove in partijske jubileje.

Organizatorji pri občinski mladinski organizaciji so se tudi enoglasno odločili, naj ta svečani zbor poslej postane tradicionalen.

Težko nam je danes na tem mestu zapisati, da svečani zbor nabornikov ni uspel ter da je bil izpod vsake kritike. Občinska konferenca ZSMS je za ta svečani zbor razposlala 248 (!) vabil, in sicer vsem letošnjim nabornikom, predstavnikom družbenopolitičnih organizacij in vodstvom srednjih šol. Na teh šolah so bili dijaki tudi z okoliščino obveščeni, da bo v soboto svečani zbor nabornikov. Na nemajhno začudenje organizatorja se je od vabljenih zbralo v soboto le okrog štiri-deset nabornikov in drugih. Iz srednjih šol se praktično zbor ni udeležil nihče, če izvajamo predstavnico iz zdravstvene šole Jesenice. Čeprav je prav iz srednjih šol osemdeset odstotkov nabornikov. Ob tem se postavlja vprašanje, kako

na srednjih šolah danes pojmujejo, oziroma ocenjujejo rezultate pri vzgoji mladega rodu, bodoče mlade inteligence. Med navzočimi ni bilo učiteljskega kadra, ki naj bi po naši logiki moral biti neke vzornik mladim za takšne in podobne akcije.

Pri OK ZSMS Jesenice sedaj resno razmišljajo o tem, kako se lotiti takšnih pojavov neresnosti in neodgovornosti, ki mečejo slabo luč na celotno jeseniško mladinsko organizacijo. Postavlja se tudi vprašanje, kako se do akcij OK ZSMS obnašajo vodstva srednjih šol. Po sobotnem dogodku sodeč, jih zavračajo. Brez dvoma bi se naborniki polnoštevilno zbrali, ko bi v roke prejeli kuverto iz oddelka za narodno obrambo, da se jim po tem in tem členu v primeru odsotnosti obeta kazen. Sprašujemo se, bi potemtakem prireditve dosegla svoj namen? Še zdaleč ne, posebno zato, ker bi bila v celoti razvrednotena osnovna ideja, in sicer prijetno in neprisiljeno srečanje nabornikov pred vstopom v JLA.

Na zboru je bil poleg govora Franja Kragolnika izveden tudi kvaliteten program, ki ga je pripravil akademski pevski zbor iz Kranja. Svoj kvaliteten program je zbor skrajšal, pa še v sicer kratkem izvajanju so si posamezniki privoščili prosti izhod iz dvorane. J. R.

DANES SEJA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE

V spodnjih prostorih restavracije Kazina bo danes ob 17. uri program-ska konferenca koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice. Delegati iz osnovnih organizacij ZSMS bodo najprej poslušali poročilo predsednika koordinacijskega sveta ZSMS za obdobje od septembra 1976 do sedaj, zatem pa bodo poročila podali tudi predstavniki komisij. Sledila bo razprava na poročila in potrditve sprememb pravil koordinacijskega sveta ZSMS. Delegati bodo v nadaljevanju izvolili nove člane predsedstva in sprejeli program dela za naslednje obdobje. Na današnji seji pa bo poleg tega podeljena nagrada najboljšemu mladincu-novatorju ter priznanja za športna tekmovanja v letu 1977. Opozorimo naj še, da ima po poslovniku koordinacijskega sveta ZSMS na današnji seji vsaka osnovna organizacija ZSMS dve delegatski mesti. J. R.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

URAN – NJEGOVA PROIZVODNJA IN UPORABA

Element uran je leta 1789 odkril nemški fizik M. H. Klaproth v mineralu smolovcu in je dobil svoje ime po planetu Uranu, ki so ga odkrili nekaj let prej. Prvi ga je kot kovino srebrno bele barve uspel proizvesti leta 1841 Francoz E. M. Peligot. Leta 1896 je francoski fizik H. Becquerel prvič opazil pojav radioaktivnega žarčenja. Kot rezultat razpadanja urana je leta 1898 Poljakinja M. Curie odkrila element radij. Po letu 1900 so pričeli uporabljati radij v zdravstvene namene in to je imelo za posledico iskanje in odpiranje nahajališč urana v raznih delih sveta.

Uran je element, ki ima veliko sposobnost za spajanje s kisikom. Zato ga najdemo v zemeljski skorji vezanega v razne okside in soli. Je sorazmerno precej razširjen. V zgornjem delu zemeljske skorje ga je povprečno 2,68 g na tono. To je približno tridesetkrat več kot srebra in šeststokrat več kot zlata. Vendar so visoke obogatitve v zemeljski skorji pri uranu le redke. Zato za izkoriščanje primernih nahajališč uranovih rud ni veliko in še pri teh je vsebnost urana sorazmerno majhna.

VLOGA URANA V INDUSTRIJI

Pred letom 1942 so uporabljali uranove soli v glavnem za izdelavo rumeno, oranžno in rjavo obarvanih glazur pri slikanju na porcelan in steklo. Ko je leta 1942 jdrski fizik E. Fermi v Chicagu prvič izvedel poskusno verižno reakcijo, je postal uran v takratnem obdobju druge svetovne vojne ena izmed najvažnejših kovin. Izdelali so prvo atomsko bombo in z njeno uporabo na Japonskem tudi zaključili to vojno.

V prvih petnajstih letih po končani drugi svetovni vojni je služil uran skoraj izključno v vojaške namene. Zato so tudi pohiteli z iskanjem uranovih rud v raznih delih sveta. Rezultati teh raziskav v obdobju proti letu 1960 so bili tako ugodni, da je vzporedno z znižanjem potreb za vojaške namene nastal v svetovnem merilu celo določen višek urana. Zato je nastal v industriji proizvodnje urana zastoj, ki je trajal do leta 1966.

Po letu 1960 so jdrske reaktorje razvili iz poskusnega v komercialno stanje in kazalo je, da nastopa novo obdobje uporabe urana v energetske namene. V letih 1966 do 1969 ponovno oživi proizvodnja v industriji urana na osnovi pred-

videnega močnega povečanja porabe v jdrskih elektrarnah. Posebno se to velja za ZDA, kjer je bila ta konjunktura celo večja kot v prvih letih po drugi svetovni vojni.

Toda kmalu je postalo jasno, da traja gradnja jdrskih elektrarn znatno dalj časa, kot so prvotno predvidevali. To pa je pomenilo tudi, da bo poraba urana kot jdrskega goriva naraščala počasneje, kot je sprva kazalo. Zato je ponovno nekoliko splahnelo zanimanje za uran. Edino v Avstraliji so še nadalje pospešeno odkrivali nova nahajališča tudi v tem obdobju. Zato je tudi cena urana ostala na nizki ravni in se je v letih 1972–1973 gibala okoli šest dolarjev za libro (0,45 kg) uranovega oksida U₃O₈.

V tem času zmanjšane zanimanja za jdrske elektrarne in s tem tudi za uran je nastala med zimo 1973–1974 energetska kriza. Ta je imela za posledico kasnejši izreden dvig cene nafte. S tem je postala tudi jdrska energija bolj zanimiva in ekonomična. Vendar so bolj intenzivno gradnjo novih jdrskih elektrarn zavrli drugi vzroki. Ti so bili svetovna gospodarska recesija, visoka inflacija in s tem povezano pomanjkanje finančnih sredstev za gradnjo dragih jdrskih elektrarn. Kljub temu pa je postala bližnja in daljna bodočnost jdrskih elektrarn bolj jasna in njihova gradnja vedno bolj pogosta. Vzporedno s tem je pričela hitro naraščati tudi cena urana do današnjih 40 dolarjev na libro U₃O₈.

Danes predstavlja uran v svetovnem merilu zelo važno kovino. Vendar se količinsko in po vrednosti ne more meriti z drugimi barvnimi kovinami. Leta 1975 je bilo proizvedenih okoli 20.000 ton urana v vrednosti 550 milijonov dolarjev. V istem letu je bila vrednost svetovne proizvodnje ostalih barvnih kovin takšna, kot je navedena v spodnji tabeli:

Kovina	milijarde dolarjev
Zlato	60,00
Aluminij	20,00
Železova ruda	16,00
Baker	10,00
Cink	3,87
Kositer	2,00
Nikelj	2,00
Svinec	1,75
Molibden	0,60
Uran	0,55

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

NEVTRONSKA BOMBA – ŠLAGER LETNE SEZONE

V govoru pred partijskimi aktivisti na seminarju je opozoril, da so naše vojne ustanove in instituti poklicani, da temeljito spremljajo in ustvarjalno delajo pri zaščiti proti tovrstnemu orožju. Med ostalim je general armade Nikola Ljubičić poudaril napake in pomanjkljivosti nevtronskega orožja. Predvsem pa je že nakazal tudi zaščitne ukrepe. Povod za te ni samo nova nevtronska bomba, ker bo tovrstnih novih uničevalnih orožij še cela vrsta. Seveda, vzporedno z oboroževalno tekmo Zahoda, lahko pričakujemo še vrsto psiholoških pritiskov in zastraševanj.

NEVTRONSKA BOMBA JE JEDRSKO TAKTIČNO OROŽJE

Uvedbo nevtronske bombe spremlja sistematična psihološka kampanja. Ideja o uvedbi nevtronske bombe je stara že dvajset let. Rodila se je v Lawrencevem laboratoriju za preiskave radioaktivnega sevanja v kalifornijskem mestu Livermoru. Jdrski strokovnjaki so na tajnem zasedanju kongresne komisije za atomsko energijo predlagali izdelavo termonuklearne bombe šibke eksplozivne moči, toda močnega kratkotrajnega nevtronskega sevanja. Kaj to pomeni? Eksplozija naj bi bila »blaga«, vendar bi sevanje uničevalo v okolici vse živo. Bila naj bi humana bomba, ki ne bi uničevala pridobitev naše civilizacije, temveč le njene nosilce – torej ljudi. Kakšna ironija!

PO PETNAJSTLETNEM PREMORU JE BILA SEDANJA PSIHOLOŠKA GONJA NEKOMU ŠE KAKO POTREBNA

Pred mesecem in pol se je pričela gonja po svetovnih časopisnih stolpcih o rojstvu novega humanega in čistega orožja – nevtronski bombi. Ameriški senat je 2. julija letos po hitrem postopku izglasoval odobritev finančnih sredstev za proizvodnjo nove bombe iz serije jdrskega orožja.

Nevtronska bomba naj bi se izdelovala v obliki vojnih glav in za balistične raketne projekte v vrsti zemlja–zemlja. Nekaj dni pozneje (pet dni) so si vojni strokovnjaki na preskuševalnem poligonu v Nevadi že ogledali eksplozijo prve preskusne nevtronske bombe. Pred dnevi pa je izjavil komandant NATO sil v Evropi general Heigh, da bodo njegove sile v bližnji prihodnosti že razpolagale z nevtronskim orožjem.

Tovrstno prepričevanje svetovne javnosti o nevtronski oborožitvi po petnajstletnem mirovanju jasno daje vedeti, da je v tem trenutku nekomu bila ta psihološka akcija še kako potrebna. Sklep tega bi bil, da prav gotovo nekomu, ki je trenutno v ZDA na krmilu. Toda ne toliko iz vojnih vzrokov kot iz političnih. Jasno lahko sklepamo, da bi bila nevtronska bomba adut pri mednarodnih dogovorih. Prav tako lahko služi za umiritev ameriških zapadno evropskih zaveznikov. Ko bi prišlo do uporabe na ozemlju Evrope, ne bi rušilo mest in pridobitev civilizacije, temveč samo sovražno živo silo. Poleg tega se uvedba tovrstnega orožja izkorišča kot rast vojne moči ZDA. To pa pride prav pri mnogih bilateralnih in multilateralnih razgovorih. V ostalem ni slučaj, da »nevtronska drama« sovpada z zasedanjem šefov držav na beograjskem zasedanju o varnosti.

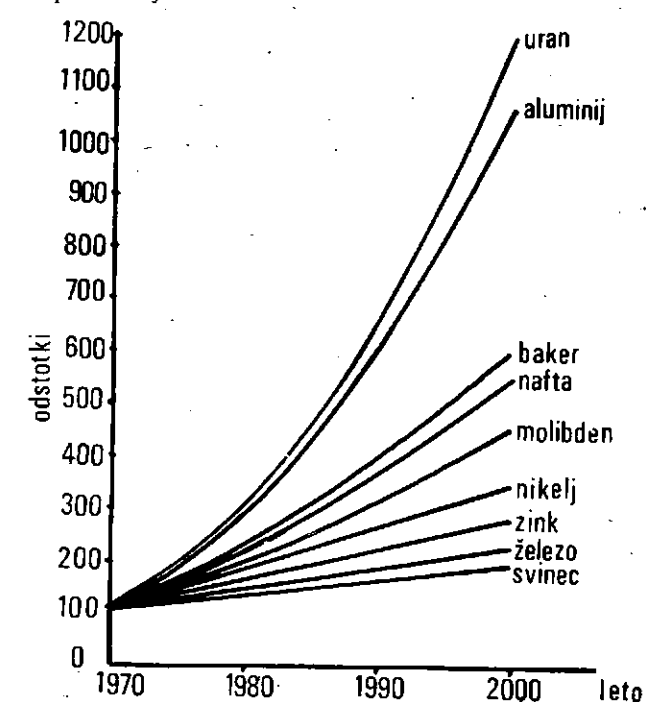
Nevtronska bomba je nuklearno taktično orožje. Zaradi omejenega dosega nevtronskega sevanja ta skoraj nikoli ne bo uporabljena kot strateško orožje. Nevtronsko sevanje hitro slabi pri prehodu skozi zrak, še bolj pa pri prehodu skozi plast vode. Če primerjamo nominalno jdrsko bombo moči 20 KT (kiloton) iz Hirošime in Nagasakija – so bile hiše porušene v oddaljenosti treh kilometrov od ničelne točke, gama sevanje pa je povzročilo 50 % izgube v oddaljenosti 1280 metrov. Nevtronsko sevanje pa povzroči 50 % -ne izgube v oddaljenosti samo do 720 metrov.

STRAH IMA VELIKE OČI

Atomska bomba je relativno slab izvor jdrskega sevanja. Zaradi tega so ob konstruiranju nevtronske bombe izkoristili termonuklearni eksploziv.

Tudi ob upoštevanju količine nakopane rude ima uran v svetu v primerjavi z rudami ostalih barvnih kovin danes prav tako le skromno mesto.

Iz diagrama na sliki št. 1 je razvidna predvidena rast proizvodnje urana v primerjavi z drugimi barvnimi kovinami leta 2000 in v odstotkih. Ta kaže, da bo imel uran skupaj z aluminijem med vsemi barvnimi kovinami v tem obdobju največjo rast proizvodnje.

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, 6. oktobra, je predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Remontne delavnice Ivan Tušar sklical šesto sejo odbora in predlagal v razpravo: tehnično proizvodno poročilo TOZD RD in poslovni rezultati Železarn v osemih mesecih, pismo javnega tožilca in informacije predsednika poslovnega odbora in vodja TOZD o razmerah v Železarni, poslovne cilje gospodarstvenega načrta TOZD RD za leto 1978 in tekoče naloge, med katerimi so obravnavali: nezgode Marjana Megliča, navodilo za urejanje normativna delovnih mest, števila delavcev in vrednotenje delovnih nalog, informacije o omeni stanja in program ukrepov za izboljšanje proizvodnje v TOZD Valjarna bluming štekel in informacije o dnevnem redu naslednje seje DS TOZD RD.

Na osnovi tolmačenja tehnično proizvodnega poročila TOZD RD in poslovnih rezultatov Železarn v osemih mesecih je odbor sklenil, da poročilo sprejme z naslednjimi pripombami:

- da morajo naročila prevzemati z večjo odgovornostjo za terminsko izvedbo,
- da bi se stroški brez večjega napora lahko zmanjšali, če bi zadolžili delovodje posameznih oddelkov, da ugašajo razsvetljavo, ki gori tudi podnevi,
- da je potrebno programe del za remonte pravočasno pripraviti,
- da se za dela, za katera se že vnaprej ve, da jih ne bo mogoče izvesti, ne izstavlja naročil,
- da se razišče vzroke, zakaj je obrat RTA prekorstil stroške,
- da se racionalneje koristijo ogrevane kapacitete, kajti s stalnim prižiganjem in ugašanjem zelo kvarimo vzdržnost peči. Odbor je mnenja, da bi morale službe (energetsko gospodarstvo) skrbeti, da se peči sušijo in ogrevajo po diagramu dobaviteljev.

Nadalje je odbor apeliral na vse delavce, da skušajo remonte zaključiti v predvidenem roku, kar velja sedaj za plavž in aglomeracijo ter

remont valjarne bluming štekel, ki bo sledil. Za vsa ta dela pa morajo imeti zadovoljivo število delavcev, kar bo omogočilo, da bodo dela opravljena brez tujih delavcev. Poleg tega je odbor tudi poudaril, da morajo napeti vse sile, da se zmanjša bolezenska odsotnost.

Odbor je obravnaval tudi pismo javnega tožilca in informacije o ekonomskem položaju Železarn, ki sta ju izdala predsednik poslovnega odbora Železarn in vodja TOZD RD. Ob tem je bil odbor mnenja da je navedene akte treba vzeti zelo resno in odpraviti dosedanje napake ter povečati budnost nad čuvanjem posameznih agregatov. Cilje, ki jih zajemajo ti trije akti, je treba dosledno uresničiti z zadolžitvami posameznikov. Ugotovljeno je bilo, da je do takega stanja prišlo tudi zaradi ležernosti in komoditete posameznikov.

Poslovne cilje za leto 1978 je odbor sprejel z zahtevo, da morajo o njih razpravljati tudi delavski svet in družbenopolitične organizacije.

TOZD Jeklarna

2. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Odbor se je sestel 26. septembra, na seji pa so bili še: vodja TOZD Jeklarna Alojz Kalan, predsednik DS TOZD Jeklarna Stanko Pfajfar in predsednik IO OOS Martin Sovič.

Nedisciplinarnost se še vedno pojavlja po vsej Železarni in v TOZD Jeklarni. Delo je zaradi tega oteženo. Dogaja se, da delavci na nočni izmeni vse preveč spijo in ne opravijo odrejenega dela. Vse preveč dela iz nočne izmene ostaja dopoldanski, zaradi česar je delo na tej izmeni dostikrat oteženo. Delavci so premalo odgovorni za svoje delo. Dopuste je potrebno planirati tako, da ne bo trpelo delo, ter jih porazdeliti, da ne bodo vedno v mesecu juliju in avgustu največje odsotnosti. Če delavec predčasno zapusti delovno mesto in s tem ne seznanja delovodja, je delovodja dolžar, da

Ob primeru nezgode Marjana Megliča je odbor mnenja da je pri delih, kjer imajo delavci opraviti s transportnimi sredstvi (žerjav), potrebno nujno namestiti cokle, da bo delo varnejše. Nadalje je odbor sprejel nalogo o skrbi za varnost pri delu ter naročil, da se mora bolj skrbeti za osebno varnost.

Ker je bilo navodilo za urejanje normativna delovnih mest, števila delavcev in vrednotenje delovnih nalog vročeno članom na seji, je bilo odločeno, da ga morajo člani preštudirati do naslednje seje, na tej seji bodo to navodilo temeljito obravnavali.

Odboru je bila posredovana tudi informacija o stanju in programu ukrepov za izboljšanje proizvodnje v valjarni bluming štekel, ki jo je izdelala posebna grupa strokovnih delavcev, imenovana od podpredsednika poslovnega odbora Železarn. Pri tem je odbor ugotovil, da bi bilo po enajstih letih obratovanja nujno izvesti večji remont, ki pa ga v tem letu ni mogoče izvesti, zaradi pomanjkanja trakov za HVB. Pri tem je tudi predlagal, da je treba vpeljati staro prakso, da upravljalci strojev sodelujejo pri remontih, oziroma popravilih.

NZ

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik DS TOZD Profilarna Ivan Klokočevnik je za sedmo sejo DS, ki je bila 3. oktobra, predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov šeste seje DS, pregled sklepov tretje seje DS Železarn Jesenice, objava beležke vodji TOZD z dne 14. septembra 1977, obravnava sanacijskega programa HV Bela, kazalci uspešnosti poslovanja v prvem polletju 1977 v primerjavi s prvim polletjem 1976, analiza finančnega rezultata za mesec avgust 1977 in kumulativno za prvih osem mesecev, obravnava pisma UJV iz Kranja, pokrivanja dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976–1980.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so izvršeni, razen sklepov, ki se nanašajo na posebno nagrajevanje tajnice zaradi dodatnega dela pri izračunavanju norm in vodenju evidenc proizvodnje, ter sklepov, ki se nanašajo na predlog organizacije temeljne organizacije Profilarne.

Glede nagrajevanja tajnice je odbor za kadre in medsebojna razmerja zadolžil vodja TOZD Profilarne, da izdela predlog za stimulacijo. Za reševanje pripomb na predlog organizacije pa sta bila vabljeni na sejo Darko Mlinarič – oddelek za organizacijo, in Janez Faletič – oddelek za nagrajevanje.

Na osnovi razprave so sprejeli sklep, da se predlagana organizacija sprejme, s tem da se reševanje kategorij za tehnologa, referenta OPD in vodja TOZD rešuje po redni poti.

S sklepi DS Železarn so člani soglašali in zadolžili vodja TOZD, da opozori njihovega delegata v DS Železarn na redno obiskovanje sej. Ko so obravnavali sanacijski program HV Bela, so se z odločitvijo in programom vodstva TOZD HV Bela stinjali, zahtevajo pa od služb in

obratov, ki so dali izjavo, da bodo zagotovili vložni material in ostala sredstva za nemoteno obratovanje, da svoje obveze izpolnijo.

S kazalci uspešnosti poslovanja so se člani DS stinjali. Pripomnili pa so, da bi morali biti podani v bolj razumljivi obliki.

Pri analizi finančnega rezultata za avgust in za prvih osem mesecev letošnjega leta so bili predvsem zadovoljni z dobrimi proizvodnimi rezultati in z znižanjem stroškov v TOZD Profilarna, tako v avgustu kot kumulativno.

V nadaljevanju seje so obravnavali pismo UJV Kranj in obsojili kršilce delovne discipline, delovodje TOZD Profilarne pa zadolžili, da delavce, ki pridejo nesposobni na delo, pošljejo domov in jim pišejo neupravičeni izostanek, prav tako pa morajo kontrolirati koriščenje delovnega časa in malomaren odnos do družbenih sredstev.

Soglasni so bili tudi, da železarna Jesenice pristopi k samoupravnemu sporazumu o združitvi sredstev za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana za obdobje 1976–1980.

FG.

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo v TOZD Profilarne je za 7. sejo odbora, ki je bila v petek, 7. oktobra, predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov zadnje seje, doseženi plan v mesecu septembru in operativni plan za mesec oktober ter informacije o odobrenih sredstvih IN in AZ.

Na osnovi sklepov zadnje seje odbora so ugotovili, da je bil izplen v mesecu avgustu boljši, kot je v letnem planu predviden, in boljši kot v mesecu avgustu in povprečno v letu 1976, da je za zboljšanje kvalitete oblikovnega orodja treba delati hitreje in čimprej najti prostor za skladiščenje orodja. V celoti pa ni bil realiziran sklep, da je potrebno stalež dopolniti s šestimi delavci, da bi lahko nemoteno delali, ker ni bilo ustreznega priliva delavcev v Železarno. Iz istih vzrokov ni bila rešena kadrovska zasedba urejevalca oblikovnega orodja, kljub temu da imamo že odprta tri delovna mesta.

Predsednik odbora je opozoril vodja TOZD, da še ni realiziral sklep druge seje odbora, v katerem je zahtevano, da se izdela program menjav orodja na oblikovnih strojih.

Pri pregledu doseženega plana v mesecu septembru so ugotovili, da je TOZD Profilarna izdelala 2.347,9 tone izdelkov, kar je za 7,21% več,

kot je bilo planirano, odpremljenih pa je bilo 2.389,7 tone izdelkov. V mesecu oktobru pa je plan enak družbenemu planu in znaša 2.210 ton proizvodov. Na vprašanje, kaj bo, če plana ne bi dosegli, je vodja TOZD odgovoril, da plan mora biti dosežen, kolikor ne bi nastopila višja sila, slaba oskrba z vložnim materialom ali večje okvare. Kolikor pa plan ne bi bil dosežen, bo moral vodja TOZD pripraviti posebno obrazložitev. Naloga vodstva kot celotnega kolektiva je, da se plan doseže in po možnosti preseže.

Ko so obravnavali odobrena sredstva investicijskega vzdrževanja in amortizacijskih zamenjav, so sklenili, da se čimprej nabavi tehnična za vložek in žaga za razrez lahkih profilov, nujno pa je tudi popraviti žerjavno progo v hali oblikovalnice. Dali so tudi soglasje, da sofinanciramo iz odobrenih sredstev IV napeljavo za toplovodno ogrevanje obratov na Javorniku.

V nadaljevanju so obravnavali tudi osnove plana za leto 1978, na katerega niso imeli bistvenih pripomb, in primerjavo osebnih dohodkov v Železarni za mesec avgust. Pri tem so kritično ugotovili, da so z osebnimi dohodki kljub dobremu izvrševanju plana na repu Železarn, saj imajo nižji osebni dohodek le v TOZD Žebljarna, Elektrode, Vratni podboji in Družbena prehrana.

FG.

TOZD Žebljarna

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Sedma seja delavskega sveta TOZD Žebljarna je bila v četrtek, 29. septembra, v sejni sobi pri Jelenu. Prisotnih je bilo 15 članov, opravičeno odsotnih pa pet.

Najprej so pregledali sklepa zadnje seje in ugotovili, da sta prvi in drugi sklep zadnje seje izvršena. V zvezi s pritožbo Milice Thaler so ugotovili, da SEO – oddelek za nagrajevanje še ni poslal odgovora v zvezi s pritožbo na kategorizacijo. Vodja TOZD Leon Mesarič je prisotne seznanil glede beneficiranja staža, oziroma da niso še dobili odgovora in da se to vprašanje rešuje.

Vodja TOZD je delavskemu svetu poročal o uresničevanju proizvodnega plana, izvoznih obveznosti, gibanju stroškov in osebnih dohodkov v osemih mesecih letošnjega leta. Iz podanih informacij je razvidno, da zaostaja TOZD za planom v osemih mesecih pri žičnikih za 53 ton, pri bodeči žici pa za 419 ton in se bo zato zaostanek še povečal, ker bodeče žice ne izdelujejo zaradi pomanjkanja naročil.

V TOZD Žebljarni je osebni dohodek problematičen v primerjavi z drugimi TOZD, kar bi bilo nujno uskladiti. Peter Grubar je vprašal, koliko je višji OD glede na znižanje stroškov v obratu. Vodja TOZD mu je pojasnil, da se OD ni zvišal, ker v informaciji navedeno znižanje nima nič skupnega z OD. Res je bilo manj izplačanega kot planiranega OD, temu pa je največji vzrok višji normativ in odnos na stanje zaposlenih – do zasedbe normativna manjka deset ljudi.

Peter Grubar se je tudi zanimal, kaj je vzrok nižjim storilnostim. Pojasnjeno je bilo, da storilnost v TOZD Žebljarna ni padla tako kritično kot v drugih TOZD in da mora biti OD odvisen le od rezultata našega dela.

Delavski svet je potrdil samoupravni sporazum o združevanju sredstev v letih 1976–1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana. V nadaljevanju seje je vodja TOZD prečital pismo, ki ga je posredoval okrožni javni pravobranilec v zvezi z nepravilnostmi, ki se dogajajo v Železarni. Govoril je tudi o disciplini in alkoholizmu in poudaril, da je kot vodja TOZD po zakonu dolžan proti kršiteljem ukrepati.

Predsednik delavskega sveta Rok Globočnik je predlagal objektivno analizo preimenovanja delovnih mest in prekatizacijo, predlagano s strani SEO.

Cveta Hribar je kritično analizirala sestankovanje in sprejemanje sklepov. Mnenja je, da je treba zelo odgovorno obravnavati, če je sestanek, sklican med delovnim časom, res potreben, če ima vpliv na boljše proizvodnjo, boljše medsebojne odnose in razvoj samoupravljanja.

Predsednik je omenil tudi priprave na prehod na dohodkovni sistem. Poudaril je, da se s pripravi ne sme kasniti. Prav tako je treba tudi ostale akte urediti skladno z zakonom o združenem delu, V. H.

TOZD Elektrode

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Elektrode je imel 29. septembra svojo osmo sejo, ki jo je vodil predsednik Janez Kosmač.

Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da se je stanje v zvezi z ukrepi za izboljšanje proizvodnje izboljšalo in naj se delo na tem področju aktivno nadaljuje. Ostali sklepi so izvršeni.

Obravnavali so poročilo odbora za delovna razmerja TOZD in ga sprejeli brez pripomb.

Sprejeli so poročilo o delu odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozagotovitost ter informacijo poslovnega odbora o nepravilnostih, ki se dogajajo zadnje čase v Železarni, o nesrečah pri delu in o zaskrbljujočem porastu števila požarov v letošnjem prvem polletju.

Na osnovi tega je delavski svet formiral 14-člansko gasilsko enoto za požarno varnost po dnuh in oddelkih v TOZD. Za formirano gasilsko enoto naj bi poklicna gasilska enota Železarn organizirala kratek informativni tečaj. Za vse ostale zaposlene pa po skupinah 20 tečaj o nevarnostih in o uporabi ročnih gasilskih aparatov.

Sprejeli so poročilo o rezultatih dela v mesecu avgustu. Iz poročila je bilo razvidno, da je TOZD izpolnila planske obveznosti za avgust s 107,1%, skupno za januar – avgust pa 100,5%.

Delavski svet je potrdil nekaj dodatnih ukrepov za izboljšanje stanja in povečanje proizvodnje, ki se nanašajo prevsem na zaostritev delovne in tehnološke discipline, realizacijo investicije za uvedbo proizvodnje aglomeriranih praškov.

Nadalje je vodja TOZD delavski svet seznanil z ukrepi, ki so potrebni za izboljšanje stanja na področju reda, discipline in izvrševanja delovnih obveznosti. Podal je program aktivnosti za odpravo nepravilnosti pri zaščiti družbenega premoženja, ki jih je predložil poslovodni odbor.

Delavski svet je sklenil, naj o ukrepih za izboljšanje reda, discipline in izvrševanje delovnih obveznosti razpravljajo samoupravne delovne skupine in jih sprejmejo.

Delavski svet je potrdil spremembe kvalifikacij za dve delovni

mesci in kategorije za tri nova delovna mesta.

Sprejel je sklep, da se sklene družbeni dogovor o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena, o načinu ter zadevah skupnega odločanja ter izhodiščih za delo komunalne interesne skupnosti.

Za usklajevanje dokončnega besedila in podpis tega družbenega dogovora je bil imenovan Franc Terseglav.

Ob sklepu seje je delavski svet sprejel sklep s katerim daje soglasje, da železarna Jesenice podpiše samoupravni sporazum o združevanju sredstev v letih 1976–1980, z amandmaji, za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana.

M.S.

B.K.

TOZD Družbena prehrana

7. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik Bojan Klinar je v ponedeljek, 3. oktobra, sklical sedmo sejo odbora za delovna razmerja, na kateri so bili obravnavani sprejem, obračun, prestopi, premestitve in spremembe nazivov delovnih mest ter razno.

Po pregledu sklepov je bilo ugotovljeno, da so vsi realizirani, le na objavo v Železarnju za prosto delovno mesto kurjač-vzdrževalec v samopostrežni restavraciji se ni javil nihče. Odbor se je odločil, da se za zasedbo tega delovnega mesta pokliče na razgovor mlajšega upokojenca. V primeru, da se ne bo odločil za to delo, se pošlje objava v Glas z istimi pogoji, s pripombo, da objava velja do zasedbe delovnega mesta.

Odbor je potrdil sprejem Naze Keranovič, čistilke za samopostrežno restavracijo, in prekinitev delovnega razmerja Srečo Možina, ker je podal izjavo, da želi skleniti delovno razmerje v drugi delovni organizaciji.

Nadalje je odbor potrdil prestop treh šoferjev v TOZD Transport.

Ker se je v samskem domu na Plavž odprla delilnica, se je odbor odločil, da se za čas obratovanja le-te izda delavki, ki opravlja delo

delovnega mesta kantinerka I., odločbo.

V samopostrežni restavraciji se je uknila slaščičarna za potrebe kantine, ker se nabava slaščic opravlja pri Žito Lesce. Znaenkrat bo slaščičarna pekla le za samopostrežno linijo, zato se slaščičarki II. izstavi odločba za kuharico II.

Nadalje se je odbor odločil, da se je potrebno držati načela, da se pri izdaji odločb za kantinerke, sobarice in vratarje odločba ne glasi konkretno, za katero kantino ali kateri dom gre, ker nastopajo problemi, ko se pokaže potreba po premostitvi.

Odbor se je odločil, da sprejme na delovno mesto vratar samskih domov Franca Gasarja, ker Karolina Markelj čaka na odločbo za invalidsko upokojeitev.

Ob koncu je odbor obravnaval dve vlogi za zaposlitev in sklenil, da se prošilki obvesti, da TOZD Družbena prehrana ne razpolaga z ustreznim delovnim mestom.

D.T.

6. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Šesta seja odbora za delovna razmerja TOZD Željarna je bila 29. septembra in jo je vodila predsednica Cveta Hribar. Odbor je obravnaval: pregled sklepov, poročilo kadrovske službe, kadrovanje voznikov viličarjev, ter delovne odnose.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so sklepi zadnje seje izvršeni. Izvršili so tudi prvi sklep četrte seje, to je, razporeditev asistenta za delovne naprave. Na to mesto se razporedi Evgen Thaler. Odbor je zadolžil vodjo TOZD, da asistenta seznani z zadolžitvami in ga opozori na vestno opravljanje, zaupanih mu delovnih nalog.

Janko Kavalir je opozoril odbor, da nekateri delavci niso opravili izpitov za delovna mesta, ki jih opravljajo. Odbor je zadolžil vodjo TOZD, da ugotovi, zakaj izpitov niso opravili, odgovorne za izvedbo izpitov pa naj se pokliče na disciplinsko odgovornost.

Poročilo kadrovske službe je podal Janko Kavalir, in sicer pregled

odsotnosti v mesecu juliju in avgustu, ločeno po vrsti odsotnosti in primerjano s planirano odsotnostjo. Odsotnost delavcev je bila v mesecu avgustu večja kot v mesecu juliju.

Vodja TOZD je seznanil prisotne, da se je na razpis za voznike viličarjev prijavilo pet članov kolektiva TOZD Željarna, ki jim ne zagotavlja delovnih mest voznikov viličarjev. Le v primeru odsotnosti, oziroma izpraznjenega delovnega mesta lahko kandidirajo za zasedbo delovnega mesta.

Odbor je obravnaval tudi primer Rada Magovca v zvezi s premetitvijo na delovno mesto žerjavovodja v TOZD Hladna valjarna Bela.

Vodja TOZD je govoril o problemih v Železarni, o nedisciplini, alkoholizmu na delovnem mestu in prinašanju alkohola v Železarno. Izjavlja, da bo najstrože ukrepal proti vsakomur, ki bi v tem smislu kršil disciplino.

Na seji so reševali še nekaj kadrovskih zadev in stanovanjski primer enega delavca. V.H.

TOZD Žičarna

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta Bogdan Marinkovski je po seji gospodarskega odbora sklical tudi sejo delavskega sveta in člane seznani z dnevnim redom. V uvodu je poudaril tudi pomembnost seje DS, ker se nekateri člani ne udeležujejo redno seje. Ker pride zaradi odsotnosti članov večkrat do problema sklepčnosti, je predsednik dal predlog, da se v bodoče te člane pokliče na zagovor.

Pri prvi točki dnevnega reda je predsednik ugotovil, da so bili vsi sklepi zadnje seje realizirani.

V drugi točki je vodja TOZD seznanil člane DS s poslovnimi

rezultati za mesec avgust. Povprečni osebni dohodek v avgustu je bil 4.482 din na osebo, povprečna prodajna cena pa je bila do sedaj najvišja in je znašala 11.048 din na tono. Stroški so bili višji od planiranih predvsem pri embalaži in vzdrževanju.

V nadaljevanju seje so člani DS sprejeli dva sklepa, in sicer:

— o pristopu k dopolnilnemu samoupravnemu sporazumu za pokrivanje dela stroškov infrastrukture železniškega gospodarstva in

— o pristopu k družbenemu dogovoru o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena.

Za usklajevalca in podpisnika dogovora je bil izvoljen Bogdan Marinkovski.

Vodja temeljne organizacije je članom DS prebral dopis javnega tožila o nepravilnostih v Železarni. Prav tako jih je seznanil s pismom, ki je naslovljeno na odbor za LO in družbeno samozastito in v katerem so analizirane hujše nezgode in nepravilnosti s težjimi posledicami. DS je sprejel program aktivnosti za zaščito družbene lastnine.

B. J.

8. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Na seji odbora za delovna razmerja, ki je bila v torek, 20. septembra, pod vodstvom Alojza Zorka, so obravnavali problematiko pomanjkanja delavcev na posameznih strojih in sklenili, da se čim prej zasedejo vsa prosta delovna mesta. V nadaljevanju je odbor ugodno rešil štiri prošnje delavcev za premetitev iz enega v drugi oddelk temeljne organizacije Žičarna ter potrdil sprejem dveh novih delavcev, ki sta si v mesecu avgustu pridobila lastnost delavca v združenem delu. Delavcu iz TOZD Plavž se ni odobril prestop v TOZD Žičarna, ker ne izpolnjuje pogojev za delo v žičarni.

2. SEJA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Mirko Urbas je v petek, 23. septembra, sklical drugo redno sejo, na kateri so bili sprejeti sledeči sklepi:

Člani samoupravne delavske kontrole so potrdili osnutek pravilnika o delu samoupravne delavske kontrole v celoti, kot je bil predložen. Potrdili so ukrepe za izboljšanje proizvodnih rezultatov, katere so predhodno potrdile samoupravne delovne skupine, in sprejeli sklep, da se na naslednji seji razdeli program dela vsem članom odbora in da se vsi sklepi objavijo na oglasnih deskah in s tem seznanijo delavci o delu odbora za samoupravno delavsko kontrolo B. J.

Železarski globus

JAPONSKA

Proizvodnja nerjavnega jekla je v japonskih železarnah narasla leta 1976 na 1,65 milij. ton končnih izdelkov. To je za 600.000 ton več kot pred petimi leti. Takšno povečanje proizvodnje je bilo možno zaradi izboljšanja kvalitete, spremenjenega tehnološkega postopka, znižanja proizvodnih stroškov in večjega povpraševanja na domačem in tujem trgu.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

JEKLARNA

Peta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 28. septembra. Pregledali so sklepe, sprejete na 4. seji, in ugotovili, da tretji sklep, organizaciji poslovilnega večera za upokojene sodelavce ni bil realiziran zaradi velike odsotnosti delavcev z dela. Poslovilni večer bodo organizirali v oktobru. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata tudi ugotavlja, da tri SDS še niso izvolile delegatov v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata. Vodjem teh SDS bodo naročili, da delegate izvolijo.

Na seji so obravnavali poslovne rezultate delovne organizacije Železarna in TOZD Jeklarna za sedem-mesečno obdobje. Kratko obrazložitev je posredoval vodja TOZD Jeklarna. Da bi izboljšali poslovni uspeh TOZD Jeklarna je treba zaostri delovno in tehnološko disciplino, tako da pri tem sodelujejo vsi člani kolektiva, vodstvo TOZD in družbeno politične organizacije. Morebitne kršitve morajo predpostavljati brez izjem prijaviti vodstvu TOZD, to pa mora opraviti vse potrebno v zvezi s prijavo disciplinski komisiji Železarne.

Ugotavljajo, da proizvodnja surove jekla 500.000 ton ne bo dosegila, ker niso dobili ustreznega števila delavcev, da bi lahko obratovali s petimi SM pečmi. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je bil seznanjen tudi s sanacijskim programom hladne valjarne Bela. Člani odbora so v nadaljevanju seje razpravljali o predčasnem zapuščanju delovnih mest, medtem ko imajo prizadeti delavci vseeno vpisanih osem ur dela. Kolikor se bo pokazalo, da je delavec predčasno zapustil delovno mesto, je treba pisati le toliko ur, kolikor jih je opravil.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata naroča vodstvu TOZD, da pregleda in dopolni število zaposlenih delavcev na delovnih mestih. V TOZD Jeklarna so naprave dotrajane in zato naročajo delavcem, ki delajo na žerjavih in vlagalnih strojih, večjo previdnost, da bi se izognili morebitnim okvaram. V tej točki dnevnega reda so med drugim ugotovili, da vzdrževanje naprav poteka slabo in prepočasi. Vzroke je treba verjetno iskati v reorganizaciji vzdrževanja, ker so zamenjali delavce, ki premalo poznajo naprave. Predlagajo, da naj se vodstvo TOZD Jeklarna sestane s vodstvom TOZD Vzdrževanje, da bi poiskali skupno rešitev za boljše in hitrejšo vzdrževanje naprav. Prav tako naj se sestanejo člani samoupravnih delovnih kontrol iz jeklarne in vzdrževanja. Ugotovijo naj, zakaj je tolikšno število nadur pri vzdrževalcih in iz katerega konti so nadure plačane.

V naslednji točki dnevnega reda so obravnavali poročilo komisije za prošnje in pritožbe. Komisija predlaga osnove za podeljevanje denarne pomoči. Iz predloga je razvidno, naj bi delavcem, ki so zaradi bolezni odsotni več kot tri mesece, dodelili 500 dinarjev pomoči, delavcem, ki so odsotni z dela več kot šest mesecev, 800 dinarjev in delavcem, ki so zaradi bolezni odsotni z dela več kot leto dni, 1.500 dinarjev. Delavkam naj bi ob nastopu porodniškega dopusta

dobili 1.000 dinarjev pomoči. Dosedanja naročila vencev umrlih sodelavcem jeklarne odpadejo. Namesto tega bodo svojem umrlega dodelili 500 dinarjev s sožalnim pismom. Izvršni odbor je odobril denarno pomoč 36 sodelavcem. Sodelavcu Jakobu Soldanu, ki je prošil za dodelitev posojila, prošnje niso odobrili, prav tako tudi niso odobrili prošnje Huseina Seničnika, ker je zaradi bolezni odsoten šele mesec dni. Prav tako ni bila odobrena denarna pomoč Muharemu Mulaliću, ker izvršni odbor meni, da njegov dohodek zadošča za življenjske potrebe.

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Jeklarna je navzgo seznanil z dopisom komisije za športno rekreacijo pri izvršnem

odboru sindikata Železarne o nakupu permanentnih vstopnic za ogled hokejskih tekem. V zvezi s tem je sodelavec Dokl povedal, da so odkupili 13 takšnih vstopnic. Predsednik osnovne organizacije sindikata je navzgo seznanil tudi z delom disciplinske komisije in povedal, da je za slehernega sodelavca-kršitelja delovnih obveznosti potrebno tudi mnenje izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Takšno mnenje so posredovali za štiri sodelavce-kršitelje delovne dolžnosti.

Ob sklepu seje je bilo predlagano, naj bi člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata prejemali Delavsko enotnost, medtem ko jo bodo odpovedali za člane izvršnega odbora prejšnjega sklica.

INFORMATORJI V ZDRUŽENEM DELU V ŽELEZARNI

Ves oktober v SR Sloveniji v organizaciji komisije za obveščanje in politično propagando pri republikem svetu zveze sindikatov Slovenije in sekretariata za informacije izvršnega sveta skupščine SR Slovenije potekajo regijski enodnevni seminarji za urednike in novinarje glasil v organizacijah združenega dela. Za gorenjsko regijo je bil tak seminar v ponedeljek, 10. oktobra, v naši železarni.

Po ogledu SM in elektro jeklarne, kjer jim je dal kratko razlago in jih spremljal vodja TOZD Jeklarna Alojz Kalan, so si ogledali še tehnični muzej Železarne. Sledil je delovni program v prostorih Kazine. Najprej jih je glavni in odgovorni urednik Železarni seznanil s sistemom samoupravnega informiranja in komuniciranja v Železarni. Sledil je razgovor o najbolj aktualnih vprašanjih informiranja v organizacijah združenega dela, zatem pa je bil predstavljen osnutek pravilnika o urejanju izdajateljskih razmerij in izdajanju glasil v organizacijah združenega dela. O tem je udeležence podrobno seznanil predsednik komisije za obveščanje in politično propagando republikanskega sveta zveze sindikatov Slovenije Matjaž Vizjak.

V naši republici izhaja skoraj 500 glasil organizacij združenega dela, ki bi po zakonu o javnem obveščanju morala biti vsa prijavljena pri se-

ekretariatu za informacije pri izvršnem svetu skupščine SR Slovenije. Čeprav zakon velja že skoraj štiri leta, je doslej le 117 izdajateljev dobilo ustrezna soglasja. Seveda je k prijavi glasila, poleg drugega, potrebno priložiti tudi temeljno vsebinsko zasnovano glasilo in ustrezen pravilnik o urejanju izdajateljskih razmerij in o izdajanju glasila. Temu pa je bil v bistvu namenjen seminar, na katerem so udeleženci tudi prejeli osnutek tovrstnega pravilnika, ki ga je pripravila komisija RS ZSS za obveščanje in politično propagando. Le-ta bo organizacijam združenega dela v veliko pomoč, da uredijo to zakonsko obveznost.

Seveda je bil na seminarju tudi govor o delovanju gorenjskega aktivna informatorjev v organizacijah združenega dela in o številnih drugih tekočih problemih, ki pestijo informatorje v organizacijah združenega dela.

Novinarji gorenjskih glasil organizacij združenega dela v tehničnem muzeju

KOZERIJA

NAŠ IZLET

Pa smo se dogovorili, v odboru osnovne organizacije našega sindikata namreč, da gremo na izlet. In to na pravi izlet, brez kakršnegakoli obremenjevanja izletnikov, saj so le-ti že itak dovolj obremenjeni z vsakodnevnim delom doma in v Železarni, oziroma v Železarni in doma. Ker je bila letošnja plavalna sezona dokaj klavarna, saj je neprestano deževalo, smo se odločili da gremo na plavanje. Da, na pravo plavanje in to v zaprt bazen z morskovo vodo, da se tu ne bomo odvisni od vremena.

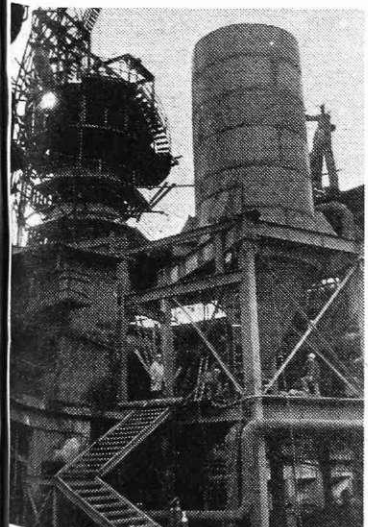
Precej smo si belili glave, da bi ustregli čim širšemu krogu našega zelo razvajanega članstva. Da ne boste mislili, da nismo razmišljali o tem, da bi naš dvodnevni izlet poprestrili tudi z ogledom kakšnega kulturno-zgodovinskega ali naravnega spomenika ali kaj podobnega. Smo, pa še kako smo razmišljali, vendar smo prišli do spoznanja, da naši člani take spomenike dovolj poznajo in da imajo duhovnih kulturnih dobrin nasploh dovolj, saj se stepajo za vstopnice, kadar jim organiziramo kakšen koncert, posebno klasične glasbe ali kakšno drugo prireditev.

Tako smo se odpravili z dvema avtobusoma. Da pa dolga vožnja ne bi bila preveč dolgočasna, smo poskrbeli, da so se udeleženci v avtobusu kar najbolje zabavali in da je bilo razpoloženje na višini. Precej tekočine smo namreč vzeli že na avtobus, tako so nekateri zaplavali že kar v avtobusu, predno smo prispeli do našega lepega Jadrana. Kaj bi, potrebno je krepiti znanstvo in tovarštvo med našimi člani in zato mora biti tudi ustrezno vzdušje, ki pa je najboljše, če malo »zašumi« v glavi.

Tako smo se vozili pa peli in pili, potem pa smo jedli in se vsak po svoje zabavali, oziroma kopali, pa spet jedli in se zabavali, pa spali in se spet kopali pa jedli in se znova vozili... Vsi smo bili zadovoljni, čeprav je tu pa tam kakšnega bolela glava, saj razumete naporno potovanje, napet program, ... in čeprav je nekaj udeležencev v ponedeljek prišlo na delo s polno glavo utisov in vplivov...

Kakorkoli že, izlet je uspel. V našo sindikalno kroniko smo zapisali še eno uspešno akcijo sindikata v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev. Že sedaj se bomo začeli pripravljati na prihodnji izlet, ki ga bo lažje organizirati, saj sedaj vemo, kaj večina naših članov najbolj želi, da se razvedrijo in sprostijo.

Zadovoljen udeleženec

Remont na plavzu II dobro poteka

PRIDOBIVANJE DOHODKA V DELOVNI ORGANIZACIJI KOT POGOJ ZA DELITEV PO DELU

Stališča in mnenja komisije za dohodek in samoupravljanje pri Zvezi sindikatov Jugoslavije, ki jih v nadaljevanju v celoti objavljamo, se nanašajo na delovne skupnosti in njihove odnose do temeljnih organizacij združenega dela in na družbenoekonomske odnose v TOZD in delovnih skupnostih.

Organiziranje delovnih skupnosti v delovnih organizacijah združenega dela spremlja vrsta problemov in težav, ki so posledica njihove preobrazbe transformacije na podlagi zakona o združenem delu. Položaj delovnih skupnosti, obseg, vrsta del in nalog, kakor tudi medsebojni odnosi s temeljnimi organizacijami združenega dela se še vedno ne urejajo s samoupravnim sporazumom. Delo delavcev v delovnih skupnostih, gledano v celoti, se še vedno šteje za čist strošek, ki obremenjuje dohodek temeljnih organizacij združenega dela. Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev delovnih skupnosti se v večini primerov formirajo z »uporabo« pogojnega delavca, formalne kvalifikacije zaposlenih ali pa na podlagi ustvarjenih povprečij temeljnih organizacij združenega dela.

Za trenutno stanje v delovnih skupnostih je značilno, da so le-te neracionalno organizirane, preobsežne in s tendenco stalnega povečevanja zaposlenih. Ker ni ustreznih ekonomskih meril in spodbud za njihovo delo, vse večje število ustvarjalno sposobnih delavcev odhaja iz delovnih skupnosti, povečuje pa se število delavcev na administrativnih delovnih mestih. Vse to se negativno odraža na kakovosti dela, pa tudi možnosti, da delovne skupnosti uresničujejo svojo funkcijo v razvoju delovne organizacije, pri organizaciji dela, povečanju produktivnosti in dohodka temeljnih organizacij združenega dela, za katere opravlja delovna skupnost skupne posle. Pomembno je predvsem tudi, da imamo že primere, ko se dohodek delovne skupnosti veže za poslovni uspeh temeljnih organizacij, oziroma za uresničitev proizvodnega plana, plana nabave in realizacije, gibanje celotnih zalog, izpolnjevanje rokov, kakovostno in pravočasno informiranje in podobno.

Sedanja praksa je nujno treba hitreje menjati, in sicer v dveh osnovnih smereh: prvič, da se medsebojni odnosi, pravice, obveznosti in odgovornosti med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela kar se da natančno določijo s samoupravnim sporazumom; drugič, treba je zagotoviti, da bodo delovne skupnosti svoj celotni prihodek in dohodek pridobivale s svobodno menjavo dela, s čimer se tudi razume, da se s samoupravnim sporazumom dogovore o obsegu, vsebini, strukturi in kakovosti dela, pogojih opravljanja dela, o osnovah za ugotavljanje cen storitev (standardi, normativi materialno tehnične in kadrovske opremljenosti), kakor tudi o osnovah in merilih za vrednotenje ustvarjenega rezultata dela delavcev delovne skupnosti in njenega prispevka k poslovanju temeljnih organizacij združenega dela.

V primerih, ko delavci delovne skupnosti z odkrivanjem in izkoriščanjem notranjih rezerv ali z racionalizacijami in inovacijami in podobnim ustvarijo večji celotni prihodek in dohodek in s tem tudi večjo maso sredstev za osebne dohodke, jim je prav gotovo treba omogočiti, da z dosledno uporabo dogovorjenih skupnih meril razdele tako povečana sredstva. Seveda pa je treba v vsakem naslednjem obdobju, s stališča njihove objektivnosti, preveriti prej dogovorjena merila in jih, če je treba, tudi popraviti. Kadar delovne skupnosti del celotnega prihodka istavljajo neposredno na trgu, se norajo s samoupravnim sporazumom dogovoriti, v katerih primerih in ob kakšnih pogojih delovne skupnosti lahko opravljajo storitve tudi drugim osebam.

Celotni prihodek in dohodek delovne skupnosti se ne more gibati avtonomno, temveč je odvisen od ustvarjenega dohodka temeljnih organizacij, uresničene programa dela in njenega prispevka k uspehu poslovanja temeljnih organizacij združenega dela, pa tudi od planirane strukture dohodka (razporejanje po namenu), ki je določena s skupnimi osnovami plana v delovni organizaciji.

SAMOUPRAVNO UREJANJE DRUŽBENO EKONOMSKIH ODNOSOV V TEMELJNI ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA

V samoupravnem sporazumu o združevanju delavcev v temeljno organizacijo združenega dela je treba določiti, da bodo delavci pri oblikovanju sredstev za osebne dohodke in skupno porabo izhajali iz ustvarjene produktivnosti svojega dela in produktivnosti dela delavcev v te-

meljni organizaciji, s katero so združili delo in sredstva; uspeha, ki je ustvarjen z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi v temeljni organizaciji (minulo delo); uspeha, ustvarjenega z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi, ki so jih združili na druge načine; prilagajanje proizvodnje in poslovanja pogojem na trgu (družbeno dogovorjeni delitvi dela).

Temeljni samoupravni akt v temeljni organizaciji je samoupravni sporazum o združevanju delavcev v temeljno organizacijo združenega dela, vsi splošni samoupravni akti morajo biti z njim v skladu. Ta sporazum sprejemajo vse temeljne organizacije, delovne skupnosti, ki opravljajo dela skupnega pomena, in organizacije, ki v svoji sestavi nimajo temeljne organizacije (enovite delovne organizacije). Samoupravni sporazum vsebuje dejavnost temeljne organizacije združenega dela in osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov delavcev v temeljni organizaciji, pridobivanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka, osnove za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke, osnove za združevanje dela in sredstev, osnove za urejanje delovnih razmerij in informiranje delavcev.

Konkretno osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke delavci določajo s posebnim pravilnikom.

SAMOUPRAVNI SPORAZUMI KI JIH DELAVCI SKLEPAJO V DELOVNI ORGANIZACIJI

Število vprašanj, za katera se bodo v delovni organizaciji dogovorili, da so skupna osnova in merila za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke, je odvisno od podobnosti ali razlik v dejavnosti temeljnih organizacij združenega dela, njihovih del in nalog, kakor tudi od interesa in potreb delavcev v temeljnih organizacijah, da posamezna vprašanja rešijo skupaj.

Delavci bodo v delovni organizaciji določili skupne izhodiščne elemente za ugotavljanje zahtevnosti del, skupne standarde posameznih elementov dela (npr.: normativi časa, materiala itd.), kakor tudi druge elemente, z namenom, da bi zagotovili pogoje za povečanje produktivnosti dela, racionalnejšo in učinkovitejšo porabo družbenih sredstev pri delu in poslovanju, za zmanjšanje skupnih stroškov poslovanja temeljnih organizacij združenega dela itd.

Če gre za proizvodnjo, kjer temeljna organizacija združenega dela pridobiva celotni prihodek z udeležbo v skupnem prihodu (faza proizvodnje), ali pa del celotnega prihodka pridobiva po tej osnovi na ravni delovne organizacije, se morajo delavci dogovoriti, o nekaterih skupnih osnovah in merilih za udeležbo v skupnem prihodu (standardi materialnih stroškov, kriterij za ugotavljanje stopnje amortizacije, pogoji in roki medsebojnih dobav in drugo), kakor tudi za skupen plan razvoja, plan investicij, način razporejanja čistega dohodka in drugo. Načelno bi se morali delavci dogovoriti za ista merila tudi pri skupnih vlaganjih (skupni dohodek).

Nekatere dogovorjene osnove in merila bodo hkrati služila za ugotavljanje prispevka delavca ali skupine delavcev v dohodku temeljne organizacije združenega dela, obdelana pa bodo v pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov delavcev v temeljni organizaciji.

Del udeležencev izleta sindikata DS za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje na razgledni točki v Socerbu

SAMOUPRAVNI SPORAZUMI, KI JIH DELAVCI TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA SKLEPAJO ZUNAJ DELOVNE ORGANIZACIJE

Pri ugotavljanju vprašanj, za katera se bodo delavci dogovorili glede skupnih osnov in meril ter s kom se bodo dogovarjali, je treba izhajati iz interesov in potreb delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, saj morajo o tem sporazumevanju tudi odločiti. Na podlagi tega kriterija se ugotavlja potreba in obseg samoupravnega sporazumevanja v dohodkovni zvezi, v grupaciji, kakor tudi na določenem območju.

Da bi uredili pridobivanje dohodka in zagotovili stabilnost gospodarjenja, bodo delavci temeljnih organizacij združenega dela, ustrezno svojim interesom in potrebam, določili skupne osnove in merila s samoupravnim sporazumom z delavci drugih temeljnih organizacij združenega dela zunaj delovne organizacije. Temelj tega sporazumevanja je dohodkovno povezovanje temeljnih organizacij in urejanje njihovih dohodkovnih odnosov. Prav tako se bodo delavci temeljnih organizacij o nekaterih vprašanih sporazumevali z delavci drugih temeljnih organizacij združenega dela na določenem območju.

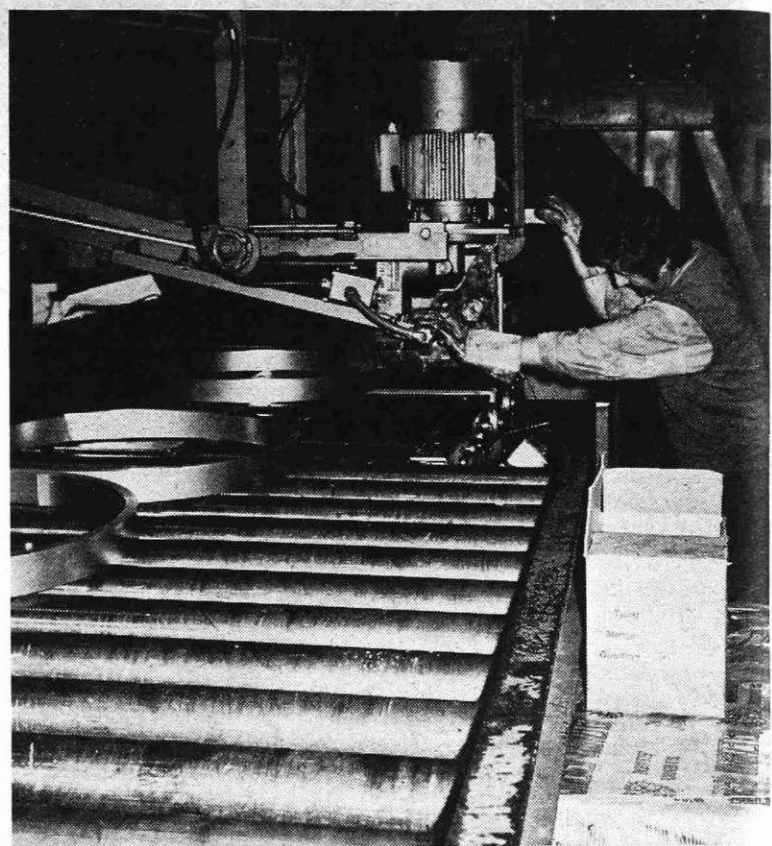
Pogosta potreba in interes temeljnih organizacij združenega dela sta, da se širše sporazumevajo, in to v dohodkovnih povezavah, ki nimajo vedno le organizacijsko formalnega značaja. V takih primerih bi bilo koristno, če se pred tem, v okviru grupacije, dogovore o posameznih skupnih merilih (npr., prikazovanje potrebne produktivnosti dela, pogoji dela, zahtevnost dela itd.), kar bi omogočilo delavcem temeljne organizacije združenega dela, da v posamezne dohodkovne povezave prihajajo s poenotenimi pogoji in enakopravnim položajem pri udeležbi v skupnem prihodu.

REZULTATI DELA ALI PRISPEVEK VSAKEGA DELAVCA K USTVARJENEMU DOHODKU TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA SE LAHKO IN SE MORA MERITI NA USTREZEN NAČIN. MERJENJE PRISPEVKA JE OSNOVA ZA NJEGOVO VREDNOTENJE.

V praksi še vedno ni preživel mnenje, da se dela delijo na izmerljiva in »neizmerljiva«. Še posebno so navzoči odpori za merjenje dela in rezultatov dela rezijskih delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, delavcev v delovnih skupnostih, organizatorjev proizvodnje in vodstvenih delavcev. Število delavcev, katerih delo se ne meri, znaša v gospodarstvu trenutno okoli tretjino skupnega števila zaposlenih. Tudi v negospodarskih dejavnostih je precejšnje število delavcev, katerih delo in delovni rezultati se ne merijo na ustrezen način.

NORMA JE EDEN OD SPREJEMLJIVIH NAČINOV MERJENJA KOLIČINE DELA POD POGOJEM, DA JE POVEZANA Z DRUGIMI MERILI, KI SKUPAJ POMENIJO SISTEM MERJENJA PRISPEVKA DELAVCA K USTVARJENEMU DOHODKU TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA, S TEM PA TUDI NJEGOVO UDELEŽBO PRI DELITVI SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODEK.

Norma je za sedaj najširše uporabljeno merilo količine opravljenega dela skupine ali posameznika (skupinska ali posamična), pa naj bo, da je ugotovljena tehnično ali izkustveno. Nesprejemljive so tiste rešitve v praksi, kjer se norma uporablja za neposredno določanje višine osebnih dohodkov delavca, ne da

Sodelavec v adjustaži hladne valjarne Bela

bi jo vgrajevali v sistem merjenja prispevka delavca k ustvarjenemu dohodku temeljne organizacije združenega dela. V praksi norme še vedno v zadostni meri ne kombinirajo z drugimi merili dela in rezultatov dela (kakovost dela in rezultat dela, prihranki pri materialu, boljši izkoristek proizvodnih in drugih zmogljivosti in drugo). Brez teh in drugih meril za ugotavljanje celotnega prispevka delavca k dohodku bo norma še vnaprej izražala mezni položaj delavca. Seveda pa je treba reči, da tudi takšnih norm, ki so sedaj v praksi, ni treba zanemarjati, temveč jih je treba še naprej uporabljati, dograjevati v sklopu celotnega sistema meril.

Rešitve, do katerih so prišli v nekaterih organizacijah združenega dela v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, kažejo, da norme skupaj z drugimi merili dela in rezultatov dela povezujejo osebni dohodek delavca z njegovim prispevkom k ustvarjenemu dohodku in čistemu dohodku. Na ta način se norma ali časovno trajanje dela na enoto proizvoda — storitev veže z vrsto drugih meril dela in rezultatov dela, ki pa vsa skupaj tvorijo celoto za ugotavljanje celotnega prispevka delavca k dohodku temeljne organizacije združenega dela, s tem pa tudi njegovega osebnega dohodka.

Glede na določila zakona o združenem delu je treba za vsako delo in nalogo, poleg drugega, ugotoviti tudi zahtevnost dela. V vsaki temeljni in drugi organizaciji združenega dela je treba ugotoviti odnose o zahtevnosti dela med vsemi deli in nalogami. Ugotavljanje zahtevnosti dela je eden izmed elementov ugotavljanja celotnega prispevka delavca k dohodku temeljne organizacije združenega dela.

Tudi analitična ocena del in nalog je vedno le eno izmed meril za ugotavljanje prispevka delavcev k delu in rezultatom dela.

Brez ugotavljanja rezultatov dela in prispevka delavca k delu analitična ocena del in nalog sama zase ne more biti osnova za delitev sredstev za osebne dohodke. Kvalifikacija je predpostavka usposobljenosti za opravljanje določenih del in nalog. Tudi ta se priznava šele prek ustvarjenih rezultatov dela. Seveda kvalifikacija ne more biti že vnaprej dana osnova za osebni dohodek delavca, del osebnega dohodka, kakor tudi ne osnova za povečanje ali zmanjšanje osebnega dohodka delavca.

Torej zahtevnost posameznih del in nalog predpostavlja ustrezno strokovno znanje in usposobljenost delavca za opravljanje del in nalog. To pomeni, da konkretno delo in rezultati dela, korigirani z ustvarjenim dohodkom temeljne organizacije združenega dela, določajo višino osebnega dohodka delavca.

Nesprejemljiva je praksa, ki je z uporabo pogojnega delavca in analitičnega namena, ki ga le-ta ima, začela prek števila »pogojnih delavcev« obračunavati sredstva za osebne dohodke, pa tudi konkretni osebni dohodek delavca.

Zakon o združenem delu inicira delo pri iskanju ustreznih metod za ugotavljanje zahtevnosti dela v analitične namene. Prav gotovo ni sporno, da se pogojni delavec lahko uporablja za določene komparacije med vejami in grupacijami. Seveda pa je nesprejemljivo, da se sredstva za osebne dohodke pridobivajo glede na »število« pogojnih delavcev in da se vsakemu posamezniku priznava osebni dohodek zgolj glede na njegovo kvalifikacijo.

Negativne posledice tega sistema se še bolj očitno kažejo, kadar se osebni dohodek organizatorja procesa dela ugotavlja na osnovi števila pogojnih delavcev. Tako določen osebni dohodek jih ne spodbuja k razvijanju procesa dela, povečanju produktivnosti dela in dohodka.

Zakon o združenem delu zahteva delitev sredstev za osebne dohodke po opravljenih delih in nalogah in ne po delovnih mestih. Delovno mesto ne more biti osnova za delitev sredstev za osebne dohodke. V številnih temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih še vedno pri delitvi sredstev za osebne dohodke izhajajo iz delovnega mesta in ne iz del in nalog, ki se na tem delovnem mestu opravljajo. Višina osebnih dohodkov delavcev v teh organizacijah združenega dela v glavnem ni odvisna od opravljenih del in nalog ter ustvarjenega rezultata dela, temveč od predvidene »vrednosti« delovnega mesta na podlagi formalnih kriterijev (kvalifikacija, delovna doba itd.). Seveda pa zakon o združenem delu izhaja iz del in nalog ter zahteva, da v prihodnje v pravilnikih obdelajo merila za dela in naloge, ki se opravljajo z vlaganjem tekočega in uporabo minulega dela, ne pa za delovna mesta. Pri tem pa je treba reči, da je treba delovno mesto zadržati še naprej in to v funkciji organizacije, kot izraz delitve in specializacije dela.

Analitično oceno delovnega mesta je torej treba zamenjati z oceno zahtevnosti del in nalog. Tak sistem je lahko tudi analitična ocena del in nalog. Vendar pa je treba reči, da tudi taka ocena ne more biti neposredna osnova za osebni dohodek delavca, temveč je treba vedno meriti delo in rezultate dela, oziroma ugotavljati delavčev prispevek k delu.

V praksi uporabljajo različne metode analitične ocene delovnih mest, ki pa najpogosteje izhajajo iz delovnega mesta, strokovne izobrazbe, delovne dobe, odgovornosti in pogojev dela. Daleč najmanj pa se uporablja zahtevnost del in nalog. Tudi tam, kjer se bolj ali manj uspešno uporablja zahtevnost del in nalog, je analitična ocena vedno vezana na delovno mesto.

OSEBNE FIZIČNE, MENTALNE IN MORALNE LASTNOSTI SO LAHKO ZELO POMEMBNE PRI OPRAVLJANJU POSAMEZNIH DEL PA TUDI POGOJ ZA SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA ALI ZA OPRAVLJANJE DOLOČENIH NALOG.

Vendar pa se tudi v teh primerih ocena osebnosti ne more neposredno uporabljati za delitev sredstev za osebne dohodke. Osebni dohodki delavca morajo biti odvisni od količine in kakovosti izvršenega dela in ustvarjenega dohodka temeljne organizacije združenega dela. Osebnostne kvalitete delavca so predpostavka, da se to uresniči in da pridejo le-te do izraza prek rezultatov dela. Ocena osebnosti kot osnova za plačo je svojstvena kapitalistični družbi, v kateri kapitalist (ali nekdo drug namesto njega) ocenjuje osebnost za svoje namene. Nasprotno pa izhajajo naša socialistična samoupravna družba od dela in rezultatov dela, kjer sami delavci določajo v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke pri delu in rezultatih dela.

ODNOSI MED TOZD IN DELOVNIMI SKUPNOSTMI IN URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

(Nadaljevanje s 1. strani)

52,46 %, se pri znanosti zmanjša odstotek enake pomembnosti na 42,62 (26 vprašanih), ostane enak za kulturo, se pri zdravstvu zviša nazaj na 52,46 in v zadevi vrednotenju telesne kulture na 37,7 % (32 odgovorov).

Poglejmo še, kako so se odločali vprašanci za druge možnosti:

a) Večji pomen šolstvu pripisuje 19 anketirancev ali 31,14 %, znanosti 18 ali 29,5 %, kulturi le še osem ali 13,11 %, zdravstvu 13 ali 21,31 % in telesni kulturi šest ali 9,83 %.

b) Mnogo večji pomen odrekajo vprašanci kulturi in telesni kulturi, le šolstvu pripisujejo mnogo večji pomen trije (4,91 %), znanosti pet (8,19 %) in zdravstvu štirje vprašanci (6,55 %).

c) Pač pa raste odstotek tistih, ki pripisujejo tem dejavnostim manjši pomen. Pri šolstvu jih je 8,19 % (pet odgovorov), pri znanosti 14,75 % (devet odgovorov), pri kulturi kar 36,06 % (22 odgovorov), pri zdravstvu pade odstotek na 16,39 % (deset odgovorov) in se pri telesni kulturi spet dvigne na 36,06 %.

d) Tudi za drugo skrajnost — mnogo manjši pomen — se jih je pri tem vprašanju odločilo le malo. Nobeden pri šolstvu in zdravstvu, eden (1,64 %) pri znanosti, trije pri kulturi (4,91 %) in kar osem pri telesni kulturi (13,11 %).

Odgovorov dveh vprašancev pa pri tem sploh nismo mogli upoštevati.

Ze ti številni rezultati kažejo, kako različno vrednotijo te dejavnosti anketirani sodelavci. Nadaljnja raziskava bo pa pokazala, kakšne razlike so med njimi glede na to, koliko so stari in kakšna dela in naloge opravljajo.

Kako so naši sodelavci seznanjeni z določili zakona o združenem delu? Dva sta se odločila za odgovor »sploh nisem seznanjen« (3,28 %), kar 31 jih meni, da so (še?) premalo seznanjeni z zakonom (50,81 %) in 27 (44,26 %), da so z določili zakona o združenem delu dovolj seznanjeni.

Kar sedem vprašanih (11,47 %) ni odgovorilo na vprašanje, do kdaj je možno uveljaviti določila zakona o združenem delu v njihovi TOZD. 24 ali 39,34 % se je odločilo za rok, do katerega bodo določila uveljavljena, 30 ali 49,18 % pa je obkrožilo odgovor »ne vem«.

Do katerega datuma, menijo vprašanci, da bodo ta določila uresničili? Dva (8,33 %) menita, da jih je možno uveljaviti takoj, deset, da v letu 1977 (41,66 %) in devet (37,5 %), da v letu 1978, trije (12,5 %) mislijo, da jih bo možno uresničiti v letih 1979–1980.

Ovire, ki se pojavljajo pri uresničevanju zakona o združenem delu in ki so jih vprašanci navedli, smo razvrstili v tri skupine: subjektivne ovire (stara miselnost, nezainteresiranost delavcev), objektivne ovire (na primer, neusklojenost samoupravnih aktov) in obsežnost in težavno razumevanje zakona o združenem delu. Če upoštevamo, da enajst vprašancev na vprašanje ni odgovorilo (Mar to pomeni, da v nekaterih TOZD teh ovir ni?), dobimo naslednjo sliko:

številno odg.	%
subjektivne ovire	34 54,83
objektivne ovire	15 24,19
obsežnost in težavno razumevanje zakona	13 20,96
skupaj	62 100

Torej jih od skupnega števila vprašancev kar 34 meni, da so ovira — ljudje, ali bolje rečeno — njihova miselnost. Tudi odstotek je temu primerno visok — 55,74 %. Vsekakor bi se ob tem vprašanju kazalo zamisliti in ukrepati.

Tudi odgovori na vprašanje, ali bi bilo smotno organizirati pospešeno izobraževanje o posameznih poglavjih zakona o združenem delu, kažejo, da se je več kot polovica vprašancev odločila, da bi bilo tako izobraževanje smotno za vse delavce (33 odgovorov ali 54,1 %). 18 ali 29,5 % jih meni, da bi ga organizirali za vodilne, vključno z delovodji, in osem (13,11 %), da to nima pomena, ker se lahko s tem seznanijo prek časopisov, radija, televizije ali literature. Dva pa na vprašanje nista odgovorila.

Raznolika mnenja o tem, kakšne oblike izobraževanja o zakonu o združenem delu bi bile primerne, smo spet združili v tri skupine: krajše oblike izobraževanja (tečaj, seminarji, ustne razlage), daljše oblike izobraževanja (večerne šole) in pisne oblike (gradiva, Zeleazar). Spet tri najst vprašancev ni imelo nobenega predloga. Ostale pa smo razvrstili, kot kaže razpredelnica:

številno odg.	%
krajše oblike	42 77,78
daljše oblike	3 5,55
pisne oblike	9 16,67
skupaj	54 100

Kazalo bi torej razmisliti, ali je tako izobraževanje možno in ali se v tem trenutku še kažejo potrebe po njem. Naj omenimo kot (osamljeno) zanimivost še to, da je le eden predlagal, naj bi bili seminarji izven delovnega časa, in eden, naj bodo take oblike v času malice.

Nekaj hude krvi je bilo pri primerjanju osebnega dohodka vprašanca in delavca v službah (ob pogoju, da sta oba enako delovno uspešna). Kar sedem odgovorov nismo mogli upoštevati, bodisi da so vprašani odgovor odklonili ali se niso hoteli primerjati. Od ostalih pa jih 29 meni, da delavec v službah dobiva višji dohodek (47,54 %), 20 ali 32,78 % jih misli, da obadva dobivata enako, trije (4,91 %), da je osebni dohodek sodelavca v službah mnogo višji. Le dva (3,28 %) menita, da dobivata več, za možnost »mnogo manjši osebni dohodek« (ki ga dobiva oni v službah) pa se ni odločil nihče.

38 vprašancev noče oditi iz temeljne organizacije v službo (62,29 %), 16 ali 26,23 % bi jih sicer zamenjalo, a

po temeljitem premisleku, šest (9,83 %) bi se jih vsekakor odločilo za delo v službah. Eden od vprašancev pa na vprašanje ni odgovoril.

Zanimiva je starostna struktura anketirancev. Razpon sega od dvajsetih do šestdesetih let, razvrstili pa smo jih takole:

št. odgovorov	%
do 30 let	11 18,03
31–35 let	7 11,47
36–40 let	10 16,39
41–45 let	7 11,47
46–50 let	15 24,59
od 51 let dalje	10 16,39
brez odgovora	1 1,64
skupaj	61 100

Kje so torej mladi strokovnjaki? V službah ali še na fakulteti? Ker pa se prvi del zapisa omejuje le ne številni prikaz, bomo o tem razmišljali v drugem delu.

(nadaljevanje prihodnjic)

IZPOLNJEVANJE LETNEGA PLANA REMONTOV V OBDOBJU JANUAR – SEPTEMBER

V devetih mesecih smo v pogledu letnega plana remontov, kakor tudi izpolnjevanja mesečnih operativnih planov, imeli določene uspehe, seveda pa so se pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti, katerih vzrok je brez dvoma v novi organiziranosti vzdrževanja.

Eden je v še ne urejeni poti naročila, oziroma v pripravi samega remonta, ali bolje rečeno — v neizpolnjevanju postavljenih navodil. Brez dvoma je v začetku leta na sam potek remontov vplivalo dejstvo, da smo s samo reorganizacijo, ali bolje rečeno — s prepočasno razporeditvijo posameznih delavcev vzdrževanja na nova delovna mesta — predvsem vodilnih, ustvarili določeno negotovost. Nadalje, zakasnela postavitev asistentov za proizvodnjo naprav v proizvodnih TOZD, ki naj bi po novem konceptu reorganizacije dajali glavni utrip pri izvajanju remontov na proizvodnih napravah. Pri vsem tem smo premalo koristili že pridobljene izkušnje v prejšnji organizaciji vzdrževanja. Seveda se situacija bistveno popravlja. Toda že nekaj let se ponavlja, da v zadnjih treh mesecih hočemo popraviti zamujeno v proizvodnji in seveda pri tem najraje odlagamo planirane remonte, kot da bi to bila edina notranja rezerva.

Z letnim planom remontov je bilo predvidenih skupno v devetih mesecih 172 večdnevni remontov. V tem času pa smo remonta dela dokončali na 102 proizvodnih napravah, na sedmih pa bomo remonta dela nadaljevali v mesecu oktobru, in sicer na petih napravah remonte, predvidene že z letnim planom, na dveh pa zaradi prekoračitve remontnih rokov. Morda je najbolj zanimivo to, da se programiranih terminov držimo najbolj pri večjih in zahtevnejših remontih, medtem ko manjše remonte zelo radi odlagamo.

Na osnovi letnega plana remontov izdelujemo operativne mesečne remonte plane, seveda v te operativne plane pridejo tudi remont, ki niso bili z letnim planom predvideni. Vendar se pri izdelavi operativnih mesečnih planov kaže vrsta pomanjkljivosti. Da pridejo spremembe v odnosu na letni plan remontov, je deloma razumljivo, da pa izkazujejo v operativnih mesečnih planih taka odstopanja, pa kaže, da so pri tem določene slabosti.

Letni plan remontov proizvodnih naprav smo v devetih mesecih izpolnili le 59,3 %, operativne mesečne plane pa smo izpolnili 78,73 %. Ta odstotek je dosežen na ta način, da je bilo v operativne plane v devetih mesecih vnesenih kar 65 večdnevni remontov med meseci. To predstavlja kar 37,35 % remontov, programiranih z operativnimi mesečnimi plani.

Tak način dela dela precej težav in so izvajalci remontnih del upravičeno nezadovoljni s takim načinom programiranja remontnih del.

Programiranje remontnih del mora doseči tak nivo, da bomo na osnovi programov remontov lahko napravili vsak mesec potrebo po vzdrževalcih, oziroma da le-te razdelimo tako, da so optimalno izkoriščeni. Kajti to bo vedno bolj potrebno glede na prehajanje na dohodkovne odnose. Nikakor ne bomo smeli biti vzdrževalci tisti, ki bi s slabo organiziranostjo svojega dela povzročili nepotreben izpad proizvodnje v posameznih obratih in s tem ogrozili uresničevanje sprejetih proizvodnih planov.

Tudi v pogledu enodnevnih remontov, oziroma popravljenih situacij dosti boljše, tudi pri tem se posamezni obrati obnašajo tako, kot

da to popravilo ne bi bilo potrebno. Pri tem vzdrževalci nimamo posebnega vpliva, da bi bili enodnevni remont takrat, kot so predvideni.

V letu 1976 smo pri izdelavi remonta plana za leto 1977 dali poseben poudarek enodnevnim remontom, ki imajo čisto preventivni značaj in je njihov namen zmanjševati nepredvidene zastoj. Od skupno 410 programiranih enodnevnih remontov je bilo v devetih mesecih izvedenih 350 ali 85,36 %. Za te enodnevnne remonte je bilo predvideno, da bodo skupno trajali 3.098 ur, dejansko pa so trajali 3.136 ur ali 101,25 % v odnosu na plan.

Pri enodnevnih popravilih se nam pojavlja stalno pomanjkanje vzdrževalcev, posebno v TOZD Remontne delavnice. Vse prepogosto se dogaja, da morajo prekiniti dela pri večdnevni remontih ali pa vsaj zmanjšati število delavcev na teh remontih. To pa ima seveda za posledico, da se potem dela na večdnevni remontih zavlečejo. Ima pa še eno posebnost, namreč da se pri enodnevnih remontih zgubi veliko časa. Zato mora biti v interesu tako TOZD Vzdrževanje, kakor tudi TOZD Remontne delavnice, da se v posameznih oddelkih vzdrževanja organizirajo remonte skupine za popoldanske in nočne izmene. Z dobro organiziranim delom bomo razbremenili remonte delavnice, zmanjšali potrebo po nadurah in zmanjšali število ljudi na nočnih izmenah, ki dosedaj večkrat niso bili racionalno izkoriščeni.

V letu 1978 bo potrebno vse slabe strani programiranja remontov odpraviti, angažirati obratne priprave dela za dosledno izdelavo planov remontov, ki bodo morali vsebovati tudi vsakodnevno potrebno število vzdrževalcev iz TOZD Remontne delavnice. Pri vsem tem pa bo potrebno več sodelovanja med asistenti za proizvodne naprave, vodji vzdrževanja in oddelčnimi pripravami dela.

S prehajanjem na dohodkovne odnose in nagajevanje po delu bomo morali tudi bolj odgovorno pristopiti k reševanju tudi teh problemov, kajti samo v tem primeru bo potrjena smotnost delitev vzdrževanja v dve TOZD.

Stane Torkar
referent za remonte

Zelezarski globus

NIGERIJA

Ta afriška država pripravlja gradnjo največje integralne železarnice v ekvatorialni Afriki. Njena končna proizvodna zmogljivost bo pet milijonov ton surovega jekla letno. V teku so pogajanja s Sovjetsko zvezo za finančno in tehnično sodelovanje. V prvi fazi izgradnje bo imela letno proizvodno zmogljivost 1,3 milijona ton surovega jekla. Če bodo pogajanja uspešno zaključili, bo Sovjetska zveza projektirala in dobavila potrebno opremo.

Zelezarski globus

SPOMINSKA PLAKETA HD JESENICE

se podeljuje

SŽ ŽELEZARNA JESENICE

v znak posebnega priznanja

OB 30-LETNICI

organiziranega delovanja HK Jesenice

za

požrtvovalno in nesebično delo-
vikanega v njegov razvoj in uspehe

Jesenice, dne 8. oktobra 1977

Predsednik
HD Jesenice:

[Signature]

DELAVCI MILICE POMAGAJO V SILI

Propagandi, da bi tuji turisti v kar večjem številu obiskovali naš lepi Jadran, sem se letos pridružil tudi jaz. Pri tem sem imel v mislih naše sosede Korošce, ker nas nekateri zelo slabo cenijo. Večkrat hodim na obisk v Beljak in tako smo se z znanci dogovorili, da bomo šli na letni dopust v naš Biograd na moru. Povedati moram, da je mož, o katerem bo govor, poročen z našo bivšo sodelavko in tako je imel možnost, da dopust preživi v našem železarskem taboru v Biogradu.

Peljali smo se z vlakom. Ko smo v ranem jutru prispeli v Knin, je znanec s Koroške odšel iz kupeja na WC. Seveda, ta je bil zaseden in zato je nadaljeval pot po vagonih naprej. Nesrečen slučaj je hotel, da so ravno v tem času vagon, v katerem smo bili, odklopili od splitskega brzca n ga postavili na stranski tok. Tako smo se mi odpeljali proti Zadru, on pa proti Splitu. Pri tem je bila težava v tem, da je bil brez čevljev, pokrivala, suknjica, brez denarja in dokumentov. Ko smo ugotovili, kaj se je zgodilo, je vlak je bil odpeljal proti Splitu. Poleg vseh navedenih težav nam-

reč ne zna besedice slovensčine.

Kaj sedaj? Odpravniku vlakov smo obrazložili, kaj se nam je zgodilo, in prosili, naj obvesti milico v Splitu, kakšen potnik bo prispel z vlakom. Tudi v Zadru in nato še v Biogradu smo obvestili organe milice, naj se za zadevo zanimajo in jo uredijo, oziroma pomagajo, da pride mož na svoje mesto. Skrb, da se mu ni kaj zgodilo, da bi, na primer, odprl vrata vagona in se ponesrečil, nas je vznemirjala ves dan. Okrog 12. ure pa je prišel miličnik in nam na veselje vseh povedal, da je znanec že iz Splita prišel z avtobusom v Zadar in naj ga gremo iskat. Nekaj minut za tem se je ponovno vrnil in povedal, naj ne hodimo v Zadar, da ga boč že sami pripeljali v Biograd. Nekaj po 16. uri so znanca srečnega in nasmejanega pripeljali prav v tabor Železarnice. Znanec s Koroške ni mogel prehaliti, kako obzirno in lepo so ravnali z njim. Rekel je, da tega ne bo pozabil svoj živ dan. Pričakoval je, da česa takega ni pričakoval. V položaju, v kakršnem je bil, je bil odnos delavcev milice vse hvale vreden.

J. r.

ZGODOVINA USTANOVITVE IN DELOVANJA BRANKO BLENKUŠ PODOFICIRSKE ŠOLE IV. OPERATIVNE CONE

Da bi onemogočili prodor sovražnikovih vozil in tankov, so gojenci minerskega oddelka 12. oktobra 1944 zaminirali cesto pri Črni nad Stranjami. Pehotni oddelki je 12. oktobra 1944 razporedil zasedo na zahodnem poboju Male planine, oddelek za zveze pri Sv. Primožu nad Stranjami, intendantski tečaj pa pri vasi Gozd.

V času bivanja na Otoku so tečajniki večkrat sodelovali pri pobiranju vojaškega materiala, ki so ga takrat zavezniška letala spuščala na področje Rečice, ob Dreti, pri Bočni in na Pobrežju. Tu je bilo odobreno, da se slabo oblačeni tečajniki in predavatelji lahko preoblečejo v nove obleke angleške vojske. Iz padal so šivili šešire veliko srajc in drugega perila.

V času, ko je bila šola na Otoku, so pri njej ustanovili zaščitno četo, katere komandir je bil Karel Brezavšek iz Lenarta. Na Otoku je 18. oktobra končal z delom tretji tečaj vseh oddelkov, razen pehotnega, ki jih je skupno s tečajema na Moravskem imel že pet.

Novi podoficirji so odšli in v šolo so prihajali zopet novi borci. Že takoj naslednji dan, 19. oktobra, so pričeli s poukom četrtega tečaja, kot že povedano, pri pešadiji pa šestega. Napadi sovražnika na osvobodeno ozemlje so bili iz dneva v dan močnejši in pogostejši. Da ne bi prišlo do presenečenja, se je šola zopet premaknila, in sicer 23. oktobra v vas Trnavce pod Radegundo.

V tem času sta prišla tudi novi komandant poročnik Vladimir Šepet ter pomočnik komisarja Vojteh Volt. Zanj nismo našli nobenih drugih podatkov.

V Trnavcih se je šola s štabom nastanila pri kmetu Pečniku, kjer je bila takrat številka 16. Pa tudi pri drugih hišah so stanovali tečajniki.

V tem času so močne sovražnikove skupine zopet pričele napadati s kamniške strani. Zato je 24. oktobra odšel vod tečajnikov, v glavnem prostovoljcev, pod vodstvom kapetana Iršiča proti Gornjemu gradu. Naslednji dan se je razvrstil ob cesti in potoku proti Novi Štifti. Napadali so sovražnika, ki je semkaj pridrl, ropal ter požigal preko Črniče, Kališ, Gozda in Češnjice. Vod tečajnikov prostovoljcev je v jurišu pregal

sovražne patrle od Nove Štife proti Črniču. Med bojem sta prišli pravčasno na pomoč Tomšičeva in Serčerjeva brigada, ki sta sovražnika pregnali in zaplenili večje količine orožja ter vojaškega materiala. Sovražnik je imel velike izgube. V tem hudem boju, kjer je šola pod vodstvom izredno preudarnega, natančnega in očetovsko dobrega kapetana Janka Iršiča s svojo taktiko in borbenostjo pregnala sovražnika iz Nove Štife, je padel Slavko Slatinšek – po domače Benčjev iz Narezje, šest pa je bilo ranjenih. To so bili: Milan Skok, Franc Kreuh, Otko, Jelen, Gradišnik in Leopold Brvar. Za vse žal nismo mogli zvedeti imen in priimkov.

Četrtega novembra 1944 se je šola iz Trnavce premaknila v Spodnje Pobrežje. Tu so se nastanili po več hišah in gospodarskih poslopih. Štab šole se je nahajal pri Petrinu.

Gojenci šole so tudi tu sodelovali pri pobiranju vojaškega materiala, ki je prispel po zraku. Zaradi okvare na motorjih je 6. novembra na travniku ob Spodnjem Pobrežju zasilno pristalo zavezniško transportno letalo, ki je malo prej odrglo vojaški material. Posadka letala, ki je štela šest članov, je bila zelo gostoljubno sprejeta v štabu šole. Tu so ostali na kosilu, nato pa so odšli v Gornji grad in naprej po kurirski zvezi na Dolenjsko, odtod pa z letalom v Italijo. Iz aviona, ki se ni mogel več dvigniti, so partizani odstranili vojaške naprave in strelivo, pločevino in drugo pa so porabili okoliški prebivalci.

Četrta tečaj šole se je zaključil 28. novembra 1944. Gojenci, ki so opravili izpite, so odšli in zopet so pričeli prihajati novi.

Podoficirska šola je do tega časa že pousem utrdila svoje delovanje. Kljub temu pa so se pojavili posamezni organizacijski in drugi problemi, ki jih je štab šole reševal v sporazumu s štabom IV. operativne cone. Za zadeve, ki so bile v pristojnosti višjih, pa so prosili za odgovor in pojasnilo glavni štab NOV in POS. Takšen primer urejanja teh zadev nam kaže tudi sledeči dopis, ki ga je personalni odsek IV. operativne cone prvega decembra 1944 naslovil glavnemu štabu. V njem piše takole: »Naše sodišče, kakor

tudi komanda podoficirske šole ne moreta pri raznih disciplinskih postopkih kaznovati, oziroma izrekaati sodbe, ker ne vemo, kakšen rang zavzema podoficirska šola IV. operativne cone. Prosimo, da nam čimprej sporočite, da bomo to dali na znanje vojaškemu sodišču in komandi šole. Prilagam kadrovsko polo za politkomisarija šole, kateremu naj se podeli rang.»

S. F. – S. N.!

Načelnik štaba-majors
P. Brajevič

V. V. šefa pers. ods.
podpis nečitljiv

Tretjega decembra 1944 so močne sovražnikove enote pričele vsesplošni napad na Zgornjesavinsko in Zadrečko dolino. Brigade so ta teritorij z vsemi silami branile. Ker pa je bila velika premoč na sovražnikovi strani v številu in oborožitvi očitna, so zato, da ne bi bilo prevelikih izgub, od frontalne obrambe odstopili. V frontalnem boju, ki ga je sovražnik želel, bi namreč lahko uničil glavno partizanov na tem področju. Sovražnik je v boj proti partizanom poleg svojih enot poslal še vlasovce, ki so ščitili sovražnikov hrbet na sremski fronti.

Da ni prišlo do uničenja partizanov v tej hudi zimi 1944–1945, so morale partizanske enote zopet zavzeti taktiko manevriranja po prostoru. Sovražnik je v Zgornjesavinsko dolino prodiral tudi od Braslovca in Vranjskega. Zato se je šola šestega decembra 1944 premaknila v zaselek Stajngrip pri Sv. Miklavžu pri Novi Štifti.

Nemci so ogrožali osvobodeno ozemlje tudi z zahodne smeri. Zato je 10. decembra odšel vod vezistov pod vodstvom starejšega vodnika Stefana Kolarja v patrolo v smeri Črničev–Kališe. Tu so prišli v stik z delom borcev kamniško-zasavskega odreda, ki so bili v vasi Poljane. Omenjeni vod je bil ves dan v zasedi pri Kališah. Ob podpori topništva je sovražnik postopno zasedel osvobodeno ozemlje. Podoficirska šola se je umaknila na Kranjski rak, kjer se je reorganizirala. Iz nje je nastal samostojen bataljon, ki so ga sestavljale tri čete. Za komandanta bataljona je bil imenovan kapetan Janko Iršič, komandir prve čete je bil poročnik Matija Pelko, drugi četi je poveljeval starejši vodnik Štefan Kolar, tretjo četo pa je vodil poročnik Miha Kaffelj. Ostali predavatelji so bili razporejeni za vodnike po četah. Štab šole je predstavljal posebno operativno skupino. Takoj po formiranju tega bataljona je prva četa zasedla položaje na Črniču. Od 12. do 17. decembra so bile čete na položajih pri Kranjskem raku in na Kališah. Ko so Nemci zasedli Gornji grad, so kontrolirali tudi cesto od tod do Kamnika.

Osemnajstega decembra se je bataljon premaknil v vas Ravne, od tam pa na Menino planino. S stalnimi premiki je bilo treba zmešati sled sovražniku in manevrirati tako, da se ne bi znašli v obroču. Zato so se 20. decembra zopet premaknili z Menine in šli čez Novo Štifo v Mačji kot.

(se nadaljuje)

In pogumu. Za tako, kar ga prosijo, moraš biti pogumnejši. On že ni. To ve. Delaven že, pošten, pogumen pa ne.

Mleko bi moral prejeti, vendar ni strpel. Nalil je latvico mleka, potlej pa je iz sobe prinesel čisto rjuho. Nespretno je s škarpami strigel za štiri prste široke trakove. Vzel je tudi dobre pol steklenke najmočnejšega žganja, ki ga je hranil za posebne priliko.

V glavi se mu je motala rešitev. Morebiti se je domislil. Fantje bodo morali napraviti, kar predlaga. Tako bo za oboje prav.

Pohitel je na dvorišče. Po sencah je ugotovil, da so pod kozolcem. Dva partizana sta ležala na koruznih steblih, ki so bila na tleh. Eden iz gruce je s čudno baterijo, ki je šumela, svetil po nogi ranjenega, da jo je drugi lahko previdno otipal.

»V hišo z njim,« je rekel Grebenc. »Tukaj ga ni mogoče previti.«

Stopal je naprej, za njim sta dva partizana nesla ranjenega. Grebenc ni vedel, odkod nenadna želja, da bi pomagal. Vsaj ranjenemu.

Pogled na ranjenega je njegovo stisko in bolečino samo še povečal. Saj je skoraj otrok, ga je stisnilo. Največ šestnajst let ima. Gladkega, nežnega obraza, ki kaže, da se v mladosti ni nagaral. Taki so tudi zraven? Doslej je bil prepričan, da so v partizanih najbolj drzni, krepki fantje, ki lahko zdržijo velike napore.

»Kako ga je pa zadelo?« je vprašal Grebenc.

»Sel je prvi v koloni. Hotel je biti prvi,« je rekel čokati in v zadregi prestopal iz noge na nogo. Ko je videl, da Grebenc še zanima, je dodal: »Zmerom se je javljal prostovoljno. Zelo pogumen fant.«

Tako mlad in pogumen, je premišljal Grebenc. Njegovo pozornost je pritegnil partizan, ki je nespretno odvijal povoj. Pogled na kri mu je moral povzročati hude bolečine. Ko je videl, kako partizan okleva, da bi do konca odvil povoj, je Grebenc razburjen rekel:

»Pusti, bom jaz. Pri ranah moraš biti odločen.«

Ni bilo potrebno. Povej se ni lepil na rano, ker je bila še pre sveža. Pogled res ni bil prijeten. Za dvoje dlani velika krvava lisa, ki je bila ob robovih temnejša. Kar je Grebenc skrbelo, iz ran je še curljala kri.

»Sprati moramo rano z žganjem. Hudo bo skelelo,« je Grebenc sočutno rekel partizanu.

»Je to potrebno? Prevežite tesno, da bom lahko hodil. Če ne bom mogel, me pustite. Se bom že kako izvil. Vem, kam moram,« je s težavo govoril ranjeni in se proseče oziral po tovariših.

Pekoče bolečine ga je strah. Čudno, smrti pa ne, je pomislil Grebenc. Ker ni rasil v trdem. Kmečki smo vajeni bolečin. Ne da bi vprašal, je začel previdno izmivati rano. Potem je ranjeni kriknil.

»Pustite oče, saj bo dobro.«

»Edino če rano sprerem. Drugače se lahko zastrupi. Moraš potrpeti. Poslej bo manj peklo.«

»Zakaj me ne pustite? Z izmito ali zamazano rano, vseeno bom umrl. Dolge poti ne zmorem, drugi pa tudi ne bodo popadali zaradi mene.«

»Nihče ne bo popadal,« je ponosno rekel Grebenc. Čutil je, kako drhti in se mu glas lomi v hripavost. »Dal bom konja in voz. Eden od zdravih naj pusti potlej konja in voz pri bližnjem kmetu in pove moj naslov. Bom že dobil oboje nazaj, brez skrbi. Napravili bomo, kar vsak lahko.«

Ponosno se je oziral po obrazih. Čakal je na pohvalo. Pa so vsi v zadregi molčali. Takšno ravnanje je Grebenc začudilo. Vprašujoče je pogledal čokatega, ki se je nakremžil.

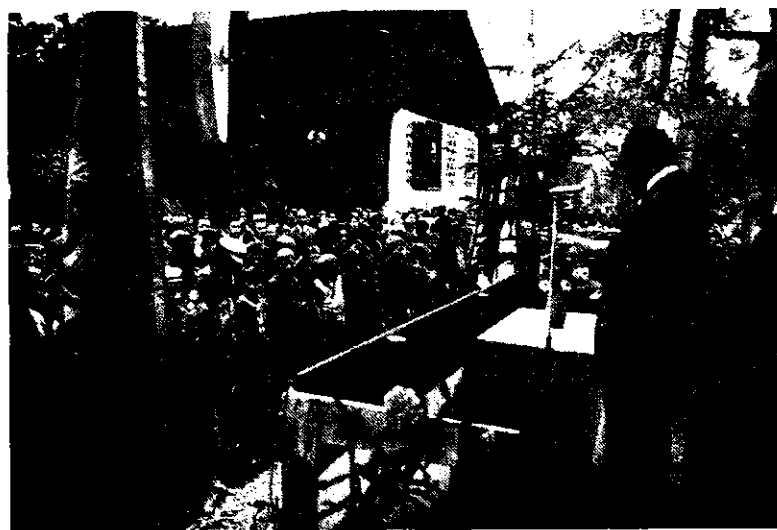
»Ni mogoče. Tega nismo prej omenili: tja, kamor bi jih peljal, tja Nemci ne smejo. Hočem reči,« se je v zadregi popravil čokati, »kraj mora ostati še naprej skrit.«

Grebenc ni razumel, zakaj takšna skrivnost, a po molku vseh partizanov je sodil, da imajo tehten vzrok. Nihče mu ni prikimal. Razočaran je gledal Ivčeta, ki mu je hotel pomagati. Fant je šklepetal z zobmi in hotel skriti bolečino.

V sobo je naglo stopil visoki. Njegov obraz je bil trd, napet. Pogledal je Ivčeta, rano, potlej pa naglo rekel:

»Hitro previjte, kolikor morete trdno. Da zaustavite kri. Mi moramo takoj na pot. Stražar je slišal v dolini nemške glasove.«

Grebenc je ob tej novici stisnilo v prsih. Pa ne bi partizanov, ki so imeli dva ranjena. Razumel je njihove begajoče poglede. Radi bi ušli temu, kar jih čaka. Naglo je previjal rano.

Udeleženci proslave ob odkritju spominske plošče na Petrinovi hiši

JOŠT ROLC

20

NOVOLETNO SONCE ATEN

Mahnili smo po glavni ulici, polni restavracij, slaščičarn, krčem in kioskov. Od vsepovsod se je razlegala narodna grška glasba z magnetofonskih kaset, ki jo vrtijo, zdi se na vsakem koraku. Menda nikjer na svetu v kioskih in trgovinah ni toliko teh kaset kot v Pireju. Tujci jih zaradi lepih grških pesmi in melodij radi kupujejo, saj so izredno poceni.

Cepprav je bil praznik, v pristaniški četrti tega ni bilo opaziti. Vsi lokali in prodajalne so bili odprti in polni ljudi. Kajpak največ mornarjev in turistov vseh narodnosti in ras.

Kadar Grki nimajo drugega dela, se gredo politiko. O tem smo se znova prepirali tudi v Pireju, sredi prazničnega dopoldneva. Iz gole radovednosti smo stopili v bližnjo krčmo, odkoder je bilo slišati glasno vpitje. Bila je natlačena, da smo ostali kar med vrati. Plečat velikan, najbrž pristaniški delavec, je bil sredi zanosnega govora, da je kar žarel od notranje napačnosti. Ducat somišljenikov okoli njega mu je odobravajoče kimalo, drugi pa so molče poslušali za majhnimi, okroglimi mizicami in se počasi nacejali z matakso.

Ker tudi v drugih krčmah ni bilo dosti drugače, smo se raje pomešali med množico, ki je na pločniku glavne ulice pozdravljala strumno vojaško godbo, ki je paradirala in igrala izredno ubrane in lepe koračnice. Novoletna budnica je zvalila tudi največje zaspance na okna okoliških stavb in trume poskakajočih otrok, ki so sledili vojaškemu ešalonu.

IZLET V KORINT

Za zadnje popoldne v Atenah je bil planiran avtobusni izlet v 80 km oddaljeni Korint z ogledom znamenitega korintskega prekopa in ostankov Apolonovega templja. Neizogibno čakanje pred hotelom je trajalo skoraj pol ure, predno smo se zaradi še vedno močno izdelanih ponočevalcev pod vodstvom Mileta odpeljali proti edini avtocesti v deželi izven Aten. Kljub temu, da je ta magistrala le široka dvopasovnica, se mora plačati cestnina, podobno kot na naši, še nedokončani štajerski avtocesti.

Ogled Korinta sodi že v obvezni program vseh potovalnih agencij, ki imajo na skrbi turiste v Atenah. Razen prekopa in antičnih razvalin ponujajo tudi privlačne restavracije, dobro s spominki založene prodajalne ter lepe sprehode.

Cesta se vije po blagih kraških pobočjih polotoka Geranie, tik ob obali Egejskega morja, mimo predmestnih naselij in ladjedelnic, nato po pusti pokrajini z redkimi, revnimi naselji, raztresenimi pod surovimi kamnitimi hribi na severu.

Potovanje po teh krajih pomeni doživetje prave Grčije – zaostalih vasi med oljčnimi nasadi, nizkimi vinogradi in bornih pašnikov s tropi ovac. Tu je navzlic bližini prestolnice in turistično razvite obale doma revščina. Sem v provinco le redko zaide kakšen turist. Cesta potegne ves promet ali v Korint ali v Atene – mimo teh slikovitih krajev, kjer bivajo, čeprav zaostali – izredno gostoljubni ljudje.

Podjeten, vselej razpoložen vodnik Mladen nenehno menja magnetofonske kasete z izvirno grško glasbo in skupaj z mladim, dobrodušnim soferjem prepeva kot pravi Grk. V premorih, ko utiša magnetofon, pove to in ono iz zgodovine teh krajev in o junaških bojih Grkov z nadmočnim perzijskim ladjevjem v petem stoletju pred našim štetjem, ko so jih popolnoma potolkli med otočjem Salamis, ki se v velikih gorskih verigah dviguje iz Egeja kot nalašč za pomorske zasede. Edino mestece Megara na vsej poti do Korinta pustimo za sabo, saj razen dobrega vina baje ne premore ničesar drugega. Pijače pa smo bili že tako vsi do grla siti že od sinoči. Nekaj kilometrov pred Korintom se cesta spusti v plodno ravnino s številnimi plantažami oljk, mandarin in urejenih vinogradov, ki so last bogatih posestnikov. Ta

je najožji kopenski del med celinsko Atiko in Peloponezom, ki je z izgradnjo korintskega prekopa postal otok, hkrati pa ta ožina razdvaja Egejsko in Jonsko morje.

Novi Korint nizkih belih hiš in terasastih streh je dober kilometer vstran, že na obali Jonskega morja. Z ribiškim pristaniščem, večjimi poslovnimi zgradbami, z upravo prekopa in nekaj skromnimi hoteli ne nudi pravzaprav ničesar, kar bi utegnile gledati na sloveče ime mesta zanimati turiste. Ko ne bi bilo prekopa, se najbrž še dolgo ne bi izklopalo iz provincialne samote.

KORINTSKI KANAL MAMI TURISTE

Korintski prekop, ki so ga Francozi zgradili šele 1876. leta, je zares svojevrsten objekt. O njegovi gradnji so razmišljali že stari Grki in Rimljani, da bi skrajšali plovno pot okoli Peloponeza za skoraj 600 km na vsega 6,5 km, kolikor je dolg kanal, ki danes povezuje Jonsko z Egejskim morjem.

Kanal v Grčiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

benih dejavnosti, ki sodelujejo pri kreiranju kulturne politike in programa dela kulturne skupnosti. Pred tem je bila to domena v večini primerov samih izvajalcev kulturne dejavnosti in zato smo imeli veliko primerov zaprtosti kulturnih društev in organizacij, pa tudi tako imenovanega larpulizma, to je, da sta bili kultura in umetnost sama sebi namen, da so se programi ali prireditve izvajali pač zaradi programov in prireditev, ne pa s ciljem, da bi s kulturno umetniško dejavnostjo prispevali k razvoju socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskega razvoja osebnosti. Zaradi te vloge in nalog so kultura, umetnost in znanost ter druge družbene dejavnosti sestavine združene dela in zaradi tega smo upravičeni do pridobivanja svojega dohodka na podlagi svobodne menjave dela z delavci v materialni proizvodnji.

Ne bi mogli reči, da smo primere zaprtosti in larpulizma že povsem premagali, pa vendar je prodor delegatskega sistema v kulturno sfero, od društev in organizacij do kulturne skupnosti, pomembno razširil število ljudi, ki sodelujejo pri programiranju in oblikovanju kulturne politike. Samoupravno načrtovanje pa je osnova za svobodno menjavo dela, zato nam ta razširjeni krog delavcev, oziroma delegatov v kulturi pogojuje tudi širši interes za kulturne dejavnosti, kar potrjujejo tudi razprave o naših programih. Seveda pa še ne moremo biti zadovoljni z uresničevanjem delegatskega sistema in delegatskih razmerij, za kar obstajajo tako objektivni kakor subjektivni vzroki. Med subjektivnimi sta vsekakor premajhna zavestna odgovornost dela delegatov in njihova premajhna kulturna in splošna usposobljenost za to odgovorno delo. Med objektivnimi pa neustrezna samoupravna organiziranost, s čimer menimo, da splošne delegacije zaradi že v naprej podeljenih delegatskih mest niso najbolj primerne za uresničevanje delegatskega sistema, zaradi česar se ne odgovornost, pa tudi objektivna zadržanost delegata odražata v delu skupščine. Zaradi tega bi ob novih volitvah v prihodnjem letu morala veljati pozornost volitvam posebnih delegacij za posamezne interesne skupnosti ali vsaj več delegacij, ki bi pokrivala sorodne interesne skupnosti. Neustrezna samoupravna organiziranost tudi v pogledu uresničevanja delegatskih razmerij, to je, aktivne povezanosti delegatov s svojo bazo, oziroma volivci. Ti pogoji so precej boljši v organizacijah združenega dela, povsem neustrezni pa v krajevnih skupnostih. Kajti nemogoče je, da bi se delegacije, oziroma delegati tvorno povezovali s svojo bazo, oziroma z volivci, če le-ta šteje od 500 do čez 4.000 volivcev. Seveda je tu še vprašanje ustvarjanja pogojev za delovanje delegatov, pri čemer največjo odgovornost nosita sindikat in socialistična zveza delovnega ljudstva. Posebna pozornost bi v prihodnjem obdobju morala veljati tudi konferencam delegatov, ki delegirajo delegate za skupščino, kajti tu smo še najslabše organizirani.

O vseh teh vprašanjih so večkrat razpravljali na seji izvršnega odbora, o tem pa so govorili tudi na seji skupščine, delegati-komunisti pa so o tem razpravljali tudi na svojem aktivu. Kljub temu pa se delegatski sistem in delegatska razmerja, ne samo na področju kulturne sfere, temveč tudi na drugih področjih prepočasno uresničujejo. V kulturni sferi je to nedvomno še težje, ker še niso dovolj razviti kulturni interesi in kulturne potrebe. Prav zato je to vprašanje mnogo bolj kompleksno, kot si včasih to zamišljamo. Vsekakor so interesi tako delegatov kot baze večji tam, kjer so bolj neposredno prizadeti.

Čeprav je bila udeležba v zboru izvajalcev v teh dveh letih in pol mnogo boljše kot v zboru porabnikov, pa tudi za izvajalce ne bi mogli reči, da so delegatska razmerja zaživela, kajti najpogostejše delegati prihajajo na seje izključno s svojimi lastnimi mnenji ali z mnenji maloštevilnih delavcev, zaposlenih v kulturi. Da bi tudi izvajalec — zaposlenim delavcem v kulturni sferi omogočili uresničevanje ustave in zakona o združenem delu, je že dalj časa prisotno prizadevanje za združevanje teh malih kolektivov v večjo delovno skupnost. Pri tem smo v zaostanku, čeprav se je predvsem v zadnjih dveh mesecih povečala ta aktivnost. Vendar pa pri tem moramo reči, da ni posebnega interesa med zaposlenimi delavci v teh ustanovah, oziroma organizacijah, kar dovoljuje domnevo, da jim tako stanje najbolj ustreza, čeprav bi moral biti njihov primarni interes, da si z združevanjem zagotovijo samoupravne pravice; ki izhajajo iz zakona o združenem delu. Vendar

pa moramo s to aktivnostjo nadaljevati, predvsem pa se bomo morali bolj intenzivno in prizadeto s tem ukvarjati sami zaposleni delavci v teh ustanovah in organizacijah.

Nekaj kritike je bilo v zadnjem času izrečeno, da smo premalo aktivni pri uresničevanju svobodne menjave dela z delavci v materialni proizvodnji. Menimo, da je to zelo poenostavljeno mnenje, kajti za to je v prvi vrsti vzrok v prepočasnem uresničevanju dohodkovnih odnosov znotraj samih TOZD in OZD materialne proizvodnje. Dokler delavci v materialni proizvodnji, pa tudi nematerialni, ne bodo v svojem skupnem in splošnem interesu odločali o svojem delu in o pogojih in rezultatih svojega dela, ne moremo govoriti o svobodni menjavi dela, čeprav smo naredili v tem času pomemben korak v pogledu samoupravnega planiranja v kulturi. Naša krivda, oziroma krivda izvajalcev kulturnih programov je predvsem v tem, da so, oziroma smo s svojo programsko-vsebinsko orientiranostjo in seveda tudi s samo dejavnostjo premalo orientirani v to, da s svojimi programi in dejavnostmi maksimalno prispevamo k razvoju socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoju ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskemu razvoju osebnosti, humaniziranju socialističnih samoupravnih odnosov in splošnemu napredku družbe. Dejstvo je namreč, da družbena zavest, oziroma idejnopolitična in sploh družbena usposobljenost zaostajajo za materialnim razvojem, da smo v razkoraku s potrebami sedanjega družbenopolitičnega trenutka, ki zahteva družbenopolitično osveščenost in razgledanost samoupravljalcev. In v to mora biti uprta naša dejavnost.

Z vseh teh vidikov torej moramo ocenjevati sedemmesečno poročilo izvajalcev programa kulturne skupnosti Jesenice. Izvajalci uresničujejo srednjeročni program kulturne skupnosti za leto 1977 po kvantitativnih kazalcih, to je, po programirani količini dela. Toda količina dela ni enaka vsebinskim rezultatom, oziroma nalogam kulture v socialistični samoupravni družbi. Še vedno je preveč prireditev, oziroma dejavnosti zaradi dejavnosti in ne zaradi doseganja višjega kulturnega nivoja našega delavca in občana. Tako obnašanje kulturnih društev in organizacij je precej pogojeno tudi s sistemom delitve sredstev med ZKO in društvi, precej pa tudi z zaostajanjem zavesti in usposobljenosti vodilnih delavcev in organizatorjev v kulturnih društvih in organizacijah za potrebami, ki jih narekuje današnji trenutek v socialistični kulturi. S tem hočemo reči, da bo potrebnih mnogo več organiziranih in programiranih prizadevanj tako kulturne skupnosti kakor ZKO za permanentno usposabljanje teh kadrov, kakor tudi za smelejšo pomlajevanje vodstev kulturnih društev in organizacij.

Že nekaj let se nam v kvalitetnem pa tudi kvantitativnem pogledu v občini postavlja v ospredje založniška dejavnost z desetimi knjigami Male Čufarjeve knjižnice in 34 številkami LISTOV, kulturno umetniške priloge Železarja, ter s tremi bogatimi knjigami zbornika Jeklo in ljudje. Temu se nedvomno pridružujeta likovno ustvarjalna in likovno razstavna dejavnost, vključno z dvema že tradicionalnima likovnim kolonijama, ki sta dosegli slovensko širino in ugled. V ta občinski kulturni vrh sodi tudi nekaj glasbene dejavnosti, na čelu s pihalnim orkestrom Jeseniških železarjev, ki je že dosegel slovenski vrh, nadalje ženski pevski zbor Jesenice, in vokalni oktet iz Žirovnice. K temu moramo dodati še nekaj zelo uspešnih proslav in kulturnih manifestacij, pa tudi masovnost v akciji, ki jo vodijo naše šole za Finžarjevo bralno značko. K tem vrhovom kulture v občini seveda sodijo tudi tehnični muzej jeseniške železarne in Prešernova ter Finžarjeva rojstna hiša, ki iz leta v leto dosegajo večji obisk slovenskega, pa tudi jugoslovanskega občinstva. K temu vrhu siliti tudi že nekaj let organizirana koncertna dejavnost v občini, ki bi ob večji povezanosti s TOZD in OZD lahko dosegla vzorno dejavnost na področju glasbene kulture, oziroma glasbene vzgoje. Vsa druga dejavnost, razen nekaj poskusov jeseniškega materskega gledališča, da bi se odlepilo od amaterskega področja, je precej pod kvalitetnim nivojem, ki bi ustrezal, oziroma, ki ga zahteva današnji čas ob izredni razvitosti množičnih komunikacijskih medijev.

Na mnogih področjih danes zaznavamo stagnacijo predvsem v kvalitetnem pogledu. Le-ta je nedvomno posledica že omenjenega stanja vodilnih delavcev in organizatorjev v kulturnih društvih in organizacijah, prepočasnega pomlajevanja kadrov, pa tudi kritičnega pomanjkanja strokovnih delavcev

v kulturi, predvsem zborovodij in režiserjev, vključno s poklicnimi kulturnimi organizatorji. Sedaj je prišla do kritičnega izraza vsa povojna načrtovnost ali sploh odsotnost kadrovske politike, tako v pogledu strokovnega kadra kakor tudi v pogledu vodstvenih kadrov in organizatorjev v kulturi. Premalo smo naredili in premalo smo bili uporni pri profesionalizaciji nekaterih kadrov. Še toliko bolj, ker v občini večino kulturnih potreb in interesov pokrivamo z amatersko, ljubiteljsko dejavnostjo.

Tako stanje narekuje, da naredimo odločen korak naprej. V našem programu za leto 1978 moramo načrtovati poklicnega zborovodja in poklicnega režiserja, ki bi pokrivala strokovne vrzeli na tem področju v vsej občini, ter poklicnega organizatorja kulture za celotno občino. Ob pomoči sindikatov pa bi morali bolj uporno vztrajati pri tem, da v prihodnjem letu dosežemo vsaj v največjem delovnem kolektivu v občini, to je, v Železarju, da zaposlijo organizatorja kulture.

Iz sedemmesečne analize dela kulturnih društev in organizacij, pa tudi iz prejšnjih analiz izhaja, da bomo morali bolj intenzivno in uporno delati predvsem v pogledu vsebinsko programske dejavnosti izvajalcev kulturnega programa v občini. Kulturna društva in organizacije morajo svojo dejavnost usmerjati v uresničevanje zakona o združenem delu in sploh ustavnih določil na vseh področjih. Kajti kakorkoli premlevamo ta vprašanja, se resno znajdemo na istem imenovalcu — to je — zaostajanje družbene zavesti in sploh pomanjkanje idejnopolitičnega in družbenega znanja za uresničevanje samoupravljanja, oziroma oblasti delavskega razreda. S tem v zvezi se odpira spekter vprašanj in nalog, mimo katerih naši izvajalci, oziroma kulturna društva in organizacije ne bi smele. Karkoli premlevamo, pa najsi bo da gre za uresničevanje socialistične demokracije, za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, produktivnost, delovno tehnološko disciplino, naše okolje in podobno, se srečujemo z enakimi dilemami, to je, z neustrezno stopnjo splošne kulture in razgledanosti ter idejnopolitične usposobljenosti naših delavcev in občanov. To pa seveda zahteva temeljito vsebinsko preorientacijo delovanja naših društev in organizacij. Društva in organizacije se bodo morale odpri na te vprašanje in v svojih programih to upoštevati. To pomeni več tovrstnega delovanja med samimi aktivnimi kulturnimi delavci-glasbeniki, igralci, folkloristi in podobno, kakor tudi odpiranje novih oblik delovanja, kot so predavanja, razgovori, klubski večeri in podobno z aktualnimi temami socialističnega samoupravnega razvoja.

Vse to pa seveda zahteva odpiranje izvajalcev kulturnih programov nazven, povezovalne s krajevnimi skupnostmi in ostalimi dejavniki na območju krajevnih skupnosti, povezovalne s temeljnimi organizacijami združenega dela in sploh organizacijami združenega dela itd. Društva in organizacije bodo morale svoje programe dela oblikovati z vsemi navedenimi dejavniki, da bodo v programih res zajeti interesi delovnih ljudi in občanov. To je tudi pot za uveljavljanje svobodne menjave dela.

Lanskoletna uspešna akcija, ki jo je v občini vodila zveza komunistov pod naslovom ČLOVEK DELO KULTURA, nam je dala lepe rezultate, pa tudi izkušnje, kaj se z organizirano akcijo da doseči. Žal pa je v množici nalog, ki so sledile, zbledela, kajti še vedno poskušamo reševati naš razvoj socialističnega samoupravljanja parcialno, ne pa celovito, to je, z upoštevanjem vseh bistvenih dejavnikov razvoja. To je hkrati tudi kritika delegatom v kulturni skupnosti, ker smo premalo uporno nadaljevali s tistim, kar smo v lanskii akciji že dosegli. Kajti naloga delegatov ni le v tem, da prihajajo na sejo skupščine, temveč predvsem v tem, da na sejah izražajo interese sredine, ki jih je izvolila za svojega delegata, in pa seveda, da se v svoji sredini prizadevajo za uresničevanje na seji skupščine sprejetih programov, sklepov, stališč in podobnega.

Nekoliko kritičnejše in obsejnejše razmišljanje ob sedemmesečnem delovanju izvajalcev kulturnega programa je v tem času potrebno, ker smo že v času oblikovanja programov dela za prihodnje leto. To naj bi bila v bistvu tudi osnova za programsko orientacijo v prihodnjem obdobju.

V ponedeljek, 3. oktobra, je obiskal radovljiško občino predsednik CK ZKS France Popit. Dopolnilne so se Milan Potrč, član IK predsedstva CK ZK, Miloš Sulin, član izvršnega sveta republiške skupščine, ter člani vodstva republiških sindikatov, gospodarske zbornice ter predstavniki občinske skupščine, izvršnega sveta in DPO pogovarjali s predstavniki gostinskih podjetij v hotelu Toplice na Bledu. Popitne pa so v prisotnosti tov. Popita na razširjeni seji komiteja OK ZK Radovljica, ki je bila v Elanu Begunje, ocenili družbenopolitične in samoupravne razmere v občini pred volilnimi konferencami v OO ZK in OK ZK.

Izvršni svet OS Radovljica je na 96. seji 4. oktobra obravnaval osnutek predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji in teze o solidarnosti v zdravstvu, dopolnjene s predlogi regijske zdravstvene skupnosti iz Kranja. Potrdili so predlog sklepa, da se javna razgrnitev osnutka zadržalnega načrta Podobrava — Begunje podaljša od 25. avgusta na 25. november 1977 in izreklji soglasje o statutu območne skupnosti za PTT promet Kranj.

Na aktivu sekretarjev osnovnih organizacij ZK radovljiške občine, ki ga je sklical komite OK ZK 10. oktobra, je tekle beseda o pripravi na volilne konference v OO ZK in o vsebinskih izhodiščih predlogov kadrovskih list za komite in komisije pri OK ZK. Razpravljali so tudi o predlogih za nova vodstva OO ZK in o bodoči organiziranosti ZK v občini ter o nalogah komunistov in OO ZK v izvajanju družbene samozaščite.

V torek, 4. oktobra, so na skupni seji predsedstev občinskega sveta ZSS in OK ZSMS Radovljica obravnavali poročilo o gibanju gospodarstva radovljiške občine v I. polletju 1977 in izvajanju srednjeročnega družbenega načrta 1976—1980 v letu 1977. Spregovorili so tudi o uresničevanju akcijskega programa OS ZSS o izvajanju zakona o združenem delu, ki so ga vse OOS sprejele letošnjega aprila, ter ocenili, kako se po rokavniku izvajajo priprave na volitve. Na dnevnem redu je bila tudi obravnavna predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o štipendiranju v SRS ter ocena obravnav osnutkov zakonov o delovnih razmerjih, o referendumu, o organu samoupravne delavske kontrole in o volitvah. Na ločenih sejah pa so obravnavali še nujne tekoče organizacijske zadeve.

Za 1977. leto so gospodarske organizacije radovljiške občine planirale povečanje investicijskih naložb od lanskih 243.314.000 din na 530 milijonov din letos. Večji del investicij v vrednosti 327 milijonov din je evidentiran pri radovljiški podružnici Ljubljanske banke, ki je do 1. julija odobrila 67 milijonov, investitorji pa so porabili v tem času le deset milijonov, ali 15 % odobrenih sredstev. 43 % vloženih sredstev je porabljenih za gradbene objekte, 50 % pa za opremo, pri čemer se večina investicij nanaša na realizacijo začetnih investicij preteklih let.

V okviru praznovanja letošnjih jubilejev tov. Tita in ZK je krajevna organizacija ZB NOV Radovljica v soboto, 24., in nedeljo, 25. septembra, organizirala poučni izlet v Kumrovec, Jasenovac in na Kozaro. Na izletu, ki je bil zelo dobro pripravljen, je bilo z dvema avtobusoma Generalurista z Bleda 82 udeležencev.

Delavci TOZD Sidrne verige v tovarni Veriga Lesce so dosegli v poletnih mesecih dva izredno kvalitetna proizvodna dosežka. Po nekaj poizkusih so v redni proizvodnji izdelali prvo večjo količino novih verig za rudarstvo tretje najvišje kakovostne stopnje. Za jedrsko elektrarno Krško pa so izdelali posebno sidrno verigo profila 76 za dviganje težkih bremen. Navzile številnim problemom, ki so prisotni ob vsaki novi, zlasti tako zahtevni proizvodnji, je delo v obratu potekalo normalno, brez večjih izmetov. Pri tem imajo velike zasluge vsi neposredni proizvajalci, strokovni delavci in vzorno sodelovanje delavcev službe za pripravo dela, razvojne službe in tehnične kontrole.

V tovarni Elan Begunje, kjer so letos ustanovili strokovne sosvete iz vrst smučarskih reprezentantov in strokovnjakov, ki sodelujejo s strokovnimi nasveti pri proizvodnji smučai, so konec septembra pripravili posvetovanje. Udeležili so se ga reprezentante v smučarskih tekih, predstavniki smučarske zveze Slovenije in tehnično vodstvo Elana. Dogovorili so se o nadaljnjem sodelovanju in o možnostih za kakovostno proizvodnjo smučai, ki bodo služile vrhunskim tekmovalcem. Ob tej priliki so reprezentante — tekači dobili nove smučai za letošnjo zimsko sezono.

Na seji potrošniškega sveta pri KS Radovljica konec septembra, ki so se je udeležili tudi predstavniki trgovskih delovnih organizacij Murka Lesce, Špecerija Bled, Živila Kranj, Merkur-Železnina Radovljica in knjižarne Državne založbe Slovenije, so obravnavali zaključke izvršnega odbora KK SZDL Radovljica, ki se nanašajo na pripravo javne tribune o preskrbi in storitvah na območju radovljiške KS. Dogovorili so se za sklic skupnega posveta odgovornih predstavnikov vseh trgovskih podjetij in delovnih organizacij ter zasebnikov, ki opravljajo preskrbo in storitve, kjer bi se podrobno dogovorili o problemih, ki bodo v obravnavi na javni tribuni v drugi polovici oktobra.

Predsedstvo osnovne organizacije ZSMS psihiatrične bolnišnice Begunje je na zadnji seji v septembru sprejelo program dela za tretje četrtletje 1977. Največjo pozornost bodo mladi v tej organizaciji namenili stalnim oblikam idejnopolitičnega usposabljanja ter organiziranosti svoje OZD v skladu z zakonom o združenem delu. V programu imajo tudi izdajanje internega glasila in organiziranje proslav in drugih prireditev.

Polletni obračun tovarne Iskra Otoče kaže, da je kolektiv uspešno izpolnil z družbenim planom predvidene naloge. Dosežen celotni prihodek znaša 83.861.000 din, kar predstavlja 54,1 % letnega plana, ali 31,8 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Po pokritju vseh stroškov in sredstev za osebne dohodeke jim je ostalo za razporeditev v sklade še 4.260.000 dinarjev. Čeprav računajo, da bo v tretjem četrtletju zaradi manjše proizvodnje v juliju poslovni uspeh nekaj manjši, realno lahko pričakujejo, da bodo dosegli do konca leta ostanek dohodka, ki je predviden z družbenim planom.

Konec septembra so v Beogradu podelili nad sto mednarodnih nagrad Zlati Merkur za posebne uspehe na področju mednarodnega sodelovanja. To visoko priznanje je prejel tudi delovni kolektiv tovarne Elan Begunje.

Nekoč lepo urejeni in vabljivi počitniški objekti na Mežakliji, ki so zdaj v lasti univerze v Ljubljani, zaradi skrajno neodgovornega odnosa pristojnih upravljalcev vse bolj propadajo, tako da je škoda z dneva v dan večja. Čeprav je bilo o propadanju teh objektov že veliko ostrih kritik in zgražanj, tudi inspekcijske službe radovljiške občine niso še nicesar storile, da bi našle pravega krivca in ga predložile v postopek. Očitno bo potrebno o tej zadevi čimprej postaviti delegatsko vprašanje OS Radovljica in kršilce poklicati na odgovornost.

Še ta mesec bodo naročniki novega severozahodnega naselja v Radovljici dobili nove telefonske priključke. Letos je podjetje PTT iz Kranja zagotovilo 280 novih telefonskih priključkov, od katerih jih je kar 150 v stanovanjskih isopani blokih. Zdjaj je na območju KS Radovljica skupaj že 1.300 telefonskih naročnikov.

Na občinskem tekmovalstvu industrijskih in prostovoljnih gasilskih društev septembra v Begunjah, ki ga je organizirala občinska gasilska zveza Radovljica, so bili v skupini industrijskih enot pri moških do 30 let starosti najuspešnejši gasilci Elana Begunje, nad 30 let starosti pa gasilci Verige Lesce. Prva mesta med desetimi prostovoljnimi društvih pri moških do 30 let so osvojili gasilci iz Begunj, nad 30 let pa člani gasilskega društva Bled. Tudi pri ženskah so bile prve članice Elana in gasilskega društva Begunje.

Izvršni odbor kulturno prosvetnega društva Zasp je na seji konec septembra razpravljal o težavah, s katerimi se društvo sooča pri vzdrževanju svojega doma, o programu dela za jesensko-zimsko obdobje ter o programu za prihodnje leto. Še letos bodo morali nujno popraviti streho in hodnik v kulturnem domu, prihodnje leto pa povsem obnoviti električno napeljava ter postaviti v dvorani, zaradi vlage, zidne opaze. Za letošnja vzdrževalna dela so od kulturne skupnosti Radovljica prejeli 30.000 din, prav toliko pa potrebujejo tudi 1978. leta.

Muzej planšarstva in sirarstva v Stari Fužini, ki ga upravlja tamkajšnja krajevna skupnost, je lani obiskalo 985 domačin in tujih gostov, do 31. avgusta letos pa 1300 gostov. Velika večina obiskovalcev so šolske ekskurzije iz Jugoslavije in tuji turisti, ki letujejo v Bohinju.

Na slovesnosti, ki jo je v Ljubljani priredil zavod za šolstvo SRS v sodelovanju z RK ZSMS, so 28. septembra svečano podelili nagrade za literarno in likovna dela osnovnošolskih učencev. Med 2000 likovnimi deli iz 56 slovenskih osnovnih šol, posvečenih jubileju tov. Tita, je bilo nagrajeno tudi delo Aleša Cunda, učenca blejske osnovne šole.

Občinskega sindikalnega prvenstva v namiznem tenisu, ki ga je 26. septembra zelo dobro pripravil v telovadnici osnovne šole v Lescah domači namiznoteniški klub, se je udeležilo 13 članic in 85 članov iz 33 osnovnih sindikalnih organizacij radovljiške občine. Pri ženskah in moških so bili najuspešnejši tekmovalci Elana Begunje, ki so tudi ekipni zmagovalci, pred Iskrjo Otoče, Verigo Lesce, Vezelinami in LIP Bled.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

OBČINSKA POLITIČNA PARTIJSKA ŠOLA

V dneh od ponedeljka, 10. oktobra, do sobote, 15. oktobra, organizirata komite občinske konference ZKS in delavska univerza Jesenice B program prvega oddelka občinske politične partijske šole.

A programa občinske politične partijske šole od 21. marca do 26. marca letos se je udeležilo 38 članov ZKS. B program pa obiskuje 31 slušatelj, članov ZKS, ki so v celoti obiskovali A program občinske politične partijske šole.

B program zajema petnajst tem s področja družbenoekonomskih odnosov, položaja delavcev v združenem delu, svobodne menjave dela, družbenega planiranja, samoupravnega organiziranja združenega dela, opravljanje družbenopolitičnih in samoupravnih funkcij, komuniciranja in informiranja, metod političnega dela, vloge kulture, SLO in družbene samozaschite itd.

Občinska politična partijska šola vsebuje intenzivna celodnevna predavanja s petdesetimi predvidenimi urami, pa tudi druge oblike sistematičnega izobraževanja, kot so študij v študijskih skupinah, razprave, konzultacije in individualni študij. Slušatelji so se tudi samoupravno organizirali v skupnost slušateljev in v svet skupnosti slušateljev.

V petek, 7. oktobra, so se sestali člani sveta občinske politične partij-

ške šole. Na svojem prvem sestanku so obravnavali uspešnost A programa in ugotovili na osnovi poročila in ocene delovanja občinske politične partijske šole, da so rezultati uspešni in spodbudni. Člani sveta občinske politične partijske šole so obravnavali in sprejeli tudi programsko in organizacijsko izvedbo B programa šole.

V ponedeljek, 10. oktobra, prvi dan izvajanja B programa, je bil tudi sestanek skupnosti slušateljev. Skupnost slušateljev se je seznanila s sklepi sveta, sprejeli pa so tudi sklep, da ob zaključku občinske politične partijske šole obiščejo muzej talcev v Begunjah in na grobove talcev v Dragi poneso vence.

Zavzetost slušateljev občinske politične partijske šole tako v sistemu izobraževanja in usposabljanja kot tudi v pogledu samoupravnega odločanja napoveduje, da bo v vrstah komunistov naše občine še ena generacija, ki bo teoretično in praktično usposobljena za prevzemanje in opravljanje najzahtevnejših nalog pri uresničevanju družbenopolitičnega in samoupravnega družbenega razvoja v občini. Janez Zurc

KAKO PLAČUJEMO SAMOPRISPEVEK

Dohodek proračuna jeseniške občine je bil v osmih letošnjih mesecih realiziran nekaj več kot 63-odstotno, idealni odstotek realizacije pa je 66,67 odstotka. Nad predvidevanji so realizirani dohodki po posebnih predpisih in dohodki upravnih organov in drugi dohodki.

Realizacija dohodkov samoupravnih interesnih skupnosti pa je bila pod načrtovano. Tako ima skupnost otroškega varstva realiziran dohodek v višini 42,51 %, izobraževalna skupnost 63,42 %, kulturna skupnost 62,94 %, telesno-kulturna 65,22 % in skupnost socialnega skrbstva 62,24 odstotka.

V tem letu so v občini načrtovali, da bodo občani prispevali 12 milijonov 486.000 dinarjev samopriskpevka, v osmih mesecih pa so prispevali že skoraj 87 odstotkov te vsote ali 10 milijonov 848.533 dinarjev, ob tem pa niso upoštevali dohodki od pokojnin. Pričakujejo, da bo do konca leta načrtovana vsota precej presežena. RK

ZAKAJ NISEM DOVOLIL PRESTOPITI MEJE SVOJEGA ZEMLJIŠČA ZA PRESTAVITEV VODOVODA PERIČNIK

V članku, objavljenem v Železjarju 29. septembra, je bilo razbrati, da nismo pripravljeno preboleti očitka »stroškov, ki so nastali«. Našel se je tudi drugi grešnik, ki je v zadnjem hipu, tako je napisano v članku, izvršil korekturo projekta. Sicer to ni nič novega, saj je v splošnem priznana praksa, da smo zelo slabi planerji dolgoročnih projektov, ne glede na stroške. Prestavitev trase vodovoda ne bi bilo nikakršno tveganje, saj se struga potoka Jesenice ni spremenila, odkar je skopnel triglaviški ledenik, kar je vidno iz geološke sestave obrežja.

Dajem pa bolj konkreten odgovor na predzadnji odstavek članka, v katerem se mi očitá, da nisem dovolil dvametrskega posega na moje zemljišče. To sem tudi javno izjavil, namreč da se ne umaknem niti za milimeter, iz naslednjega razloga:

Takoj ko je bila znana razmejitev za šolski center Plavž, sem naslovil vlogo pristojnim, da če sta mi bili odvzeti dve tretjini zemljišča, odstopam prostovoljno tudi tretjo tretjino s hišo vred. Mojo vlogo je res natančno obravnaval biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice. Tu so navedene tudi posledice, če se Jožu in Zofiji Bertoncely ne odkupita zemljišče in stavba, oziroma zamenjata za nepremičnino na Tomšičevi 21, Jesenice, last Janke Pšenice. Tudi izobraževalna skupnost kot investitor pravi v dopisu, da išče dodatne površine za šolski center Plavž.

Zakaj se ni ugodilo moji prošnji, ne vem, domnevam pa, da je bil navzoč tretji faktor, ki je odločno nasprotoval zamenjavi. To so končno tudi posledice, ki nastajajo zaradi odločitev, ki so premalo tehnično obdelane.

Mislím, da sem upravičen braniti svoje, to, kar mi je ostalo, saj sem družbi ponudil zadnjo tretjino moje zemljišča s hišo v zamenjavo, kot je zgoraj navedeno. Potem dva dolžniska metra ne bi bila problem, nevedčnosti, ki so pri tem nastale, bi odpadle. Jože Bertoncely

OBISK ČLANOV DU JAVORNIK – KOROŠKA BELA V NOVI GORICI

Sobota, 1. oktobra. Dan, kot jih je bilo že toliko te jeseni, pa vendar je bil na železniških postajah od Jesenic do Blejske Dobrave živahnejši promet: 70 upokojencev društva upokojencev Javornik – Koroška Bela je potovalo z vlakom k svojim prijateljem – članom društva upokojencev Nova Gorica in jim s tem vračalo njihov majske obisk.

V jutru, ki je napovedovalo lep dan, smo se odpeljali, »sončna« Primorska pa nas je že onkraj bohinskega predora pozdravila z oblačnostjo. Tako vse do Nove Gorice. Na postaji pa so nas razveselili prijazni gostitelji: predsednik občinskega odbora društva upokojencev Nova Gorica Ivo Poberaj, tajnik domačega društva Izidor Lipičar, član izvršnega odbora Vladimir Jug ter terenska poverjenika Marija Černe in Anton Leskovec s pristrnim pozdravom, preseñeni nad tolikšnim številom obiskovalcev. Z njimi smo odšli do kluba upokojencev Nova Gorica, kjer smo se razdelili po lastni interesni želji: eni za ogled starega mesta Gorice, drugi za ogled Kostanjeviškega gradu.

Tako se je prva skupina odpeljala v Gorico, druga pa odšla na 20 minut oddaljeni hrib, na katerem je frančiškanski samostan Kostanjevica.

Ob vhodu v zgradbo je vzdana plošča s podpisom Kluba starih goriških študentov 1970 in posvećena velikemu slovenskemu jezikoslovcu Stanislavu Škrabcu (1844–1918), ki je v tem samostanu živel nad 42 let in v »Cvetju plemenitil besedov.

Samostan je poznan zaradi grobnice zadnjega francoskega kralja Karla V. iz rodbine Bourbonov. Pater, ki nas je seznanil z zgodovino Bourbonov, lastnikov tamkajšnjega ozemlja, nas je peljal še v podzemlje, kjer leži v obokani grobnici, ki jo je dala zgraditi 1886. leta žena zadnjega moškega potomca Henrika – Marija Terezija Beatrica Kajetana Bourbon, v marmornatih sarkofagih pet balzamiranih trupel družine Bourbon, le šesta krsta je bakrena. Po pripovedovanju vodiča je še sedaj v Franciji stranka privržencev te plemiške družine »legalisti«, ki večkrat obiščejo to grobnico. Iz Francije prinesejo s seboj tudi venec; zadnji je iz leta 1974, torej ob 90-letnici Henrikove smrti. Poleg samostana je stara cerkev s prvotno letnico 1623 do 1625. V njej sta dve zelo zanimivi freski. Gostitelji pa so nam pokazali tudi drugo stran tega velikega objekta, kar dovolj zgovorno dokazuje leta 1977 odkrita plošča ZB NOV. »Ta stavba je bila od 1942–1943 podružnica glavnih goriških ženskih zaporov stare Gorice, kjer je bilo zaprtih tudi do 300 in več mater (in svojcev) primorskih partizanov ter aktivistk OF. Od tod pa so jih odpeljali v razna koncentracijska taborišča v Nemčiji.«

Z dokaj mešanimi občutki smo se vračali po kamnitih stopnicah do kotkališča, ki praznuje 30-letnico. Kar je za nas, Jeseničane, hokej, je za Goričane kotalkanje.

Pričelo je deževati. Meglena koprena nam je zastrla lep razgled, ki bi se nam bil sicer nudił s Kostanjevice na Gorico in okolico, a še lepši s turistične planinske postojanke, prijaznega gostišča Kekec, kamor bi se bili ob lepem vremenu odpeljali z avtobusom.

Videli bi celotno panoramo mesta, videli Sabotin – po katerem poteka meja – in Sveto goro, pa tovarno pohištva Meblo ter center mesta s svojstveno stavbo občine in terasastim hotelom Argonavti.

Dež, dež... Toda Kekec je pel: »Dobra volja je najboljša...«, zato smo po zaslugi skrbnih gostiteljev sedli v naročni avtobus in se odpeljali v hotel Sabotin h kosilu, drugod ni bilo dovolj prostora za tolikšno število gostov, od tam pa v novi dom upokojencev – oskrbovancev, ki je bil odprt šele lansko leto.

Impozantna stavba za 152 oskrbovancev je prava lepota v svojem slogu, sredi drevja na vznožju Panovca. Dom je dovolj umaknjen od ceste in od prometa, pa vendar skoraj v središču mesta. Zgradba je štirinadstropna, z ravno terasasto streho, v pritličju pa so kuhinja, jedilnica, knjižnica, družabni prostori, zdravstvena ambulanta in uprava doma.

Odšli smo v jedilnico, ki opraviči v vsej polnosti besede svoje ime, estetsko okrašeno s črno-belimi risbami učencev tamkajšnje osnovne šole. Naši godbeniki Lojze, Drago in Jože so zaigrali v pozdrav gostiteljem, nato pa se je predsednik društva upokojencev Javornik Koroška Bela Bernard Svetlin zahvalil novogoriškimi organizatorjem za prijeten dan in prizadevanja, da bi nam obisk – kljub dežju – napravili kar najprijetnejši. V spomin na srečanje je izročil tajniku društva, ker je bil predsednik društva službeno odsoten, Izidorju Lipičarju emblem plavžev. Izrečena je bila tudi beseda o pobratenju med DU Javornik-Koroška Bela in DU Nova Gorica. Ivo Poberaj je, kot predsednik občinskega odbora DU Nova Gorica, zamislil pozdravil in jo priporočil, glede na to, ker se naši prijateljski odnosi iz leta v leto poglabljajo. Po uvodnem delu pa smo se upokojenci v društvu gostitelja, ob dobri tamkajšnji kapljici, prav po domače zavrteli po taktih naše glasbene trojke, vmes pa nam je zagodel in zapel naš upokojenec Janez. Tudi oskrbovanci so občasno prišli pogledat naše veselo razpoloženje in ko smo opravičili našo navzočnost v njihovih prostorih, so z zadovoljstvom izrazili željo, naj še pridemo in se še poveselimo v njihovem domu v naše in njihovo zadovoljstvo.

Na poti proti kolodvoru smo si ob Kidričevi cesti ogledali tudi priznanje Novogoričanom, ki so ovekoveli svoje velike predhodnike s spominskimi skulpturami na povsem svojstvene načine. Ob zaključku našega obiska prijaznim upokojencem DU Nova Gorica smo se z ljubeznivimi gostitelji, ki so nas spremljali na postajo, prijateljsko poslovili z željo, da si še večkrat zamenjamo obiske. Lepo nam je bilo pri vas, v vašem mestu cvetja in zelenja, polnem življenja in poleta in med vami, še vedno mladimi med mladimi. Hvala vam, srečno in uspešno še naprej. Na svidenje prihodnje leto pri nas. J. T.

Slušatelji jeseniške politične šole

NAJMLAJŠIM NISTA DOVOLJ SAMO VRTEC IN ŠOLA

V petek, 7. oktobra, se je sestel odbor društva prijateljev mladine Lesce, da bi pripravil načrt dela do konca leta. Žal o njihovi dejavnosti premalo vemo, naključnega poslušalca pa prijetno presenetijo, ko izve, kako delovni so leški pionirji.

Ob tednu otroka so člani odbora poudarili, da se zavedajo, da so v enem tednu premalo storili, pač pa jim otroci predstavljajo skrb skozi celo leto.

Domenili so se za organizirano pomoč pedagogom pri izvenšolskih dejavnostih. Pridobili naj bi starše, ki bi hoteli posredovati ljubezen do svojega konjička tudi drugim, in sicer jih bodo povprašali kar na roditeljskih sestankih.

Tudi otroškega igrišča v Lescah ni primerne, zato se bodo povezali z organi krajevnih skupnosti, da bi obenem s športnimi igrišči gradili tudi za najmlajše.

Sestavili so tudi komisijo za praznovanje noveletne jelke, da bodo priprave pravočasno in v redu stekle.

Prizadevanja pionirjev smo že omenili. O uspehih pa najbolje govori številni prikaz njihove dejavnosti v preteklem šolskem letu. V Veseli šoli je Jasna Volfand osvojila prvo mesto. Za Cicibanovo in Finžgarjevo bralno značko sta tekmovala kar 102 učenca, na šoli so razvite dejavnosti Rdečega križa in

kluba OZN. V športnem društvu je 222 članov. Izven šole pa je v raznih organizacijah vključenih še 24 pionirjev.

26 pionirjev je bilo aktivnih v poljudnoznanstvenih krožkih, v gospodinjskem jih je bilo 66, v modelarskem enajst, s fotografijo se jih je ukvarjalo pet, v prometnem krožku pa jih je bilo 18.

Zelo resno so vzeli naloge Zelene straže. Žal pa so pri tem odpovedali starejši, ki malih branilcev narave niso jemali resno. Tako da je bila ponekod fizična premoč močnejši argument.

Leški pionirji pa se udeležujejo šahovskih in športnih prireditev. Veliko jih obiskuje glasbeno šolo, pojejo v pevskih zborih. Njihova udeležba pa je bila opažena tudi pri tekmovalnih v znanju.

Se bi lahko naštevali: kako so se udeležili pohoda po poteh kokrškega odreda, kako so navdušeno zbirali star papir...

Tudi letos jih čakajo odgovorne naloge, ki se včasih zde za njihove moči kar preobsežne. In kaj naj bi ob tem storilo Društvo prijateljev mladine, se bo kdo vprašal. Čim več. Pa ne samo DPM in šola, ampak vsi krajani, ki jim je veliko do tega, da pride iz šole zdrav in delaven mladi rod. M. V.

IZREDNA AKTIVNOST JESENIŠKIH LIKOVNIKOV

Preteklo nedeljo, 9. oktobra, so v Podkorenu sklenili letošnjo, to je, že tretjo slikarsko kolonijo, ki je trajala od 3. oktobra in katere prireditelj je hotelsko podjetje Gorenjka Jesenice. Slikarji so v okolici Podkorena na svoja platna zajemali slikovitost te krajine z ohranjeno gorenjsko kmečko arhitekturo in edinstvenim vencem gora, ki obdaja ta skrajni konec naše domovine.

Skupaj se je slikarske kolonije udeležilo 14 slikarjev, kar je izredno dobra udeležba. Iz jeseniškega likovnega kluba DOLIK so se kolonije udeležili: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Branko Čušin, France Dolinšek, Nika Hafnerjeva, Janko Korošec, France Kreuzer, Pavel Lužnik, Tine Markež in Tone Tomazin, poleg slikarjev: Tomaža Perka, Marjana Pliberška, Jaka Torkarja in Jožeta Trpina.

Podkorenska kolonija je najbrž edinstven primer, da jo prireja hotelsko podjetje. Ob sklepu kolonije je predstavnik hotelskega podjetja Gorenjka Jesenice zagotovil, da bo kolonija prišla v redni program dela podjetja, ki si bo tudi prizadevalo, da v Kranjski gori dobimo ustrezno razstavno galerijo.

Še pred slikarsko kolonijo pa so 28. septembra odprli v avli osnovne šole bratov Žvan v Gorjah, kolektivno slikarsko razstavo članov likovnega kluba DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Na razstavi se s svojimi likovnimi deli predstavljajo: Rudolf Arh (3), Janez Ambrožič (2), Franc Berce (2), Branko Čušin (2), Nika Hafnerjeva (2), France Kreuzer (3), Pavel Lužnik (2), Tine Markež (2), Rudi Reichman (2) in Tone Tomazin (3).

POZIV BORCEM NOV 8., 9. IN 10. BRIGADE XVIII. DIVIZIJE

Domicilni odbor vaših brigad želi izpolniti evidenco svojih borcev, zato prosimo, da se borci navedenih brigad, ki stanujejo na območju občine Jesenice, čimprej zglašijo na sedežu občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice, C. m. Tita 86. Borci, ki stanujejo na območju občine Radovljica, pa na sedežu občinskega odbora ZZZB NOV Radovljica, Gorenjska cesta št. 25.

UTRINKI IZ GLASBENEGA ŽIVLJENJA

September je mesec, ki za mnogo ustanov in organizacij, šolskih, prosvetnih, kulturnih in drugih, pomeni začetek novega obdobja. Spoznanje, da je delo uspešnejše, če je skrbno načrtovano, jim narekuje, da že zdaj oblikujejo smer, obliko in vsebino svojih dejavnosti. Prišel je čas sej, posvetov, delovnih srečanj, s katerimi naj bi dosegli več, kakor smo prejšnja leta, ko so nas ovirale vseh vrst težave, ker ni bilo kadrov, ni bilo denarja, pa še marsičesa drugega ne. Toda prve jesenske ugotovitve kažejo, da trenutni položaj večinoma ni nič bolj spodbuden. Prav zato pa je načrtovanje še toliko bolj odgovorno, posebno srednjeročno in dolgoročno, ki naj bi z novimi kadri in novimi odnosi — v kulturi sami ter med kulturo in materialno proizvodnjo — prineslo tisto, kar želimo in potrebujemo: visoko razvito kulturo kot last in potrebo širokih množic. Naj to ne zveni kot fraza. Delavec, katerega kultura bogati, je popolnejši človek. Bogatejši za prepotrebno zadoščenje pa je tudi kulturnik, ki tako bogatenje posreduje, najsi bo amater ali poklicnik. Oba skupaj sta sestavna dela družbe in njuni odnosi se zrcalijo v njej. Zato je in mora biti globoko zainteresirana, da postopno ustvarimo razmere za uredničevanje mnogih lepo zapisanih misli o razvoju naše kulture.

Poletni meseci so namenjeni počitnicam in dopustom. Vse bolj tudi pri nas spoznavamo, da dopustniki, ne tuji ne domači, niso več zadovoljni s tem, da jedo, spijo in se okopujejo. Poleg najrazličnejših oblik aktivne rekreacije so postali zahtevni obiskovalci muzejev, razstav in koncertov. Seveda, če jim te možnosti nudimo. Ponekod poskrbijo zanje hoteli, druge turistična društva, zveze itd. Navadno se dejavnost ustavi pri denarju. Kljub vsemu bi se marsikaj dalo še drugače pripraviti, kar imamo, drugače in bolje uporabiti. Dostikrat se ne znamo orestiti starih, nepriljubljenih navad. Neradi priznamo sosedu, da zna kakšno stvar bolje narediti. Prepričani spoznavamo, da turisti rajši obiskujejo lepo ohranjene in negovane zgodovinske spomenike kakor še tako moderne zgradbe. Kaj radi prezremo, da poslušalcu glasba drugače zveni, likovna umetnina drugače učinkuje na gledalca, kadar jo dojemamo v prostoru, ki je za sam po sebi vreden obiska in ogleda. Da bo bolj jasno, kaj je s tem mišljeno, samo eden od primerov: radovljjska šivčeva hiša na eni strani ter dvorana kina na drugi.

Pred kratkim smo brali o načrtih za revitalizacijo starega Kranja. Ne le strokovnjaki, še dosti drugih dobro ve, da večina naših krajev, večjih in manjših, hrani prenekatero zgodovinsko posebnost in zanimivost, ki bi po strokovni obnovitvi privlačila domače in tuje obiskovalce. Gre za posamezne manjše spomenike, zgradbe, ulice, trge ali naselja v celoti. Zgledi nekaterih pomorskih mest (npr. Poreča, Grožnjana pa redkejših slovenskih izjem) so mikavni in pripičujejo, da bi tudi na našem ožjem območju lahko dobili podobne miniaturne ateleje, razstavne prostore in prireditvena okolja, ali pa tudi le za ogled namenjene muzejske objekte. Pri manjših posegih bi naložbe najbrž ne bile nepremostljive. Več je odvisno od iznajdljivosti ter od dogovarjanja strokovnih organizacij, krajevnih skupnosti, turističnih in kulturnih društev. Seveda pa bi vsi ti morali čutiti potrebo po takih akcijah.

Ne le okolje, tudi čas prireditve je pomemben. Zanimivo je, da turisti ob morju zelo radi obiskujejo koncerte, ki se začnejo ob 21. uri ali ob 23. uri, pa tudi pozneje. Ali bi taka ura prinesla kaj spremembe poletnega koncerta na Blejskem otoku, ki ob 17.30 niso vedno po želji obiskani, čeprav so programsko dovolj privlačni? Poudariti je treba, da bi pri obravnavanih nastopih šlo v pretežni meri za komorne koncerte z malo nastopajočimi, tako da tudi tisti stroški ne bi bili prehud.

Kaj bi dobili s tem? Na kratko: ohranili bi spomenike — priče ustvarjalne moči našega naroda v preteklosti, našim krajem dali nekaj novega kulturnega utripa, domače izvajalce vključili v bogatejšo poustvarjalno dejavnost, domačim in tujim obiskovalcem pa nudili kulturna doživetja v privlačnem okolju. O izkušnjah bi vedeli kaj povedati v Zelšah, Grobljah, Goričanah, Seliščih, Kostanjevici, na Bledu, v Ljubljani (npr. Nedeljska matineja, Koncertni atelje, Junijske serenade in Trubarjevemu antikvariatu) in še kje druge. Nedvomno bo tudi v prihodnje priljubljeno povezovanje likovnih in glasbenih prireditev.

Ob koncu septembra se je v Radovljici sestal glasbeni odbor zveze kulturnoprosvetnih organizacij občine Radovljica. Osrednji obravnavani problem je bil preč kadrovske primanjkljaje. Nikolikokrat je že bilo povedano, da manjka glasbenih

učiteljev v osnovnih šolah, v glasbenih šolah in drugih izobraževalnih ustanovah; ni dovolj poklicnih glasbenikov v ljubljanskih (republiških) orkestrih, tako da jih zdaj že »uvažamo« iz vzhodnih držav; premnogi delujoči naši zbori in pihalne godbe brezupno povprašujejo po sposobnih dirigentih, da ne omenjamo še tistih krajev, kjer si tudi želijo glasbenih skupin, pa ne dobijo učitelja. Še malo ni treba verjeti, da ni mladih z zadostno prirojenimi sposobnostmi. Prav tako mnogo učencev glasbenih šol pridobi lepo mero osnovnega znanja. Kaj je potem tisto, kar pri vodenju vokalnih ali instrumentalnih skupin ne privlači dovolj, če morda celo ne odbija? Morda organizacija ni dobra? Je materialna stimulacija, kjer sploh je, pravična? Se ljudje bojijo odgovornosti, ki bi si jo s prevzemom takega, dostikrat še nevhvaležnega dela naprtli? Se zavedajo, da amater, ki dela v slabih prostorih, s slabimi glasbili, se otepa z bomo notno literaturo, nima veliko možnosti in primerjavi s kakovostno glasbo, ki je dostopna vsakomur s plošč, kaset, radia in TV? Mogoče ne želijo, da bi jim kdo trud devalviran v konjičkarstvo?

Tudi tu bi pomagalo le že v začetku omenjeno načrtovanje, ki seveda kar takoj ne bo odpravilo težav, toda brez njega jih pa nikdar ne bomo. Primerne kadre je treba zgraditi iskati in jih v dogovoru med starši, šolo ter društvi primerno usmerjati, hkrati načrtovati razvoj panoge in ustvarjati razmere za primerno splošno družbeno priznanje dejavnosti, obenem poskrbeti za stanovanja.

V radovljjski občini je 15 glasbenih skupin; kar sedem od njih ima dirigenta iz druge občine — bolje, da to včasih nekoliko ovira delo, kakor da jih sploh ne bi bilo. Na zadnji seji so sklenili, da bodo v okviru ZKO poskrbeli za enotnejše nagajevanje dirigentov. To naj bi nekoliko popravilo sedanji položaj teh delavcev, prav gotovo pa še ne pomeni reševanja kadrovskega vprašanja v širšem smislu.

Predstavniki pihalnih godb so ponovno govorili o že starem problemu teh ansamblov v zvezi z notno literaturo. Naše originalne ali tudi prirejene je zelo malo. Skladateljev to področje ne privlači, zato večina slovenskih godb igra skoraj iste skladbe že nekaj desetletij. Če hočemo pozitivni spored, morajo poseči po tujih stvaritvah, čeprav bi raje domače. Vsi prisotni so se strinjali, naj bi bil vsakokratni koledar prireditve naslednje leto dovolj zgodaj znan in kar se da dokončen, saj se sicer njihovi lastni načrti krhajo.

Tudi republiški glasbeni odbor ZKO Slovenije se je sestal konec septembra. Videti je, da se bo njegovo delo pod vodstvom skladatelja Uroša Kreka poživilo in postalo precej konkretno. Poročilo o delu v pretekli sezoni je prikazalo bogato dejavnost slovenske kulture, nakazalo pa je marsikaj, kar bo treba popraviti, začeti znova, morda tudi opustiti. Še več besed, in to je prav, je bilo namenjenih delu v prihodnje.

Dirigenti zborov bodo že to jesen lahko obiskali seminar, ločeno glede na stopnjo znanja. Izpopolnjevanje se pripravlja tudi za kapelne godbe. Nova pa je želja, da bi ga omogočili še aranžerjem, kar bi bil prvi korak k reševanju že omenjenih težav godb z literaturo. Več skrbi in načrtne pomoči naj bi namenili domači zabavni glasbi, oziroma narodno zabavni glasbi, kakor ji pač rečemo. Veliko je bilo že povedanih in zapisanih besed za in zoper to vrsto glasbe. Dejstvo je, da je zelo razširjena in priljubljena, nekateri njeni organizatorji, avtorji in izvajalci pa nimalokrat premalo kritični. To je že znana slabost, ki jo je ponovno potrdila selekcija za letošnji festival v Ptuj, saj so zaradi nerodnosti in napak v besedilih, glasbenih prvih ter izvajanju odklonili kar nad 40 ansamblov. Pri tem je že sodelovala komisija ZKOS, ki je bila osnovana z namenom, da takim skupinam nudi strokovno pomoč. Upajmo, da bo koristna in učinkovita. Na tem mestu naj bo še enkrat omenjen

uspešen nastop ansambla Gorenjci iz Radovljice ter Svobode iz Lesc.

ZKOS bo z veseljem priskočila na pomoč glasbeni mladini Slovenije, ki se je odločila, da se bo lotila vzgoje in izobraževanja animatorjev, kadrov za organiziranje in poživljanje glasbenega življenja. Prepričani smo, da bi taki sposobni organizatorji lahko marsikaj koristnega storili in v sodelovanju s šolami, ZKO, društvi in drugimi postopno ustvarjali ugodnejšo kulturno klimo.

V minuli sezoni so gorenjski pevski zbori ustanovili pevsko zvezo. Po prvih bolj ali manj formalnih korakih so sledila prizadevanja, da se zveza čimprej loti konkretnih akcij, ki so bile planirane za jesenski čas. Če bodo načrti držali, lahko v kratkem pričakujemo novih vestí z zborovskega področja. ZKOS se zavzema, da podobna pevška združenja dobijo še tista slovenska območja, kjer jih še ni. Potlej naj bi ustanovili področne centre, kjer naj bi z glasbenim gradivom, seminarji, mentorstvom ipd. nudili glasbenim skupinam še kako pogrešano in zapoznelo pomoč. Pozneje bi sledila ustanovitve osrednje slovenske zveze, ki bi predstavljala zares množično organizacijo.

Med prizadevanji za pot, ki naj amatersko glasbeno dejavnost popelje v lepšo prihodnost, je tudi osnovevanje uredniškega odbora. ZKOS daje odboru, sestavljenemu iz znanih ustvarjalcev in poustvarjalcev, odgovorno nalogo, da izbere koncept, s katerim bodo naše glasbene edicije postale tisto, kar naj bi bile: prikazovale naj bi moč naše ustvarjalnosti, a take, da bodo k naprednejšim konceptom vodila tudi amaterske pevce ter godbenike, ne pa da bodo ležale zaprašene po policah.

K nalogam ZKOS spadajo tudi nekatere stalne akcije, med katerimi poznamo: revijo šolskih zborov v Zagorju, festival Kurirček v Mariboru, srečanje oktetov v Sentiernju, pevski tabor v Šentvidu, pevsko tekmovalje v Mariboru, tekmovalja in srečanje godb. Tem se letos pridružuje še srečanje amaterskih simfončnih orkestrów, ki prinaša v glasbeno življenje prijetno in pomembno osvežitev. Jasno je, da to niso pravi, veliki simfončni orkestri, a srečanja moramo biti kajpak veseli. Prvi organizatorji so sedmega oktobra Domžalčani.

Čimveč ljudi je gledalo TV oddajo Kdo si, Gallus?, tembolje je to za našo splošno razgledanost in tudi narodnostni ponos. Je že res, da poznamo njegovo ime, vemo, da je pisal pesmi v latinskem jeziku, večina pevcev pozna njegov motet Ecce quomodo moritur iustus, druge od njegovih več sto skladb so znane že bolj redkim, ne ti ne zgodovinarji ne vedo, kje je zagledal svet, tudi ponosni smo, da je k svojem imenu, ki ga je po tedanji šegi iz Petelina naredil za Handla in Gallusa, pripisal še Carniolus ter tako Nemcem in Čehom preprečil, da bi se ga prilastili — a kaj več od teh skromnih podatkov vedo le strokovnjaki. Toda J. Humer, znan predvsem kot predsednik ZKOS in pevec okteta Gallus, je pripravil oddajo, da je vsakomur, ki je bil pripravljen prisluhniti, na topel, človeški in razumljiv način približal velikega moža in njegov skladateljski opus. Ta je tak, da že 400 let kljubuje zobu časa, pozna ga ves omikani svet.

Naše kulturno, posebej glasbeno življenje doživlja novo priznanje. Orkester Slovenske filharmonije odhaja na pettedensko turnejo po ZDA, ki pa bo tudi naporna in huda preizkušnja naše glasbene kulture, izvajalske in skladateljske.

Glasbenike, poklicne in ljubiteljske, pedagoške in druge je pred kratkim razveselil izid Bernsteinove knjige Srečne ure ob glasbi v prevodu M. Lipovška. V mozaiku prizadevanj glasbo približuje vsakomur je to nov delček, dobrodošel zaradi svoje neposrednosti in razumljivosti. Še bolj nam bo približala umetnika dirigentske palice, skladateljskega peresa, tipk in mojstra v neprekosljivem razlaganju skrivnosti glasbe, ki si je zaradi teh vrlin in tople prisrčnosti povsod po svetu pridobil priljubljenost.

GE

SAMOSTOJNA RAZSTAVA FRANCETA DOLINŠKA

V soboto, 15. oktobra, bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah s krajšim kulturnim programom odprli že drugo samostojno razstavo člana likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice FRANCETA DOLINŠKA. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzela komisija za kulturo osnovne organizacije sindikata TOZD Remontne delavnice Železarne, kjer je slikar pred upokojitvijo delal. Ob njegovi letošnji razstavi je likovni kritik, umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin za razstavní list napisal:

»FRANCETA DOLINŠKA smo doslej spoznavali predvsem kot slikarja tihoožitij. Prinesla so mu priznanja na številnih razstavah na Gorenjskem in drugod, pa tudi na republiških revijah, ki jih je pripravilo združenje likovnih skupin Slovenije.

Dolinškova sedanja samostojna razstava na Jesenicah nam kaže slikarja tudi z druge strani — kot krajinarja. V dovolj obsežni skupini akvarelov je

France Dolinšek obdelal bogat in alikovit motivni svet iz okolice Jesenic, Martuljka, Mojstrane, pritegnila ga je mehka bohinska pokrajina, dolina Radovne in vrsta najrazličnejših planinskih pogledov.

Tri tihoožitja, ki so predstavljena na razstavi, pomenijo v tako številni skupini pejsažev pravo izjemo, vendar lepo povezujejo razstavljene krajine z nekdanj prevladujočim motivnim svetom.

Medtem ko Dolinškova tihoožitja še močno obvladuje risba, je v njegovih krajinah ostrino obrisa nadomestila bolj slikovita obdelava motiva. Ta velja predvsem za »čiste« krajine, medtem ko so pejsaži, povezani z arhitekturo, po svojih izostrenih detaljih pravi dokumentarni zapisi (Kašča na Srednjem vrhu, Domačija v Radovni, Lahova hiša in Opuščena žaga na Srednjem vrhu itd.).

Vendar Dolinškovo slikarstvo še zdaleč ne pomeni samo registracije naravne pojavnosti, številnim svojim akvarelom je znal vdihniti pristno razpoloženje, za katerim ne čutimo samo slikarja, temveč tudi toplo čutečega človeka.

Razstava bo odprta do vključno 26. oktobra vsak dan od 9. do 12. in od 16. ure do 19.30.

ODDELEK HOTELSKE FAKULTETE OPATIJE NA BLEDU

Po uspešnih razgovorih predstavnikov šolskega centra Radovljica z vodstvom hotelske fakultete Opatija, edine te vrste v Jugoslaviji, so sklenili, da bi spričo večjih potreb po visokokvalificiranih in vodstvenih kadrih v gostinstvu in turizmu v Sloveniji odprli dislocirani oddelek fakultete tudi na Bledu. Prostorski in drugi pogoji so najprimernejši v sedanji gostinski šoli, ki deluje v okviru šolskega centra Radovljica.

Zaenkrat bodo organizirali, če bo iz Slovenije najmanj 40 prijavljenih kandidatov, prvo stopnjo organizacijsko gastronomskega študija — smer kuharstvo, in organizacijsko gastronomskega študija za smer — strežba. Vpisni rok je omejen do 31. oktobra, vendar skoraj ni dvoma, da ne bo dovolj študentov. Pogoji za vpis so dokončana srednja gostinska šola ali poklicna gostinska šola in najmanj eno leto prakse v gostinski stroki.

Študij, ki se bo pričel že v šolskem letu 1977/78, bo trajal dve leti — (štiri semestre) v seminarskih oblikah. Seminarji bodo v vsakem semestru dvakrat po pet dni v času od prvega novembra do 15. decembra ter od prvega marca do 15. aprila, s čimer bo omogočen študij tudi vsem redno zaposlenim.

In kateri predmeti bodo na programu? Za smer kuharstvo: politična ekonomija, sociologija, ekonomika hotelskih OZD, prehrabneni artikli z naukom o prehrani, organizacija dela in tehnika poslovanja v kuhinji, nabava in kalkulacije v hotelirstvu, higiena v hotelirstvu, psihologija dela in delovnih odnosov, temelji SLO, francoski jezik in po izbiri — nemški, angleški in italijanski, osnove ekonomike SFRJ, živila, dietna prehrana in prehrana za športnike, mehanografija v hotelu, oprema v hotelirstvu ter metodika in didaktika.

Za smer strežba pa so poleg naštetih splošnih predmetov na programu še osnove turizma ter pripravljanje jedi in pijač za mizo gosta.

Slušteltji bodo po opravljenem študiju dobili naziv ekonomist za hotelirstvo z navedbo smeri. Študij bodo potem lahko nadaljevali na drugi stopnji hotelske fakultete v Opatiji.

Pri vpisu bodo kandidati morali predložiti rojstni list, izvirna spričevala o zaključnem izpitu in zaključenega razreda, potrdilo o izpolnjeni delovni dobi v gostinski stroki in o vplačilu šolnine, ali pa sklep OZD o plačilu šolnine, ki bo za prvi in drugi semester znašala 6.500 din.

Hkrati nameravajo odpreti tudi dislocirani oddelek hotelske fakultete za enoletno strokovno izpopolnjevanje delavcev, zaposlenih v sprejemnem oddelku hotelov (recep-cij).

Tudi ta oddelek bodo odprli, če bo najmanj 40 kandidatov, ki imajo dokončano srednjo, višjo ali visoko šolo in najmanj eno leto prakse v recepciji ter znanje dveh tujih jezikov. Učni načrt je potrdilo poslovno združenje hotelskih podjetij SFRJ in odbor sekcije receptorjev, ki je predlagal, da se ta študij prizna v sistematizaciji delovnih mest.

Predmetnik za ta oddelek vsebuje uvod v ekonomiko in organizacijo hotelirstva SFRJ, osnove organizacije dela v hotelskih OZD in oprema hotela, osnove turizma, turistično

geografijo, organizacijo in tehniko dela v sprejemnem oddelku hotela, poslovno matematiko, tuje jezike (nemščina, angleščina ali italijanščina) po izbiri in francoski jezik, osnove knjigovodstva, avtomatsko obdelavo podatkov v hotelu, pravno regulativo turizma, marketing v hotelirstvu, psihologijo dela ter statistiko v gostinstvu in turizmu.

Učni načrt je sestavljen tako, da daje strokovna znanja, ki so potrebna v sprejemnem oddelku hotela, kandidatom pa omogoča po opravljenih izpitih nadaljevanje študija v drugem letniku hotelske fakultete v Opatiji.

Interesantom bodo na voljo vse podrobne informacije v tajništvo šolskega centra v Radovljici, kjer bodo sprejemali prijave kandidatov.

R.

STARŠEM PREDŠOLSKIH OTROK, KI NISO VKLJUČENI V VRTEC

Skupnost otroškega varstva Jesenice uvaja letos novo obliko dejavnosti »80-urni program za vse petletne otroke, ki niso zajeti v vrtec«.

Za jeseniške otroke bo program izvajala vzgojno varstvena organizacija Jesenice, in sicer v enoti Julke Pišernik in enoti Angelce Očepek.

Uprava vzgojno varstvene organizacije Jesenice poziva vse starše, da svoje otroke, rojene v letu 1972, prijavi v enoti Julke Pišernik, Tomšičeva 3, ali na upravi VVO Jesenice, Tavčarjeva 3 a.

Z rednim delom smo začeli v torek, 11. oktobra, ob 15. uri.

Program bo izvajal enkrat tedensko po tri ure in bo brezplačen.

Zazeleno je, da se vključijo vsi otroci 1972. letnika! Starši, izkoristite ugodno priložnost in vključite otroke v ta program.

Za otroke, rojene v letu 1971, bo organiziran program kasneje — »v okviru 120-urne male šole«.

UPRAVA VRTCA

Slikar Franc Kreuzer član jeseniškega DOLIKA, med slikanjem Špika, Škratice, Frdamanih polj in njihove okolice v slikarski koloniji v Podkorenu (B. B.).

»AMATERSKO GLEDALIŠKO DEJAVNOST DVIGNITI NA NEKDANJI KVALITETNI NIVO.«

V 32. številki tednika-glasila **Železar** smo v članku avtorja F. Ropreta prebrali gornji naslov in v njem skopo poročilo o srečanju gledaliških amaterjev, ki je bilo v dneh od 6. do 12. junija v Trbovljah. Članek osvežuje tudi delo jeseniških gledaliških amaterjev v prvih povojnih letih in tudi v kasnejši dobi do leta 1963/64, ko je jeseniško gledališče s predstavo F. G. Lorce Dom Bernarde Albe osvojilo najprej republiški vrh v amaterizmu in kasneje še zveznega s prvim mestom, oziroma zlato medaljo na hvarskem festivalu.

Vse to je res in prav, le trditev, da od takrat naprej gledališniki niso dosegli drugega, kot »sodelovanje na republiških revijah« in pa »padce, manjše uspehe lokalnega značaja«, ne drži popolnoma.

Po velikem uspehu predstave Dom Bernarde Albe smo v letu 1965 za proslavo 20-letnice gledališča uprizorili Cankarjeve Hlapce, ki smo jih igrali v slovenskem gledališkem prostoru izven konkurence. Srečanje je bilo na Jesenicah. V letu 1966 smo v Črnomlju sodelovali z dvema predstavama, in sicer Inventura 65 in Na koncu poti. V letu 1967 je na republiški reviji v Velenju jeseniško gledališče zastopala predstava Tartuffa. Leta 1968 je bila republiška revija spet na Jesenicah, sodelovali smo s predstavo Mary-Mary. V letu 1969 smo imeli pripravljene tri predstave, vendar smo sodelovanje iz objektivnih vzrokov odpovedali. Tudi v letu 1970 smo sodelovali na reviji v Ljubljani, in sicer s hirošimsko tragedijo Rabadana: Ognjeni vihar. Leta 1971 je bila revija spet na Jesenicah in gledališče se je predstavilo s Cankarjevimi Pohujšanjem in z istim delom smo predstavljali slovenske amaterje na hvarskem festivalu. V letu 1972 je bilo srečanje v Velenju in tudi tam smo sodelovali s predstavo Komaj do srednjih vej P. Ustinova. V letu 1973 je jeseniško gledališče sodelovalo na tako imenovani »reviji«, ki se je preimenovala v »srečanje slovenskih gledaliških amaterjev«, v Kočevju in prav to leto nam je prineslo podobno priznanje kot predstava Dom Bernarde Albe. S predstavo Lawrence SNAHA, v režiji Bojana Čebulja, smo dosegli čast, oziroma pravico in dolžnost, da slovenski amaterizem predstavimo na zveznem festivalu v Trebinju. Prav tega leta pa se je združenje slovenskih gledaliških amaterjev odločilo, da Slovenija nastopa na zveznem tekmovanju izven konkurence, ker se združenje ni strinjalo s tekmovalnim značajem. Na samem tekmovanju v Trebinju je žirija jugoslovanskih strokovnjakov s področja gledališča ob ogledu predstave SNAHA javno povedala (na uradni kritični uri), da smo si Slovenci z izstopom iz tekmovanja »zapravili« še eno prvo mesto, saj je bila predstava izmed vseh daleč najboljša, tako po režijski, scenski in igalski plati.

Pa dovolj hvale in uspehov. Vsako gledališče (tudi profesionalno) ima svoje viške in padce, ki so stalni spremljevalci dela. Nedvomno je, da se pri našem nadaljnjem delu močno pozna vrzel, ki je nastala z odhodom stalnega režiserja Bojana Čebulja z Jesenic, kajti večina uspehov je vezana z njegovim imenom. Od tega časa se vleče veriga štirih let, ko jeseniški amaterji nismo prodrli na republiška srečanja, čeprav smo redno in v skladu s predpisi prijavljali svoja uprizorjena dela združenju v Ljubljani. V letu 1974 smo prijavili uspešnico T. Partljiča ŠČUKE PA NI. Delo so si strokovni sodelavci ljubljanskega združenja ogledali, vendar so v razgovoru z igralci po sami predstavi povedali, da predstava igalsko in režijsko sicer ustreza, vendar je literarna predloga (samo delo) »muha enodnevnic« in da nima prave literarne vrednosti (na rob naj napišemo, da je bila ta Partljičeva »muha enodnevnic« v istem letu prevedena še v tri jezike in da so jo povsod z velikim uspehom igrali).

V letu 1975 smo kandidirali za sodelovanje na NAŠI BESEDI s predstavo mladih, z delom Maršaka MUCIN DOM. Tudi ta predstava ni ustrezala merilu, oziroma okusu tako imenovanih selektorjev in so jo zelo na hitro odpravili. V jeseniški občini pa so si jo ogledali vsi mladi za novo leto in če lahko njim kaj verjamemo, jim je bila všeč.

V letu 1976 smo prijavili delo M. Miheličeve SVET BREZ SOVRAŠTVA. Ocena: jokavo, preveč sentimentalno in že preživeto. Nismo prepričani, če bi smelo to biti res, ker naša zgodovina, naš boj in trpljenje naših žena v času vojne ne bodo in ne smejo biti nikdar preživeti.

Zanimivo pa je leto 1977, ko so Jesenice kandidirale za jubilejno srečanje v Trbovljah z dvema predstavama, in sicer: T. Partljič, O NE, ŠČUKE PA NE, in Evripides, MEDEIA. Tokrat selektorska komisija obravnava tekst T. Partljiča precej bolj naklonjeno kot tri leta poprej. Verjetno se ne da več negirati avtorja, ki se je širokim

krogom publike močno približal s svojimi gledališkimi, televizijskimi in filmskimi deli, ker ta dela sama govore dobro zanj. Tokrat je bil glavni očeček »slaba dikcija igralcev«. Delno to drži. Predstava je bila na izteku (igrali smo jo 17-krat) in je prav gotovo to prineslo k popustitvi v govoru. Tudi očeček režiserju predstave, da je tekst premalo črtan, da je predstava predolga, drži. O ostalem se nismo pogovarjali, ker nam drugega selektorji tudi niso povedali. Zanimivo pa je, da si predstave MEDEIA sploh niso ogledali, čeprav lahko z mirno vestjo trdimo, da je bila narejena z izrednim posluhom in dikcijsko čisto. Popolnoma prepričani smo, da vzrok negiranja te predstave ni bila le prošnja, naj si predstavo ogledajo en dan po zadnjem datumu, ki so nam ga določili za zadnji dan ogleda prijavljenih predstav (za predstavitev ogleda smo prosili iz objektivnih vzrokov in dosti prej).

Kaj je vzrok (poleg že prej omenjenega delnega padca kvalitete) za nenaklonjenost selektorjev? (V ilustracijo še to: vsa leta so selektorji iste osebe in to ljudje, ki so »kot gostje« v jeseniškem gledališču že delali.) Lahko si sami mislimo, še najbolj tisti, ki smo na srečanjih sodelovali dolga leta in ki poznamo kvaliteto del, ki jih selektorji izbere za srečanje. Zavedamo se, da bomo, čeprav ne več z veseljem, to barikado morali podreti. Istočasno pa se zavedamo, da igramo predvsem za razvedrilo našemu domačemu človeku — delavcu in ne komisijam, katerih cilja si ne znamo več predstavljati. Prav gotovo je nekaj resnice v tem, da na srečanju ne sodelujejo le najboljše skupine, da je cilj tudi spodbuda manjšim skupinam, ki so z delom na gledališkem področju šele začele, vendar tako očitno odiranje, kot ga občutimo v zadnjih letih jeseniški amaterji (tudi Kranj ni bil dosti na boljšem), ni pravično, še manj pa spodbudno. Tudi to je res, da se je sistem izbire del za srečanja moral spremeniti, saj so se dolga leta za primat borila le štiri gledališča (Jesenice, Kranj, Šentjakob iz Ljubljane in KUD Klavara iz Maribora), da pa v štirih letih nismo uspeli pripraviti ene predstave, ki bi bila dovolj dobra za okus selektorjev, nam da dosti misliti.

Kljub vsemu bomo skušali še v naprej bolj smotrno in organizirano skrbeti za vzgojo svojega kadra (tako v kvalitetskem kot kvantitetnem pogledu), ki naj bi v bodoče le priboril gledališču nastop na republiškem srečanju.

Pogledati pa moramo dejstvom v oči, vendar ne samo igralci, ki z veliko mero optimizma in volje ter ljubezni do gledališča in lepe slovenske besede želijo doseči čimveč in tudi naučiti se kaj novega, ampak tudi vsi ostali, ki jim kultura ni odveč. Sami ne bomo tega zmogli. Potrebujemo pomoč šolanega kadra, pomoč profesionalcev. Ta potreba ni nova in tudi ne samo naša. Vse ostale kulturne institucije v občini se ubadajo s tem. Kaj se da s strokovno pomočjo narediti, nam zgornjo priča kvaliteten napredek pihalnega orkestra jeseniških železarjev in prepričani smo, da je le to prava pot k napredku.

UMETNIŠKI SVET
amaterskega gledališča
T. Čufar Jesenice

Natančno takšen prizor, kot je na našem posnetku, se nudi Jeseničanom, ki jih v prostem času pot zanese v kino Plavž. Ob deževju se pred stavbo naredijo velike mlakuže in obiskovalcem filmskih predstav preostane cik-cak hoja s skoki preko mlakuž do vhoda. Seveda so še posebno neprijetno presenečeni tisti, ki jih mimogrede še poškrbijo avtomobili, ki tam parkirajo. Kritike na račun neurejene površine pred kinom Plavž so povsem upravičene, še posebno, če vemo, da je za ureditev te površine potrebnega le nekaj gramoza, predvsem pa seveda precej dobre volje tistih, ki so odgovorni za to površino na Plavžu (J. R.).

OBNOVA LIZNEKOVE DOMAČIJE V KRANJSKI GORI

Kulturna skupnost Jesenice ima v svojem srednjeročnem programu načrtovano dokončno obnovo in funkcionalno usposobitev Liznekove domačije v Kranjski gori. Čeprav ta prizadevanja tečejo že dve leti, so se dela praktično začela šele letos. Na območju Gornjesavske doline, ki je bila sicer bogata z ljudsko arhitekturo, so dobro ohranjeni kvalitetni primerki ljudskega stavbarstva zelo redki. Taka redkost je Liznekova domačija v Kranjski gori. Zato je uvrščena v seznam najpomembnejših spomenikov v SR Sloveniji kot kvaliteten primer vzporednega doma ob cesti, zaradi svojih likovnih kvalitete, pa tudi večnamenske funkcije, ki jo Liznekova hiša lahko nudi.

Domačija vključuje stanovanjsko in gospodarsko poslopje, zgrajeno v drugi polovici 18. stoletja. Stanovanjska hiša je v spodnjem delu zidana, brez temeljev. Nadstropje pa je v leseni izvedbi. Hiša je pokrita z dvokapno škodlasto streho. Balkon — gank, ki oklepa vso širino glavne fasade, je bogato (silhueto) izrezan. Florisna zasnova hiše je tradicionalna, s posebej oddeljeno črno kuhinjo. Strop v »hiši« je bogato izrezan, nosilni tram nosi letnico 1781. Lesen nadstropni del je služil kot kašča in za prebivališče služinčadi (dva štelca). Gospodarsko poslopje ima v spodnjem delu hleve za drobnico in druge prostore. Nad njimi je skedenj v celoti v leseni izvedbi. Na skedenj vodi značilen kamnit most.

BRALCEM ŽELEZARJA

Pojasnujem izjave Janeza Svolfšaka, napisane v članku Železarja pod naslovom Gde si, moje stado?

Janez Svolfšak, član učiteljskega zbora naše šole, je bil seznanjen z vsemi prizadevanji šole in širše družbene skupnosti glede organizacije pouka srbskohrvatskega jezika v vseh treh jeseniških šolah, zlasti na naši šoli.

Ob prebrnem besedilu Gde si, moje stado? sem mu še enkrat pojasnila organizacijo pouka srbskohrvatskega jezika v naši šoli. Povedala sem mu, da so finančna sredstva za plačilo tega dela na razpolago, zato nima pravice obsojati širše družbene skupnosti, ker je bilo ob tem vprašanju dovolj storjenega.

V tem šolskem letu je pouk stekel po predmetniku. Na urniku so tudi učne ure srbskohrvatskega jezika v 6., 7. in 8. razredu, čeprav jih predmetnik ne predvideva. Te učne ure obiskujejo vsi učenci teh razredov. Starši naših učencev niso postavljali drugačnih zahtev. Na roditeljskih sestankih in sejah samoupravnih organov so se s takšno organizacijo pouka strinjali.

V vseh letih šolanja namenjamo našim učencem dovolj pozornosti pri vzgoji in izobraževanju ter negujemo bratstvo in enotnost med njimi. Med učenci so tovariški odnosi, ker učitelji skrbijo pri učno-vzgojnem procesu za human medsebojni odnos.

Novi priseljeni učenci so v šoli lepo sprejeti in se hitro vključijo v pouk. Ob rednih učnih urah opravljajo učitelji tudi dopolnilni pouk, ki je plačan kot opravljeno delo v podaljšanem delovnem času. Tako pomagajo učencem, ki imajo učne težave.

Mnogi bralci Železarja so tudi starši naših učencev, zato jim je znano stališče vodstva šole do tega vprašanja. Iz povedanega sledi, da se ne čutim prizadete za objavljeni članek Gde si, moje stado? Pisec članka na moje mnenje, oziroma »žegen«, kot sam navaja, ni čakal.

Ilika Šmid, ravnateljica
osnovne šole Tone Čufar

Še pred začetkom akcije je bila sprejeta zasnova obnove in končne ureditve objekta, ki mora biti večnamenska kot prikaz ljudske arhitekture tega območja, stalna razstava arhitekture Gornjesavske doline z opremo in orodjem tistega časa ter za kulturno dejavnost krajevne skupnosti Kranjske gore.

Na osnovi tega je zavod za spomeniško varstvo Kranj s sodelavci izdelal načrte, krajevna skupnost Kranjska gora pa je obljubila finančno udeležbo za skupne prostore. Oba objekta sta bila v zelo slabem stanju, dosedanj lastnik pa v slabih bivalnih pogojih.

V prvi fazi je bilo treba oba objekta zaščititi pred nadaljnjim propadanjem. Opravljena je bila ocenitev obeh poslopij s pripadajočim zemljiščem, sklenjena kupoprodajna pogodba med dosedanjim lastnikom in kulturno skupnostjo Jesenice. S pomočjo skupščine občine Jesenice je bilo dosedanjemu lastniku priskrbljeno nadomestno stanovanje ter opravljen prenos lastništva. Dogovorjeno je bilo, da se najprej do konca obnovi in uredi stanovanjsko poslopje, gospodarsko pa dobro zaščititi in zavarovati. Letos bo zidani del objekta podtemeljen, protipotesno zaščiten, v bivšem bivalnem delu pa narejena betonska plošča. Objekt bo tudi zaščiten pred talnim zamakanjem s ceste. V teh spodnjih

prostorih bodo manjša klubska soba, sanitarski voz in nova majhna dvorana za 80–100 obiskovalcev, ki bo služila krajevnim kulturnim in drugim potrebam. V zgornjem delu (bivše stanovanje prejšnjega lastnika) bodo pridobljeni prostori za krajevno knjižnico s čitalnico, ostali del hiše pa bo popolnoma obnovljen in restavriran. Potrebna bodo velika konservatorska dela v notranjosti in na fasadah. Odstranjene bodo tudi kasnejše nadzidave, izolirana tla in zamenjani podi. Obnovljeno bo tudi leseno nadstropje in gank ter v celoti zamenjeno ostrešje. Do konca tega leta je predvideno, da bo zamenjano ostrešje, opravljena vsa groba zidarska dela v ploščo ter protipotesna zaščita objekta. Ker je Liznekova domačija spomenik prve kategorije, akcijo od vsega začetka s 50 % deležem sofinancira kulturna skupnost Slovenije, nosilka akcije pa je kulturna skupnost Jesenice. Doslej je v objekt že vloženih preko 450.000 din.

Namembnost gospodarskega poslopja je končno določena. V vsakem primeru se mora v stanovanjskem poslopiju ohraniti prvotna oblika, obenem pa tvoriti funkcionalno celoto kraja in okolice. Popolnoma obnovljen objekta bosta izredna pridobitev Kranjske gore in Gornjesavske doline, s tem pa tudi uspešno rešeno varstvo kulturnega spomenika.

Obnova Liznekove domačije v Kranjski gori

HUMORESKA — HUMORESKA — HUMORESKA — HUMORESKA

KOSTANJ

KDO JE KRIV?

V delovni organizaciji Izgubaproduct jim je sonce nezadržno zahajalo. Vsak mesec so pridelali nekaj milijonov izgube več.

Sestajali so se delavski svet, sindikat, zveza komunistov, celo zveza mladine. Sprejemali so sklepe, rotile, apelirali na samoupravljalno zavest. No, ja, če sta bila predsednik delavskega sveta in partijski sekretar preveč sitna. Drugače so raje dvigovali glasove, da bi si dvignili kategorije.

Jasno, izguba je kotila mlade po vseh kotih. Disciplina je padla, stroji so stali, žehlali so ga delavci toliko kot še nikoli.

Dokler ni prišlo nekomu v eni izmed tozdnar na misel, da pokličejo novinarja. Da se pošteno napiše, kdo ga lomi. Res je prišlo nekaj zelenega, radovednega in je vtaknilo nos povsod in je pridno beležilo, povprašalo zdaj tega zdaj onega, pokimalo in vohljalo naprej.

Članek je bil tiskan polkrepko in v okvirju, čeprav ga je bilo za celo stran. V tozdnarnah Izgubaproducta jim je zapiralo sapo zaradi tega pisuna pisunskega. Da je samoupravljanje na psu, so brali, da ljudje najdejo tisoč in en vzrok, da jim ni treba delati, da družbenopolitične organizacije samo načelno sestankujejo, sklepajo pa nič...

Individualni poslovodni organ je poklical namestnika, ta je poklical svojega namestnika... in verižna reakcija je šla po vseh skupnih službah in tozdnarnah. Sklicevali so izredne seje delavskih svetov, družbenopolitične organizacije so zasedale. Vsi so bili ogorčeni: Da si upa, smrkavec smrkavi, pisati kaj takega! Ko je samo malo fabriko povohal in ko so mu lepo pojasnili, kateri zunanji vzroki vplivajo na njihove rezultate. Res je, da je tudi disciplina popustila, samo to je le prehodnega značaja. Saj so vendar sprejeli že kup pomembnih sklepov. Raje naj bi šel vprašati zakaj nimajo vložka, zakaj niso tisti ljubljanski pikizmarji dobavili...

Sklenili so seveda, da pošljejo ogorčen odgovor v časopis, saj ga morajo objaviti po zakonu o tisku. Da ga bodo na lastnem področju onemogočili, pisuna nemarnega. Pa nikoli več pustili blizu in nobenega drugega novinarja ne.

Kaj pa morala zgodbe? boste vprašali. »Oh, piši me v uh!«, bo rekla morala. »Sem na malici.«
M. V.

Novico je prinesla mama. Da ga je polna gmajna in da gre ona takoj jutri zjutraj ponj. S seboj je vlekla še dve sosedici.

Ko sva z očetom prišla iz službe, se ji je samo smejalo. Kazala je na kakih dvajset kil izredno lepega kostanja, dobelega, zrelega. Da bi zdaj še midva morala lomiti hrbet, da ga je ona že dovolj nabrala. Z očetom sva se samo spogledala. Jasno, greva v soboto.

Kazalo je bolj na dež, midva pa v breg, v graben, v breg, v graben... Kostanja sicer dovolj, le drobnega. Prebrala sva ga kolikor sva mogla. Kmalu se je nabralo kostanjarjev, cvilili in podili so se neki otroci. Midva pa v drugo smer, po ilovici in vodi.

»Ali zajemaš?« je kislo vprašal oče.

»Zajemam.«

V čevlji je čmokotalo, roke sva imela nabodene kot kaktus. Kostanja pa obadva nisva imela deset kil. Potem se je očetu zazdelo, da morava na desno. Meni je bilo seveda od vsega začetka jasno, da morava na levo. Šla sva seveda vmes med levim in desnim. Dokler se nama gmajna ni le preveč zdela čudna. Oče je rinil na sever, pa bi moral po mojem mnenju na zahod. Če so drevesa na severni strani poraščena, je na nasprotni strani jug. Šla sva seveda na vzhod.

Kostanja je bilo sicer precej, človeka pa nobenega. Pa se nama ni čudno zdelo. Nasprotno.

Začele so me boleti noge. Da hodiva šele tričetrt ure, me je hotel prepričati oče in da bova vsak čas zunaj gozda. Iz gozda sva prišla čez debelo uro, pa še to samo zato, ker je nekeje daleč zvonilo polдне in nama je bilo jasno, da morajo nekeje biti ljudje. Tisto je bila vas bogu za hrbtno. Ljudje so se nama smejali. Da avtobusa pri njih seveda ni in, da tudi oni hodijo dva kilometra peš.

Prepeščila sva tista dva kilometra, toliko, da sva ugotovila, da nama je avtobus odpeljal in da gre naslednji čez dve uri. Do doma je bilo pa šest kilometrov. Torbe so naju žulile v roke. Od časa do časa je sicer peljal mimo kak avtomobil, a le toliko, da naju je zaplašil.

Mamo je metalo od smeha. Naju malo manj. Namakala sva noge v dveh lavorjih. Pa s stopljinim voskom pobirala trne. Pa zdravila žulje od ročaje. Mama pa naju je žrla, žrla. Da je bila ona sama pa ga je prinesla še enkrat več. Da naj drugič priveževa sunacek od drevesa do drevesa, da bova znala nazaj. Vse dokler...

...dokler mi ni naša prodajalka naročila: »Ti, povej mami, da imamo spet tisti lepi kostanj!«
M. V.

PROBLEMI SEKCIJE ZA SMUČARSKO SKOKE

Že nekaj časa slišimo negodovanja jese- niških občanov na račun smučarjev ska- kalcev. S tem zapisom želimo razjasniti situacijo, ki je nastala v sekciji. Skakalci- ma je potreben poklicni trener. V tem trenutku ostali klubi: Ilirija, Triglav, Ziri, Logatec že imajo poklicne trenerje. Naj- večji klubi imajo celo po dva, pa tudi manjši jih imajo v načrtu. Tudi mi smo že večkrat izrazili potrebo po profesionalcu, vendar na občinski smučarski zvezi o tem nočejo niti slišati.

V alpski sekciji smučarskega društva Jesenice imajo zelo dobre pogoje. Imajo dva poklicna trenerja, dva kombija in nekoga, ki zna vedno priti do denarja. Ne vemo, zakaj obetaja mačehovski odnos do skakalcev, saj nočejo ničesar drugega kot pogoje za nemoteno delovanje. Teh pa zaenkrat še ni. Smučarski klub dolguje za prevoze okrog 15.000 din, za treninge tren- nerjem in za prehrano pa še 15.000 din. Treba je poudariti, da ti dolgovi segajo tudi v sezono 1975/76. Da so se treninji vsaj delno odvijali in da smo se lahko udeležili tekmovalni vsaj v bližnjih krajih, se moramo zahvaliti nekaterim trenerjem in nekaterim delovnim članom odbora sek- cije, ki za prevoze prispevajo iz svojega žepa. Tekmovalci morajo po ves dan preživeti ob sendvičih, ki jih prinesejo s seboj, saj tudi za prehrano na tekmah ni denarja.

Pri smučarski zvezi Jesenice nam očita, da imamo malo tekmovalcev z do- brimi razredi. Nibče noče razumeti, da brez denarja nismo mogli na kategoriza- cija tekmovalca, ki so bila oddaljena tudi po 200 km. Nekdo na TTKS razpis za nekatera tekmovalca zadržuje toliko časa, da smo s prijavi enostavno pre- poznni. Včasih porabimo ves dan, da koga najdemo na delovnem mestu. Poleg tega tudi sklepov odbora sekcije za skoke sploh ne upoštevajo.

Verjetno je vzrok za tako stanje tudi to, da nekateri ne izpolnjujejo niti osnovnih zahtev za začetno takega delovnega mesta. Že dve sezoni opozarjamo pristojne na TTKS, da brez denarja ne moremo uspešno delovati. Očitno so nam, da smo neorga- nizirani, da nimamo planov itd. Vse to smo v sekciji razčistili in uredili, sredstev pa še vedno ni. Da nas na TTKS ne jemljejo resno (to lahko tudi z dokazi trdimo za določeno osebo), se vidi tudi iz tega, da hodimo že deset mesecev po denar iz

lanske sezone. Odgovori pristojnih so vedno enako nedoločeni: denarja ni, ker ga niso nakazali, zaseeljivo bo v ponedel- jek, v petek, tež 14 dni pa prav gotovo. Za letošnjo sezono smo oddali plane tren- ingov in opreme. Ker sredstev za nas še vedno ni, bomo ob vse pustili in rabate pri proizvajalcih opreme. Tako bomo izgubili okrog 20.000 din. Razumljivo bi bilo, če bi bile vse sekcije v smučarskem društvu Jesenice na istem. Vendar v alpski sekciji bodijo na trening v Kaprun, bili so v Schnalstalu, ... če so za večino dobre Ledine, bi bile lahko dobre tudi za njih. Tako bi »MORDA« ostalo »NEKAJ« denar- ja tudi za nas.

Mislím, da vzroke za te razmere poz- namo. Če pogledamo strukturo naših tek- movalcev, ugotovimo, da so v večini otroci kvalificiranih ali nekvalificiranih delav- cev brez večjega vpliva. Nasprotno pa je v alpski sekciji veliko otrok, katerih starši so na vidnih položajih z zelo velikim vplivom. Poznavalci smučarskega športa na Jesenicah jih bodo gotovo spoznali.

Rešitve za nas pri smučarskem društvu na Jesenicah očitno ni. Nekdo nam meče polena pod noge, ker se boji, da bi kvalite- to prevel napredovali in tako izključili kako drugo sekcijo iz prvega plana. Pristojni bodo morali odločiti o tem ali bomo na Jesenicah še imeli sekcijo za skoke ali ne. Pri takih pogojih, kot so sedaj, ne moremo delati. Menim, da bi bilo sramotno, da bi občina, ki ima na svojem teritoriju toliko skakalnic, ne imela skakalcev. Spomnimo se na Planico, na Janeza Poldo, Petarja, Zidarja, Langusa in druge. Poznavalci gotovo vedo, da v Zabrznici končujemo z gradnjo dveh, s plastiko pokritih skakalnic. Na tem objektu nekaj trenerjev in članov odbora sekcije ter najmlajšiji skakalci delajo vsak dan že pol leta. Mislím, da bi bilo skrajno neodgovorno, da bi sedaj, ko bomo končno le imeli objekt za nemoten trening, vse skupaj razpustili.

Zavedamo se, da neke morajo biti sred- stva za našo dejavnost, ki ima tudi prio- riteto v naši občini. Prepričani smo, da se bo tudi širša javnost strinjala z nami. Ne smemo prenehati delovati in ne smemo do- pustiti, da bi drugi trošili sredstva, ki so namenjena tudi nam.

Zvone Prešern
Stane Lužnik

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 15. oktobra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta
ZARJA - KAŠTA 2 na Trznici.

ZAHVALA

Tov. dr. Aleksandru Rjazancevu - obratna ambulanta ŽJ, se najpri- srčneje zahvaljujem za uspešno, oziroma popolno ozdravljenje mi- grene. Za omenjeno boleznijo sem trpel dve leti, napadi so bili včasih tudi po dvakrat na dan, razen tablete pa brez prave pomoči. Po petkratnem zdravljenju z akupunk- turo je migrena izginila iz mojega življenja, počutim se čudovito.

Boris Bem
TOZD Hladna valjarna
Jesenice

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Plavž se zahvaljujem za de- narno pomoč v času bolezni.

Derviš Alagič

ZAHVALA

Aktivni invalidov železarne Jese- nice se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost in denarno pomoč. Želim, da bi bili te pozor- nosti deležni tudi ostali člani - in- validi Železarne.

Rozalija Ostrun
žebljarna

ZAHVALA

Odboru osnovne organizacije sin- dikata TOZD Strojne delavnice se iskreno zahvaljujem za prejeto de- narno pomoč ob smrti moža.

Angela Prestor

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so mi izkazali toliko pozornosti ob mojem življenjskem jubileju, ki je bil istočasno tudi delovni jubilej. Posebno se zahvaljujem ožjim so- delavcem za zelo lepo darilo. Zahvalo sem dolžan tudi sindikalni organizaciji TOZD Vzdrževanje, kakor tudi sindikatu Železarne za lepa knjižna darila. Zahvaljujem se tudi upravnemu odboru DIATI za izkazano pozornost.

Stane Torkar

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

MIHA RŽENA

se najlepše zahvaljujem za dolgo- trajno zdravljenje in požrtvovalnost dr. Grošeljnu in bolniškemu osebju bolnišnice Jesenice.

Enako se zahvaljujem vsem sosedom, posebno Francki Franc, Tonetu Vidmarju, Stanki Skumavc, Kristini Luks in vsem, ki so darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Marija in sin Stanko z družino

ZAHVALA

Vsem, ki so mi nudili pomoč ob smrti moža

JAKA RIŽNARJA,

se zahvaljujem, posebno govorniku krajevnega odbora ZB NOV KO Podmežaklja Alojzu Komicu, pev- cem in vsem ostalim, ki so ob po- grebu pokojnega borca počastili njegov spomin.

Vsem iskrena hvala.

Ana Rižnar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi nam vsem drage

ANGELCE KVAS,
roj. Poglajen,

se zahvaljujem vsem, ki ste v času njene težke bolezni z nami delili skrb in nam pomagali lajšati njeno trpljenje. Skromne vrstice ne morejo izraziti hvalečnosti za tako nesebič- no pomoč, ki so jo nudili zdravniki in zdravstveno osebje jeseeniške bol- nišnice in onkološkega inštituta, so- stanovalci, prijatelji in vsi, ki ste jo na kakršenkoli način tolažili.

Iskrena zahvala vsem tudi za darovano cvetje in številno spre- stvo na zadnji poti, pevcem za žalo- stinke in govornici za lepe poslovilne besede, izrečene ob slovesu.

Sin Peter v imenu sorodnikov

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

15. oktobra, jug. barvni film VRNI- TEV ODPISANIH, režija Aleksan- der Djordjevič, v gl. vlogi Pavle Vujisič, ob 15. uri.

15. in 16. oktobra amer. barvni film KRALJEVSKI FLASH, režija Richard Lester, v gl. vlogi Malcolm McDowell, ob 17. in 19. uri.

17. in 18. oktobra amer. barv. film SREČNA POTEPUHINJA, režija Nicholas Sgarro, v gl. vlogi Lynn Redgrave, ob 17. in 19. uri.

19. oktobra amer. barvni film JOE KIDD, režija John Sturges, v gl. vlogi Clint Eastwood, ob 17. in 19. uri.

20. oktobra ni predstav.

21. oktobra jug. barvni film NAJ- DALJŠA POT, režija Branko Gapo, v gl. vlogi Risto Šiškov, ob 17. in 19. uri.

22. in 23. oktobra nem. barvni film MOJ PRIJATELJ HEINTJE, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

15. in 16. oktobra amer. barvni film SREČNA POTEPUHINJA, ob 18. in 20. uri.

16. oktobra jug. barvni film VRNITEV ODPISANIH, ob 10. uri.

17. in 18. oktobra amer. barvni film KRALJEVSKI FLASH, ob 18. in 20. uri.

19. oktobra ni predstav.

20. oktobra jug. barvni film VRNITEV ODPISANIH, ob 18. in 20. uri.

21. oktobra amer. barvni film JOE KIDD, ob 18. in 20. uri.

22. in 23. oktobra amer. barvni film LOVCI NA DOTO, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE - MOJSTRANA

15. oktobra franc. barvni film BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, ob 19. uri.

16. oktobra amer. barvni film ROBIN HOOD IN MARIAN, ob 19. uri.

22. oktobra amer. barvni film SREČNA POTEPUHINJA, ob 19. uri.

23. oktobra amer. barvni film KRALJEVSKI FLASH, ob 19. uri.

Kino KRANJSKA GORA

15. oktobra amer. barvni film RO- BIN HOOD IN MARIAN, ob 20. uri.

16. oktobra amer. film LENNY, ob 20. uri.

19. oktobra amer. barvni film SREČNA POTEPUHINJA, ob 20. uri.

22. oktobra amer. barvni film KRALJEVSKI FLASH, ob 20. uri.

23. oktobra jug. barvni film VRNITEV ODPISANIH, ob 20. uri.

VPIS NOVINCEV V OSNOVNO ŠOLO

Osnovna šola Prežihov Voranc in osnovna šola Tone Čufar Jesenice obveščata starše, da bo skupni vpis šolskih novincev za šolsko leto 1978/79 v naslednjih dneh:

sreda, 19. oktobra 1977, od 8.00 - 14.00 ure,

četrtek, 20. oktobra 1977, od 8.00 - 18.00 ure,

petek, 21. oktobra 1977, od 14.00 - 18.00 ure.

Vpisovalni bomo otroke, rojene 1971. leta, in otroke, rojene do 30. junija 1972.

Otroke rojene od 1. 1. do 30. 6. 1972, bomo vpisovali pogojno, če se bodo starši odločili, da jih vpišejo.

Vpisno mesto je v prostoru št. 32.

O odločitvi, v katero osnovno šolo bo sprejet vaš otrok, vas bomo obvestili naknadno, v skladu z odlokom skupščine občine Jesenice o novi razdelitvi šolskega okoliša.

Vpis šolskih novincev v 1. razred bo hkrati osnova za orga- nizacijo male šole.

Starše prosimo, da k vpisu prinesejo otrokov rojstni list.

POPRAVEK RAZPISA

V 38. številki Železarja, dne 26. septembra je prišlo v razpisu VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA JESENICE - TOZD OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOV VORANC JESENICE do neljube napake, ki jo s tem popravljamo.

V razpisu smo navedli: » - pomočnik ravnatelja za nedoločen čas za nadomeščanje delavca na bolovanju s polnim delovnim časom.« Pravilno pa bi se moral razpis glasil:

» - pomočnik ravnatelja za določen čas za nadomeščanje de- lavca na bolovanju s polnim delovnim časom.«

RAZPORED VADBE V TVD PARTIZAN JAVORNIK - KOROŠKA BELA

Ponedeljek:

cicibani od 17. - 18. ure,
mlajši pionirji od 18. - 19. ure,
starejši pionirji od 19. do 20. ure,
košarkarji od 20. do 22. ure.

Torek:

mlajše pionirke od 17.15 - 18.50,
starejše pionirke od 18.15 - 19.15,
karate od 19.30 do 22. ure.

Sreda:

cicibani od 18. do 19. ure,
pionirji od 19. do 20. ure,
košarkarji od 20. do 21.30 ure.

Četrtek:

mlajše pionirke od 17.15 do 19.15,
starejše pionirke od 18.15 do 19.15,
starejše ženske od 19.15 do 20.15.

Petek:

karate od 17. do 19.30
ženske - Banka od 19.30 do 22. ure.

Sobota:

prosta

Nedelja:

odbojka od 9. do 11. ure,

karate od 11. do 13. ure.

Namizni tenis se lahko igra v urah telovadbe.

PROGRAM DRŠANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

REKREACIJSKO DRŠANJE:

- petek, 14. oktobra, od 20. do 22. ure za Železarno,
- sobota, 15. oktobra, od 14. do 16. ure,
- nedelja, 16. oktobra, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

- sobota, 15. oktobra, ob 17.30 prijateljska tekma HK Jesenice : HK Kranj- ska gora.
Vstopnina 10,00 din, za vojak in šolsko mladino vstop prost.

GORENJSKA LIGA - TRENINGI:

- petek, 14. oktobra, od 22.15 do 23.15 HK Ljubno,
- sobota, 15. oktobra, od 20. do 21.30 HK Triglav Kranj, od 21.45 do 23.15 trening tekma HK Pristava : HK Plavž,
- nedelja, 16. oktobra, od 7.30 do 9.00 HK Triglav Kranj, od 9.15 do 11.15 trening tekma HK Podmežaklja : DSG Rotsch., od 11.30 do 12.30 HK Blejska Dobrava.
- ponedeljek, 17. oktobra, od 22. do 23.30 HK Koprnica Kranj,
- sredo, 19. oktobra, od 21.15 do 22.45 HK Triglav Kranj.

Iz pisarne ŠD Jesenice

AKCIJA

»SMUČARSKA IZKAZNICA«

Smučarski klub Jesenice, ki ga vodi predsednik Rafael Caf, je verjetno eden zelo redkih klubov, ki deluje skozi vse leto. V klubu je vključenih približno 250 cicibanov, pionirjev, mladincev in članov, ki so funkcionarji v odboru kluba in podporni člani. Klub ima svoj odbor in komisije, ki se sestajajo vsak teden, v poletnem času pa mesečno. Klub pripravlja in trenira pred- vsem mlajši kader, to so cicibani, katerih je 40, vodita jih pa trenerja Marko Žmitek in Janez Slivnik. Pionirsko vrsto, ki šteje deset do 15 pionirjev, vodi Sašo Jeklar, njegov pomočnik pa je Moko Klinar. Poleg cicibanov in pionirjev pri klubu obstoja še selekcijski razred, to so izbrani najboljši iz jeseeniške občine. Teh je 19 cicibanov, in sicer pionirjev in mladincev, za katere posebno skrbi občinska smučarska zveza Jesenice s profesionalnimi trenerji Janezom Šmitkom in Jankom Pircem.

Vse te vrste redno dvakrat tedensko trenirajo v telovadnici ŽIC po dve uri. Največ treninga pa opravijo na snegu, doma v Črnem vrhu, Kranjski gori in tudi na ostalih smučiških po Sloveniji in izven meja Jugoslavije.

V spomladanskem času pa gredo za snegom s svojimi prenosnimi žičnicama na Vršič, Vrata in pod Prisojnik. To leto je bilo zelo naklonjeno vsem smučarjem, ker je zapadlo v hribih zadosti snega in ga je možno koristiti še sedaj. Člani kluba vseh kategorij se že vso sezono udeležujejo vseh tekem in za kategorizacijo v republi- liska in državna prvenstva. Rezultati posameznih tekmovalcev so zelo dobri. Klub ima težave, kakor jih imajo vsi klubi na Jesenicah. Največje težave so finančne sredstva. Vsak, ki kolikor toliko pozna smučarski šport, dobro ve, da zahteva ta šport največ denarja. Že sama oprema smučarja »od nog do glave« stane povpreč- no pet do šest tisoč dinarjev. Poleg tega pa je še prevoz na smučišča s kombijem, avto- busom, največkrat pa pomagajo starši s svojimi osebnimi avtomobili. Klub ima svoj prostor v hali v Podmežaklju, ki je namenjen predvsem urejanju smučí in smučarskega inventarja, gospodar kluba je Erko.

Po svojem programu smučarski klub Jesenice tudi letos organizira akcijo »smu- čarska izkaznica« za sezono 1977/78. Vsi ljubitelji smučarskega športa in belih poljan, tekmovalci, rekreativci in podpis- niki, člani organizacij združenega dela, vpišite se in vplačajte članarino »smu- čarske izkaznice« in s tem ste postali člani našega kluba in člani smučarske zveze Slovenije, ki vam nudi 10% popust pri nakupu smučarske opreme; to so:

smučarske hlače (elastične), hlače (og- revalne), smučarski kombinizon, smučar- ski pulover, trenirka, dva kompleta smu- čarskega perila, par smučarskih čevljev (alpski, tekaški), komplet tekmovalni tekaški dres, smučarska kapa, par smučí, par smučarskih palic, par smučarskih ko- talk, smučarska vetrovka, par smučarskih vezi (Nevada) in komplet anorak. Poleg tega pri nakupih dnevnih kart na vseh slovenskih žičnicah, pri koriščenju dne- vni penzinov v hotelih - kampingih, pri športnih uslugah, kot so: športni rekviziti in plavalni bazeni v vseh 15 športnih centrih, ki so navedeni na izkaznici. Istočasno je vsak član zavarovan pri za- varovalnici Triglav za primer nezgodne smrti in nezgodne invalidnosti. Vse po- drobnosti dobi vsak pri vpisu in vplačilu članarine in prejme poleg izkaznice še 15 bonov za že omenjeni popust in navodilo, na katerem je natančno vse opisano navedeno, kako in kje lahko koristite in nabavite vse artikale.

Novost ob lanskega vpisa je ta, da letos dobite izkaznico, ki velja šest let. Vsako leto boste dobili markico za vplačano članarino in bone. Sliko za novo izkaznico lahko koristite iz lanske izkaznice. Letos vam smučarska zveza Slovenije nudi več ugodnosti s popusti.

Vplačila in vpisovanje članarine »smu- čarska izkaznica« za sezono, ki velja od 1. 7. 1977 do 30. 6. 1978 so na naslednjih mestih:

- v trgovini Slovenija šport Jesenice, vsak dan od 7. do 19. ure, razen v sobotah do 12. ure

- v pisarni športnega društva Jesenice, Ledarska 2, na športnem igrišču v Pod- mežaklju, vsak dan od 8. do 14. ure in iz- sredah do 19. ure.

Članarina:

1. Za člane nad 15 let cena 150,00 din.
2. Za pionirje starosti do 15 let (rojeni do 30. 6. 1962) cena 60,00 din

3. Za podporne člane (ne glede na starost) cena 50,00 din.

4. Podporni člani organizacij združe- nega dela din 50, 1000, 2000, 3000...

Organizacije združenega dela prejmejo toliko izkaznic za podporne člane (tč. 3), kakršno članarino so plačale.

Poleg tega vplača za izkaznico 2,00 din, za katero je treba predložiti sliko (2,5x3,5).

Prosimo vas da se v čim večjem številu vpišete v naše vrste, ker boste s tem veliko pripomogli, da bo smučarski klub deloval bolj uspešno pri vzgajanju mladih smu- čarjev tekmovalcev, istočasno pa boste tudi sami imeli koristi pri navedenih po- pustih.

J. N.

V okviru športne rekreacije Železarne so se prejšnji četrtek na igrišču v Pod- mežaklju pomerili v nogometu poročeni in neporočeni sodelavci delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje Jesenice. Zmagali so neporočeni z rezultatom 9:4. Najbrž bodo še ta teden igrali povratno tekmo. (B).

USPEH MLADIH OB SLAVJU

V počastitev 30-letnice uspešnega delovanja HK Jesenice je bil prejšnji petek, sobota in nedeljo izredno zanimiv mladinski turnir za pokal Karavank, na katerem so nastopila moštva: Olimpija iz Ljubljane, KAC iz Celovca, ATSE iz Gradca in domači mladinci, moštvo Jesenice.

Turnir je še enkrat pokazal, da v Podmežakliji raste mlad, nadarjen rod hokejistov, ki ima velike perspektive. Seveda je treba tudi poudariti, da brez resnega dela, brez načrtnih treningov in brez ustrezne rutine ne moremo od teh mladih igralcev pričakovati višje kvalitete. Jamstvo za njihov napredek pa je vsekakor resno zastavljeno delo, ki ga je že začel uresničevati novi trener v vrstah HK Jesenice Boris Svetlin. Da se simpatični jesenjski hokejisti ne treba bati za bodočnost te hitre igre, so pokazali omenjeni turnir, igre in zmage mladih Jesenčanov, ki so ob koncu povsem zasluženo in v veliko prepričljivostjo osvojili prvo mesto.

Mladinci Jesenic so se najprej pomerili z moštvom Olimpije in zmagali z rezultatom 5:2 (2:1, 3:1, 0:0). Jesenčani so bili sicer precej boljši, vendar pa te prednosti niso znali izraziti tudi v golih. Strelci za Jesenice so bili: Štros, Mlinarec, Lah, Bešič in Pajič.

Ker so v prvem kolu igralci ATSE premagali KAC 4:5 (3:1, 1:0, 3:4), so jih uvrščali kot glavne kandidate za prvo mesto. Toda za Gradčane je kmalu prišel polom, saj so že v drugem kolu naleteli na izredno razpoložene mlade Jesenčane, ki so jih povsem nadigrali v vseh elementih hokejske igre, razen v grobosti. Povsem zasluženo so zmagali domačini z visokim rezultatom 15:3 (2:0, 5:1, 8:2). To je bil ognjem na ledu. Jesenjski mladinci so igrali odlično, hitro, natančno in duhovito, gostom pa ni ostalo ničesar drugega, kot da so poskusili iz grobo igre zaustaviti jesenjski »parni stroj«, ki je imel. To jim seveda ni uspelo, kajti igra, ki jo so igrali Jesenčani lahko štejemo med zelo lepe predstave, ki jih redko vidimo na naših igriščih. Se posebej pa na svoj račun prišli gledalci, ki so uživali v lepih in hitrih akcijah domačih mladincev, ki so jih dostikrat zaključili z mojstrskimi zadetki.

Gole za Jesenice so dosegli: Pajič, Horvat, Razpet, Lah, Štros in Mlinarec po 2 ter Bešič, Magazin in Mežnar po 1.

SLAVNOSTNA SEJA HK JESENICE OB 30-LETNICI DELOVANJA

V dvorani skupščine občine Jesenice je bila v soboto, 8. oktobra, slavnostna seja hokejskega društva Jesenice ob 30-letnici obstoja in uspešnega dela, hkrati pa so z njo počastili tudi letošnje Titove in partijske jubileje. Na seji, ki jo je s kratkim kulturnim programom odprl oktet DPD Svoboda Žirovnica-Brezica, so se zbrali člani hokejskega društva, hokejisti in funkcionarji vseh povojnih generacij, predstavniki družbenopolitičnih in športnih organizacij, predstavniki hokejske zveze Jugoslavije in Slovenije ter predstavniki slovenskih hokejskih klubov in številni novinarji.

Osrednji govornik na sobotni slavnostni seji je imel prvi predsednik kluba Drago Cerar. Ob poslušanju besed govornika je med prisotnimi zopet oživela preteklost izpred tridesetih let, ko je prva generacija jesenjskih hokejistov zaorala ledino v športni panogi, ki je ves povojni čas neločljivo povezana in združena z jesenjskimi delavci, predvsem železarji. Drago Cerar je podrobno opisal prijetne in neprijetne dogodke iz obdobja, ko si je jesenjski hokej utiral pot v jugoslovanski hokejski vrh, kjer sedaj že skoraj dve desetletji suvereno vlada. Opisal je tudi delo in probleme ostalih predsednikov, ki so za njim predsestvali hokeju.

Po govoru je novi predsednik HK Jesenice Ludvik Slanin prebral številne brzojavke, ki so jih ob jubileju poslali hokejski klubi iz vse Jugoslavije in posamezniki. Zatem je najprej vse zbrane pozdravil predsednik izvršnega odbora hokejske zveze Jugoslavije Borut Miklavčič, ki je med drugim poudaril, da se je jesenjski hokej pred tridesetimi leti rodil iz potrebe delavca-železarja, ki si je po napornem delu zadel sprostitve in aktivnega športnega udejstvovanja. Ob tem ni prežrl, da je jesenjski hokej s strdim vzponom presegel občinske in republiške meje ter se trdno zasidral v jugoslovanskem vrhu. Neprecenljiv delež so v tem obdobju jesenjski hokejisti dali tudi v državni reprezentanci. Borut Miklavčič je HK Jesenice ob jubileju podaril spominski pokal z diplomom. Za

Olimpija je v drugem kolu doživela tudi drugi poraz. Premagalo jo je moštvo KAC iz Celovca z rezultatom 6:2 (1:0, 5:0, 0:2).

V zadnjem tretjem kolu so mladi Ljubljanci doživeli še en poraz z ATSE 3:4 (1:0, 1:2, 1:2). Jesenčani pa so se pomerili še s KAC. Srečanje je minilo v veliki premoči jesenjskih mladincev, ki so zmagali s 7:0 (2:0, 3:0, 2:0). Zopet so se na ledeni ploskvi nizale lepe in hitre akcije domačih mladincev, ki so bili v svojem elementu. Če gostje v vratih ne bi imeli zelo dobrega vratarja, je vprašanje, kakšno katastrofo bi doživeli Celovčani. Tudi to srečanje je navdušilo prisotne, žal pa se je izkazalo, da hokejisti iz Celovca ne znajo prenesti poraza. Kajti, ko so videli, da so nadigrani, so se večkrat posluževali grobosti, kakršne ne sodijo v športno arno, dvakrat pa je prišlo med igralci obeh moštev do pretepa. Da je to praksa mladih Celovčanov, pove tudi podatek, da so izživali in povzročili pretep tudi v srečanju z Olimpijo.

Tako se je turnir ob 30-letnici HK Jesenice končal s triumfom mladih jesenjskih hokejistov, ki so se enkrat opozorili tudi na to, da so jesenjski hokejski delavci vedno skrbeli za vzgojo mladega kadra, kajti brez njega jesenjski hokej ne bi dosegel tega, kar je v tridesetih letih. Mladi pa so prispevali še en uspeh v jubilejnim letu jesenjskega hokeja.

Cep rav je turnir imel obeležje pokala Karavank, je treba vedeti, da se bodo v nadaljevanju tega tekmovanja za mladince šteli doseženi rezultati mladih Jesenčanov z vsemi tremi ekipami, da pa se bodo mladinci Jesenic še enkrat pomerili s KAC, Olimpijo in ATSE na njihovih igriščih, kar velja tudi za omenjena tri moštva, ki bodo odigrala še srečanja med seboj.

Gole proti KAC so za Jesenice dosegli: Lah 3, Horvat 2, Magazin in Razpet.

V nadaljevanju državnega prvenstva bo v soboto, 15. oktobra, na Jesenicah gostovalo moštvo ljubljanske Olimpije, ki se bo pomerilo z mladim moštvom Kranjske gore. Srečanje se bo začelo ob 18.30 v dvorani v Podmežakliji.

širše območje občine postane zanimiv le takrat, ko prihaja do prepirov in nesoglasij. Govornik ni prežrl tudi samokritike, in sicer so posamezni funkcionarji največkrat preobremenjeni zaradi organizacijsko-tehničnih zadev. V prihodnje bo brez dvoma treba najti tesnejši stik s športniki in družbenopolitičnimi delavci, kakor tudi s samoupravljalci delovnih organizacij. Delovanje hokeja brez poudarka po družbeni potrebi ozi pot napredka, zato je nujno, da zopet sleherni jesenjski občan čuti, da je hokej Jesenicam potreben in da prioriteto spada v krog razvedrila delovnega človeka.

Franc Božič se je zatek v obsežnem poročilu dotaknil še hokeja v naši republiki in vsej Jugoslaviji, tekmovalnega sistema, mednarodnih tekem, opreme in rekvizitov hokejistov, objektov in finančne problematike.

V kasnejši razpravi so se zbrani na obnem zboru v glavnem strinjali s podanimi ugotovitvami, spregovorili pa so še o nekaterih drugih pomanjkljivostih. Med drugim so bili razpravljalci dosti kritični okrog delegatskega sistema, ki v hokejskem športu še ni v celoti zaživel. Kot so poudarili, morajo biti vsa prizadevanja usmerjena v to, da se delegatski sistem tudi tukaj postavi na nove temelje in da se v vseh hokejskih organih odpravijo stare napake in miselnosti, ki so še prisotne. Nadalje je bilo v razpravi govora o prečnem problemu pomanjkanja ustreznih garderob za igralce. Prav zaradi neurejenih garderob je ogroženo zdravje hokejistov.

Med zaključke obnega zbora je bilo potem vneseno, da se akcija za ureditev garderob dokončno premakne z mrtve točke. Prav tako se bo treba dokončno lotiti izgradnje hokejske hale do končne faze. Po znanih podatkih naj bi se v bližnji prihodnosti podpisal samoupravni sporazum za združevanje sredstev za dokončno izgradnjo tega najpomembnejšega jesenjskega športnega objekta. Morda bi k celotni razpravi pripomnili to, da je bil izpuščen problem slabega ozvočenja v hokejski hali. Nemalo je kritik in negodovanja glede ozvočenja, še posebno na derbiji, kjer se resnično ne slisi, kdo da gol, oziroma druga razna obvestila preko zvočnikov.

Po razpravi, iz katere se bodo naknadno izoblikovali zaključki, so zbrani na obnem zboru potrdili predlog sprememb in dopolnil pravil HK Jesenice.

Sledile so volitve novega upravnega odbora HK Jesenice. Izvoljenih je bilo enaindvajset članov, in sicer: Emil Azman, Berti Brun, Milan Dornik, Iztok Federl, Karel Franciškin, Marjan Jelovčan, Janez Jenko, Franc Kobentar, Tomaž Košir, Peter Ličof, Pavel Lotrič, Milan Magazin, Branko Noč, Janez Pikon, Janko Rabič, Drago Razingar, Rado Razingar, Franc Rožič, Ludvik Slanin, Mitja Verovšek in Mirko Zupan. V naslednjem štiriletnem mandatnem obdobju bodo izmenoma štirje člani upravnega odbora predsedovali hokejskemu klubu Jesenice.

Na konstituantni seji, ki je bila v petek, 7. oktobra, so člani za prvega predsednika HK Jesenice v tem mandatu izvolili Ludvika Slanina, v naslednjih treh letih pa ga bodo zamenjali Iztok Federl, Janez Pikon in Franc Kobentar.

J. Rabič

Nogomet

BOHINJ : JESENICE 0:2 (0:0)

V soboto, 8. oktobra, je gostovalo jesenjsko člansko moštvo v Bohinjski Bistrici, kjer je odigralo prvenstveno tekmo z domačim moštvom in ga premagalo z rezultatom 2:0 (0:0).

Jesenčani so tudi tokrat prikazali dobro igrino in zasluženo premagali moštvo Bohinja. S to zmago so Jesenčani na drugem mestu na prvenstveni lestvici za moštvo Tržica.

Gole za moštvo Jesenic sta dosegla: Zuhonovič in Omanovič.

BOHINJ : JESENICE 1:4 (1:4)

Mladinsko moštvo Jesenic je v nedeljo, 9. oktobra, gostovalo prav tako v Bohinjski Bistrici, kjer je odigralo prvenstveno tekmo s sovratniki Bohinja in ga premagalo z rezultatom 4:1 (4:1).

Jesenjski mladinci so brez večjih težav premagali svoje sovratnike in ponovno dokazali, da so najkvalitetnejše moštvo v tem prvenstvu.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Zec 2, Ljujič in Jeklič.

V soboto, 15. oktobra, igra člansko moštvo prvenstveno tekmo s trenutno prvouvrščenim moštvom Tržica. Tekma bo ob 15. uri in 15 minut na igrišču v Podmežakliji.

ZAČELO SE JE PRVENSTVO ŽELEZARNE V BALINANJU

V ponedeljek, 10. oktobra, se je na balinišču v Bazi začelo prvenstvo Železarne v balinanju za leto 1977. Organizator prvenstva je komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata, izvajalec pa balinarski klub Jesenice.

Skupaj se je za balinarsko tekmovalje prijaviilo štiriindvajset ekip iz posameznih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. Iz propozicij povzemamo, da tekmovalje poteka v moški in ženski konkurenci. V posameznih skupinah se tekmuje po enokrognem liga sistemu do devet osvojenih točk. V finalne se uvrsti prvouvrščena ekipa iz skupin, v finale pa prve tri ekipe iz polfinala. Vodja tekmovalja je Stanko Pulec.

J. R.

VTOZ Hladna valjarna Bela med delavci poleg ostalih športnih aktivnosti vlada zelo veliko zanimanje tudi za nogomet. V zadnjem času so nogometaši iz te temeljne organizacije organizirali več tekmovalj v nogometu, pred nedavnim pa je ekipa pod vodstvom Miha Sajovica uspešno nastopila na prvenstvu Železarne v malem nogometu, kjer je zasedla drugo mesto. Na sliki od leve proti desni stojijo: Lazo Jovanov, Fikret Džolič, Zoran Kečan, Marjan Kramar, vodja ekipe Miha Sajovic. Spodaj: Fikret Štrkonjič, Nurija Sulkanović, Drago Košir in Boris Gričar. (J. R.)

DELOVNA AKCIJA SMUČARSKEGA KLUBA JESENICE

Smučarski klub Jesenice je v soboto, 8. oktobra, organiziral delovno akcijo. Akcije se je udeležilo 50 smučarjev iz smučarskega kluba Jesenice in stariši naših tekmovalcev. Namen akcije je bil, da se očisti ves teren, po katerem potekajo smučarske proge od Spanovega vrha do spodnje postaje žičnice.

Z zbornega mesta, ki je bilo pri spodnji postaji žičnice, je vse navzoče smučarje popeljal Janko Pirc, ki je bil tudi vodja delovne akcije. Vsi tekmovalci so pot od spodnje postaje žičnice do zgornje postaje v Spanovem vrhu izkoristili za kondicijski trening, ki jim bo zelo koristil v zimski sezoni. Na Spanovem vrhu so se udeleženci akcije porazdelili v dve skupini in se spustili navzdol po smučarskih terenih. Odstranjevali so vse nepotrebne predmete, ki ovirajo smučanje. Pobirali so kamenje, rezali in izsekavali večje zrasle veje – grmičevje. Odvalili so tudi večje število zastarelih šotorov.

Akcija je zelo dobro in uspešno potekala, saj je bilo tudi vreme naklonjeno. Vsi udeleženci akcije so bili zadovoljni, saj so lepe dopoldanske ure preživel v dobrem razpoloženju in na odličnem gorskem zraku, katerega Jesenčani še kako zelo potrebujejo.

Smučarski klub Jesenice se vsem udeležencem akcije prav lepo zahvaljuje, posebno pa tovarišema Tonetu Kovaču in Jaku Deksofferju iz občinske skupščine.

J. N.

ČLANI MO PD JESENICE NA SREČANJU MLADIH PLANINCEV V MAKEDONIJI

Že več let zapored planinska zveza Jugoslavije organizira srečanje mladih planincev iz vse države. Vsako leto je to srečanje v drugi republiki in tako je bilo letos v Makedoniji, na Popkovi Šapki. Planinsko društvo Jesenice je po propozicijah lahko poslalo pet svojih članov.

Na dan odhoda smo se zbrali na železniški postaji, vsi otovorjeni s težkimi nahrbtniki. Naša prva postaja je bila Ljubljana. Morali smo se oglasiti še na planinski zvezi, da bi se srečali z ostalimi udeleženci in se dogovorili o potovanju. Kmalu za nami so prišli tudi ostali. Bili so še štirje iz Nove Gorice, peti pa je manjkala. Z nami so potovali tudi pionirji, ki so bili prav tako namenjeni na srečanje planincev, vendar na Kosovem polju.

Vožnja do Beograda je kar hitro minila, vendar pa se je naprej proti Skopju zelo vlekla. Okoli osmih zjutraj smo končno le prispeli v Skopje. Prvo, kar mi je padlo v oči, ko sem stopil z vlaka, je bila podrtja prejšnje železniške postaje, ki jo je porušil potres. Spremenjena je v nekakšen spomenik, ki nemo priča o sili narave. Tudi velika kamnita ura na njej še vedno kaže čas usodnega dogodka.

Naša nadaljnja pot nas je vodila v Tetovo, mesto pod Šar planino. Tam so nas pričakali makedonski planinci, organizatorji srečanja. Najprej je bil na vrsti pozdravni govor, nato pa je sledil ogled muzeja, ki prikazuje vstajo makedonskega naroda. Predsednik skupščine občine pa nam je govoril o narodnoosvobodilni borbi v Makedoniji.

Po ogledu so nas z avtobusom odpeljali na ogled tovarne Teteks, sledilo pa je kosilo v bivšem deriškem samostanu. Z gondolo smo se nato odpeljali do naše končne postaje na Popovo Šapko. Vseh skupaj nas je bilo šestdeset, po deset iz vsake republike. Nastanili so nas v Teteksovem počitniškem domu. Naslednji dan je bil planiran ogled okoliških znamenitosti, za zadnji dan pa vzpon na Titov vrh. Vendar pa je naša skupina prosila, če bi nam zamenjali program, ker smo imeli vlak za domov že v nedeljo in ne v ponedeljek kot ostali. Naslednje jutro nas je že zgodaj zjutraj zbudilo trkanje po vratih. Vreme ni bilo nič kaj lepo, vendar smo vseeno odšli proti vrhu. Vso pot nas je spremljala nizka megla, tako da z razgledom ni bilo nič. Pa

tudi z osvojitvijo vrha ne. Vrteli smo se v krogu prav blizu vrha, dokler se vodniki niso odločili za povratek. Spustili smo se na neko planino, kjer nas je pričakal osamljen pastir s svojimi šarplaninskimi psi. Nekaj časa so se pogovarjali z njim, nato pa smo se vrnili proti domu. Večer je minil v spoznavanju s planinci iz ostalih bratskih republik.

Naslednje jutro smo se poslovili. Gondola nas je že čakala in z njo smo se odpeljali v Tetovo, od tam pa z vlakom naprej v Skopje. Ker smo imeli v Skopju dobro uro časa, smo si ogledali še Dušanov most, ki stoji še iz časov Dušana Silnega, in ostanke stare trdnjave nad Vardarjem. V Beogradu smo se srečali s pionirji, ki so prišli s Kosovega polja in tako smo skupaj nadaljevali vožnjo proti domu. V Ljubljani smo bili zgodaj zjutraj. Poslovili smo se od ostalih ter se odpravili na avtobus za Jesenice.

Takih srečanj si želimo še več, saj se tako spoznavamo med seboj mladi iz vse države, obenem pa spoznavamo tudi lepote naše domovine.

M. D.

Šah

NEODLOČENO V CELJU

V drugem kolu prve slovenske šahovske lige so Jesenčani gostovali v Celju, kjer so igrali z istoimenskim klubom neodločeno 5:5.

Celjani so v tem dvoboju veljali za velike favorite, saj so po kategorijah mnogokrat močnejši od jesenjskih igralcev, imajo pa tudi mnogo več tekmovalnih izkušenj, saj so lansko leto igrali v drugi zvezni šahovski ligi.

Pri Jesenčanih sta se zopet izkazala oba mladina, Železnik in Rodman, saj sta svoja nasprotnika gladko premagala. Maruščeva je z drugo zmago dokazala, da je v zelo dobri formi. Tudi Tratnjek, ki se je vrnil iz JLA, se je zelo dobro vključil v ekipo in prinesel še drugo točko svoji ekipi. Pavlin pa je po zmagi v prvem kolu tokrat remiziral. Pongračeva, ki v prvem kolu ni nastopila, pa je remizirala. Izgubili pa so: Zorko, Krajnc, Krničar, in Strle.

Pri Jesenčanih se je tudi tokrat, kot že velikokrat poprej, pokazala stara hiba: slabo igranje na članskih deskah. Od šestih možnih točk so tokrat osvojili le točko in pol, medtem ko so mladinci in članice od štirih možnih osvojili tri in pol točke. Upamo, da bodo v tretjem kolu, ko na Jesenicah gostuje ekipa SD Izbira Ptuj, tudi člani zaigrali, tako kot znajo, in zanesljivo premagali nasprotnika.

M. Jan

ZASLUŽENI ZMAGOVALCI

Nogometaši temeljne organizacije združenega dela Transport so na nedavnem prvenstvu Železarne v malem nogometu zasedli prvo mesto. Lahko rečemo, da so s svojim trudom dokazali, da so dobri igralci in so tudi upravičeno osvojili najvišji naslov v tej športni panogi. Ob tem se zahvaljujemo izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata naše temeljne organizacije, ki nam je nudil potrebno finančno pomoč.

V finalnem delu prvenstva Železarne v malem nogometu pa so se pojavile nevspečnosti, oziroma govorice, da je ekipa strojnih delavnic prodala tekmo nam, da bi tako lahko mi osvojili naslov nogometnega prvaka Železarne. Te govorice, oziroma trditve so se kasneje izkazale kot neresnične. Naša ekipa pa je po ponovitvi tekem dokazala, da so bile govorice neosnovane in neresnične.

Sportni referent

TOZD Transport